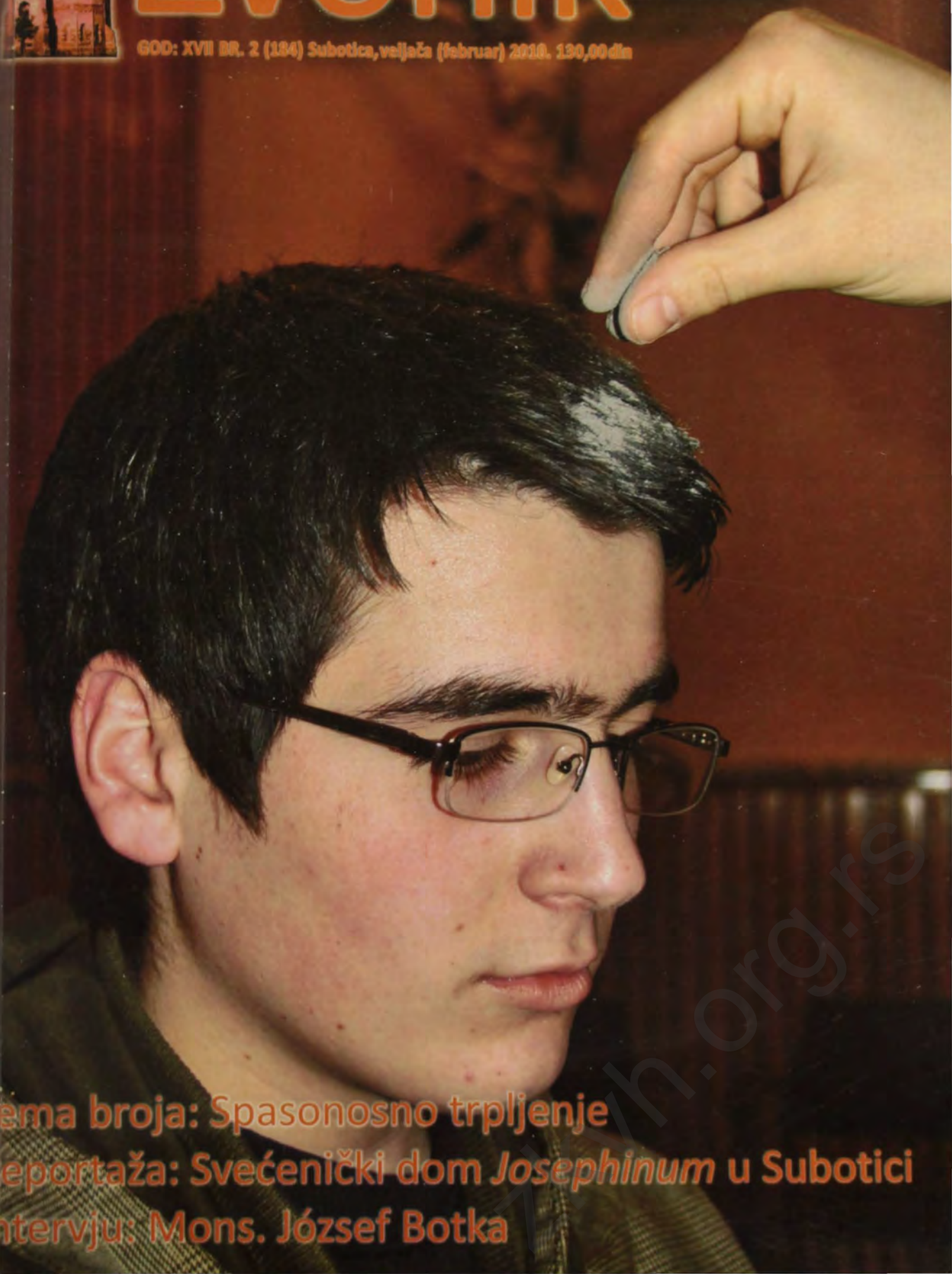

Katolički list

Zvonik

GOD: XVII BR. 2 (184) Subotica, veljača (februar) 2018. 130,00 din

Tema broja: Spasonosno trpljenje

Reportaža: Svećenički dom *Josephinum* u Subotici

Intervju: Mons. József Botka

Predkorizmena duhovna obnova svećenika u somborskom Karmelu

Stepinčevo kod franjevaca

Molitvena osmina u katedrali

Proslava sv. Blaža u vrtiću Sunčica

S. Nelija, nova provincijalka sestara
Kćeri Milosrđa u Subotici

Susret animatora u župi Sv. Roka

Misa mladih za mir

Iskustvo duhovne pustinje

Poznato je da više velikih religija pustinju smatra povlaštenim mjestom iskustva svetoga. Oskudnost životnih uvjeta u pustinji, po suprotnosti, u svijesti religioznog čovjeka budi želju za životnom puninom. Jednostavno, u njoj čovjek pored mogućnosti povlačenja u osamu ima priliku doživjeti svoje osobne granice, svoje istinske potrebe.

Izabrani narod je 40 godina hodio pustinjom ka obećanoj zemlji. U pustinji mu se objavio Jahve Bog, kroz pustinju ga je spasio, očitovala svoju blizinu i učio slijediti Njegove zapovijedi. Kroz iskustvo pustinje prošao je i prorok Ilija, i Ivan Krstitelj, te konačno i sam Gospodin Isus. Prije svojeg javnog djelovanja Isus je u pustinji proveo 40 dana, tamo je bio iskušavan i potvrdio svoju postojanost u poslušnosti i vjernosti Ocu. Također je i sv. Pavao proveo određeno vrijeme u pustinji nakon svoga obraćenja i prije velikog navjstiteljskog djelovanja. U ranom kršćanstvu pustinjski su oci iskusili blagodat samoće u izdvojenosti od svijeta. Kasnije su cijele zajednice živjele u pustinjskim samostanima. Danas je pak pustinja za nas kršćane, po uzoru na samoga Gospodina i tolike svece koji su kroz iskustvo oskudice tražili Boga, simbol samoće i kontemplacije.

S pravom se pitate što mi to imamo zajedničkoga s pustinjom? Baš ništa, osim ako je netko imao prilike boraviti u njoj. Čemu onda sva ova priča? Svakako ćemo na prvu nedjelju korizme čuti evanđelje o Isusovu boravku u pustinji. No, što to sve ima s nama koji ipak radije živimo u izobilju?

Vjerujem da, upravo sada na početku korizme, možemo i trebamo tražiti poveznice između iskustva pustinje i našeg korizmenog vježbanja. Naime, baš zato što

živimo u obilju – mislim ovdje prvotno na osnovne egzistencijalne - ljudske potrebe, jer inače potrebama nikad kraja – teško si možemo predočiti kako, zašto i gdje mi to trebamo Boga. Da, to je zbilja vrlo teško. Nije dovoljno znati da Boga trebam, zato što je On Bog, nego to na neki način trebam i iskusiti. Ili bolje rečeno, trebam iskusiti da sam nisam Bog, da nisam sve-moguć, samodostatan, nego baš suprotno, da sam bez Boga jadan i prazan.

Sve ono što nas ispunja i zao-kuplja u našoj rastrganoj svakodne-vici, na neki nas način ispunja. To je normalno. No, pitanje je koliko pored te „naše punine“ ostaje mje-sta za Boga? Zar se ne događa baš to da što smo više ispunjeni nama samima, svojim dostignućima i re-zultatima, time bivamo sve prazniji Bogom i sve nam je teže razumjeti zašto ga još uopće trebamo biti po-trebni. Mislim da se upravo tako - nalazimo u svojevrstnoj pustinji, ali ne onoj u koju su se toliki povlačili da tamo traže i nađu Boga, nego baš suprotno – u pustinji prepunoj svega kao pijeska, a oaze Božje bli-zine su na vrlo velikim udaljeno-stima. Da, zbilja mislim da smo tu negdje. Iskoristimo zato ovo milo-sno vrijeme korizme, svatko neka potraži svoju pustinju u kojoj će se isprazniti od sebe samoga i strpljivo čekati da ga ispuni sam Bog. Neka molitva sv. Nikole iz Flüe ove korizme osobito bude i molitva sva-koga od nas:

Moj Gospodine i moj Bože,
uzmi sve od mene,
što mi je zapreka prema Tebi!
Moj Gospodine i moj Bože,
daj mi sve ono
što mi pomaže da dođem k Tebi!
Moj Gospodine i moj Bože,
uzmi me od mene
i daj da budem posve Tvoj!

Vaš urednik

Iz sadržaja

Papine poruke	5
Tema broja: Spasonosno trpljenje	6
”Razgovor” o Dužijanci	8
Zlatna krunica	10
Stepinčevo u Subotici	13
Duhovni nomadi - o sektama	14
Novi srpski patrijarh	18
Blagoslovine: blagoslov obitelji i kuća	22
Reportaža: Svećenički dom <i>Josephinum</i> u Subotici	23
Intervju: Mons. József Botka	26
Više od milijardu gladnih u svijetu: sramota	29
Duhovnost: Krepost (1)	32
Korizma i post	34
Kršćanski stav: Svrha postojanja nije blagostanje, već Bog	35
Prela i balovi	36
Mladi: Bože, gdje si?	41
Pravila ”savršenog” odgoja	44
Česta ispovijed istih grijeha	47

br. Vjenceslav Mihetec, ocd

Svjetlo i pepeo

Veljača je obilježena s dva, recimo tako, biblijsko-liturgijska znaka: svjetlom i pepelom. Promotrimo jedan i drugi.

Svijećnica, na početku mjeseca veljače, stoji poput odsjaja božićnoga svjetla iz jaslca. To svjetlo produžilo je i svjetlost dana, dani su postali duži. Bogoslužje Svijećnice upozorilo nas je: *Svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga*. Radi se, dakle, ne o trenutnom svjetlu, već o svjetlu koje će trajati u Božjem narodu i biti njegova slava. Isus je sebe nazvao svjetlom: *Ja sam svjetlost svijeta* – rekao je. Sv. Ivan evanđelist kaže da je Svjetlost došla na svijet. To je Svjetlo istinsko, ono prosvjetljuje svakoga čovjeka. To je svrha betlehenskog Svjetla, koje je razorilo tamu noći i od štale učinilo nebo. Ono ima moć raspršiti tamu moga srca i od njega stvoriti nebo. Moj je zadatak staviti ga na svijećnjak svoje duše i omogućiti mu da svijetli u ovom bezdušnom svijetu. Ono nas poziva da ne proklinjemo tamu već da radosno služimo Svjetlu, koje je Isus Krist.

Drugi snažan znak ovoga mjeseca je pepeo, pepelnica. Ona stoji na početku Vazmenog razdoblja. To je novi početak. Kad dopustimo da nam izgori svjetlo, ostaje pepeo. Svjetlo gubi sjaj i toplinu kad u uljanicu duše ne dolijevamo ulja. Ulje je molitva, motrenje Boga i životno praćenje njegove zvijezde. Ulje su djela učinjena čovjeku radi Boga. Čovjek koji tone vraća se u pepeo. Ozbiljno upozorenje u bogoslužju pepelnice: *Spomeni se čovječe da si prah i da ćeš se u prah vratiti!* – potiče i poziva: *Obratite se i vjerujte Evanđelju!* Pepeo nikako nije naša posljednja točka. U pepelu ću čekati uskrsnuće, ali ako danas vjerujem Evanđelju i po njemu ravnam svoj život, vratit ću se iz pepela u novi, vječni život. Kad god pristupim čovjeku bez Boga, kad god čovjeka ostavim bez Boga, ostaje mi pepeo života. Svjetlo je ugašeno. Eto, i to mi se može dogoditi. Srećom, nije to „sudba kleta“, fatum. Treba čuti i poslušati poziv navještaja: *Obratite se i vjerujte Evanđelju.*

Zahvaljujući „premilosrdnom srcu Boga našega“ mi možemo uvijek započinjati. On nam daje priliku da pepeo pretvaramo u život. Gospodin jako cijeni našu volju i vjernost. Volja i vjernost otvorena su vrata moje duše njegovoj milosti. Kad ugleda vjernost moje volje, on će biti moja snaga. *Idi s tom snagom u sebi. Ja ću biti s tobom. Pobjedit ćeš...*, rekao je mladom Gideonu.

Nemojmo se uplašiti svoga pepela. Motrimo Njegovo Svjetlo. Gospodin će nas izvesti iz tame na svjetlo, iz smrti u život. Neka nam veljača bude mjesecom nade i radosti.

Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2010.

Čovjek ne može sam provoditi pravdu, on treba izići iz opsjene samodostatnosti i ući u veću pravednost, koja je pravednost ljubavi, pravednost koju ostvaruje Krist – napisao je papa Benedikt XVI. u ovogodišnjoj poruci za Korizmu koja započinje na Pepelnicu, u srijedu 17. veljače.

Sveti se Otac prije svega zadržao na značenju riječi „pravednost“ koja, po poznatim riječima Ulpijana, rimskoga pravника iz III. stoljeća, znači „dati svakome njegovo“. Ali ono što je čovjeku najpotrebnije, ne može mu biti zajamčeno zakonom – primijetio je Papa. Sigurno su potrebna materijalna dobra – napomenuo je nadalje Sveti Otac i oštro osudio ravnodušnost prema gladi u svijetu – ali pravednost u razdiobi ne daje ljudskome biću sve ono „njegovo“ na koje ima pravo. Čovjeku je, naime, kao kruh, pa i više od kruha, potreban Bog i njegova besplatna ljubav – naglasio je Papa te riječima svetoga Augustina podsjetio da nije ljudska pravednost ona koja čovjeka udaljuje od pravoga Boga.

Papa je potom upozorio na trajnu čovjekovu napast da izvor zla pronalazi u vanjskim uzrocima, te napomenuo kako,

Istočnoga grijeha – napomenuo je Sveti Otac.

Kršćanski navještaj pozitivno odgovara na čovjekovu želju za pravednošću – istaknuo je nadalje Sveti Otac. Pred pravednošću Križa moguće je pobuniti se, jer on ističe da čovjek nije neovisno biće, nego mu je Bog potreban kako bi u potpunosti bio to što jest. Obratiti se Kristu, stoga, znači izići iz opsjene samodostatnosti te otkriti i ponizno prihvatiti vlastitu bijedu i potrebu za Božjim oprostom i prijateljstvom. Osnajen tim iskustvom, kršćanin je potaknut pridonijeti oblikovanju pravednih društava, u kojima svi primaju ono što im je potrebno za život u skladu s vlastitim ljudskim dostojanstvom, i u kojima je pravednost oživljena ljubavlju – istaknuo je Sveti Otac na koncu Korizmene poruke. /RV/

Iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade

/Iz Poruke pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika 2010./

Godišnjom proslavom Dana bolesnika Crkva, zapravo, želi probuditi snažnu svijest u crkvenoj zajednici o važnosti pastoralne službe u velikom svijetu zdravlja, koja je sastavni dio njezina poslanja, jer je na tragu samog Kristova spasenjskog poslanja. On, božanski liječnik, „prošao (je) čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao“ (Dj 10,38). U tajni njegove muke, smrti i uskrsnuća, ljudsko trpljenje crpi smisao i puninu svjetla. U apostolskom pismu Salvifici doloris, sluga Božji Ivan Pavao II. ovako objašnjava tu zbilju: „Ljudsko trpljenje – pisao je – dostiglo je svoj vrhunac u Kristovoj muci. I istodobno ono je ušla u potpuno novu dimenziju i u novi red: vezano je uz ljubav..., uz onu ljubav koja stvara dobro, koja izvlači dobro također iz zla preko trpljenja, kao što je najviše dobro otkupljenja svijeta poteklo od Kristova križa i neprestano iz njega izvire. Kristov je križ postao izvor, iz kojeg izviru rijeke žive vode“.

Gospodin Isus na Posljednjoj večeri, prije nego će se vratiti Ocu, prigruo se da opere noge apostolima, anticipirajući najviši čin ljubavi na križu. S tom je gestom pozvao svoje učenike da uđu u istu njegovu logiku ljubavi koja se daje osobito najmanjima i najpotrebitijima (usp. Iv 13,12-17). Slijedeći njegov primjer, svaki je kršćanin pozvan, u različitim i uvijek novim okolnostima, u vlastitom životu provoditi u djelo prispodobu o dobrom Samarijancu, koji, prolazeći pored nekog čovjeka kojeg su razbojnici ostavili polumrtva uz put, „vidje ga, sažali se. Pristupi mu, opra mu rane uljem i vinom i zavi ih. Zatim ga stavi na svoje kljuse, odvede u gostionicu i preuze za nj brigu. Sutradan izvadi dva denara i dade ih gostioničaru: 'Brini se za nj – reče mu – pa ako što više potrošiš, ja ću ti na povratku platiti'“ (Lk 10,33-35).

Na kraju prispodobe Isus kaže: „Idi pa i ti čini tako“ (Lk 10,37). S tim se riječima obraća i nama. Potiče nas prignuti

se nad rane tijela i duše tolike naše braće i sestara koje susrećemo na putovima svijeta; pomaže nam shvatiti da, Božjom milošću koju se prihvaća i živi u svakodnevnom životu, iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade. I doista, kao što sam istaknuo u enciklici Spe salvi, „ne ozdravlja čovjeka izbjegavanje trpljenja, bijeg od boli, već sposobnost prihvatiti nevolje i sazrijevat i njoj, naći smisao po sjedinjenju s Kristom, koji je patnje podnosio s beskrajnom ljubavlju“. /.../

Osnivanje Papinskog vijeća za dušobrižništvo zdravstvenih djelatnika prije dvadeset i pet godina, ulazi u skrb Crkve za svijet zdravlja. I stalo mi je dodati da se u sadašnjem povijesno-kulturnom trenutku zamjećuje potreba za pozornom i kapilarnom prisutnošću Crkve pored bolesnika, kao i prisutnost u društvu koja je kadra prenijeti na djelotvoran način evanđeoske vrijednosti u cilju zaštite ljudskoga života, od njegova začeca pa do naravne smrti. Želio bih ovdje podsjetiti na Poruku siromašnima, bolesnima i svima onima koji trpe, koju su koncilski oci uputili svijetu na završetku Drugoga vatikanskog koncila: „Vi svi koji teže osjećate teret križa – rekli su – ... vi koji plaćete... vi neznani patnici, budite hrabri: vi ste miljenici Božjega kraljevstva, kraljevstva nade, sreće i života; vi ste braća trpećeg Krista; i s njim, ako to želite, vi spašavate svijet!“

Zahvaljujem od srca osobama koje, svakodnevno, „služe bolesnima i onima koji trpe“, čineći da „apostolat Božjeg milosrđa, u koji su uključeni, odgovara uvijek sve bolje na nove zahtjeve“.

U ovoj Svećeničkoj godini svoju misao upućujem osobito vama, dragi svećenici, „poslužiteljima bolesnika“, znaku i oruđu Kristova suosjećanja, koji mora doći do svakog čovjeka koji trpi. Pozivam vas, dragi prezbiteri, da se ne štedite u skrbi i pružanju utjehe tim osobama. Vrijeme provedeno uz onoga koji je u kušnji rađa plodovima milosti za sve ostale dimenzije pastorala.

Obraćam se na kraju vama, dragi bolesnici, i molim vas da molite i prinosite svoja trpljenja za svećenike, da uzmognu biti vjerni svojem pozivu i da njihova služba bude bogata duhovnim plodovima, na dobrobit čitave Crkve.

Spasonosno trpljenje

Piše: mr. Andrija Anišić

Kad kažemo „spasonosno trpljenje“ onda nam se odmah nameće misao o trpljenju kao nečemu negativnom. I sama formulacija „spasonosno trpljenje“ izaziva u nama čuđenje. Može li uopće trpljenje biti nešto pozitivno ili je ono nešto protiv čega se svi ljudi bore svim silama i raspoloživim sredstvima? Povezati, pak, trpljenje s riječju spasonosno, doista je čudno. Od čega ili od koga trpljenja spašava? Kako spašava?

Pokušat ću na ova teška i čudna pitanja odgovoriti riječima Sluge Božjega Ivana Pavla II., koje nam je on ostavio u trajnu baštinu u svom apostolskom pismu *Salvifici doloris* (*Spasonosno trpljenje*). Ovu encikliku objavio je na blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače 1984. godine. U tom pismu govori o svijetu ljudske patnje, upućuje gdje tražiti odgovore o smislu patnje, zatim stavlja pred nas Isusa Krista koji je ljubavlju pobijedio patnju, zatim prelazi na nas te govori o našem sudjelovanju u Kristovim patnjama, da bi nastavio izlaganjem o evanđelju trpljenja te predstavio Milosrdnog Samaritanca, kao uzor svima onima koji se na svom životnom putu susreću s patnicima, tj. s onima koji trpe.

U ovom izlaganju u kratkim ću crtama predstaviti 5. i 6. poglavlje ove enciklike i pokušati izvući iz Papinih riječi konkretne poruke za nas, ljude trećega milenija kršćanstva.

Peto poglavlje svoga pisma Ivan Pavao II. započinje Pjesmom o Sluzi Patniku, koja tako zorno prikazuje Kristovu patnju: *Žrtvuje li život svoj za naknadnicu, vidjet će potomstvo, produžiti sebi dane i Jahvina će se volja po njemu ispuniti. Zbog patnje duše svoje vidjet će svjetlost i nasititi se spoznajom njezinom. Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i krivicu njihovu na sebe uzeti. Zato ću mu mnoštvo dati u baštinu i s mogućnicima plijen će dijeliti, jer sam se ponudio na smrt i među zlikovce bio ubrojen, da grijeha mnogih ponese na sebi i da se zauzme za zločinca* (Iz 53,10-12).

Doista, otkad je Isus dragovoljnim prihvaćanjem muke i smrti na križu očitovao svoju ljubav prema čovjeku, trpljenje je dobilo posve novi smisao. Trpljenjem, svojom krvlju Isus je platio otkupninu za sve ljude (usp. 1 Kor 6,20; 1 Pt 1,18-19). Mi smo, dakle, spašeni i otkupljeni. *Otkupitelj je trpio umjesto čovjeka i za čovjeka. Svaki čovjek sudjeluje u otkupljenju*, ističe Papa, ali je upravo stoga i *svaki čovjek pozvan da sudjeluje u onoj patnji po kojoj se izvršilo otkupljenje*. Osim toga Krist je izvršavajući djelo otkupljenja po patnji, ljudsku patnju *uzdigao na razinu otkupljenja*. U tom smislu i *svaki čovjek u osobnom trpljenju može postati sudionik otkupiteljske Kristove patnje* (*Spasonosno trpljenje*, br. 19).

Sve to tako rečeno zvuči dosta jednostavno i razumljivo, ali podsjetimo li se neke svoje patnje, priznat ćemo vrlo brzo i bez okolišanja, da smo rijetko na to mislili. Čovjek koji trpi prije svega nastoji što prije osloboditi se toga trpljenja. Ako ono potraje, onda počinje s pitanjima poput onog: „Zašto baš ja?“ ili „Što sam ja Bogu skrivio“ a nerijetko u trpljenju čovjek postaje nestrpljiv, počinje mrmljati, a često pada i u depresiju, pa i u očaj.

Ovu temu uoči Korizme izabrali smo upravo zbog toga da bismo se podsjetili kako naša patnja može biti dragocjena kako čovjeku koji trpi tako i drugima, recimo njegovoj obitelji, župnoj zajednici ili narodu kojemu pripada. To postići

doista je umijeće, ali umijeće koje nam nije nedohvatljivo. „Dohvatiti“ ćemo ga vrlo lako ukoliko budemo promatrali kako je Isus trpio i budemo li slijedili njegov primjer. Sveti Pavao nam je za to dao izvrsne savjete. On prije svega poučava da Kristovo trpljenje i smrt nikada ne promatramo odvojeno od njegovog uskrsnuća. Stoga moramo i svoju patnju osvijetliti događajem Uskrsnuća: *Doista, mi se živi uvijek na smrt predajemo poradi Isusa, da se i život Isusov očituje u našem smrtnom tijelu... Ta, znamo: onaj koji je uskrisio Gospodina Isusa i nas će s Isusom uskrisiti* (usp. 2 Kor 4,8-14).

Sveti Pavao govori o raznim patnjama i posebno o onima što su ih podnosili prvi kršćani „zbog Isusa“. *Te patnje omogućavale su onima kojima je ta poslanica upućena da sudjeluju u djelu otkupljenja koje se dogodilo po Otkupiteljevoj smrti i uskrsnuću. Rječitost križa i smrti nadopunja se rječitošću uskrsnuća. U uskrsnuću čovjek pronalazi sasvim novu svjetlost koja mu pomaže utirati put kroz gusti mrak poniženja, sumnji, očajanja i progonstva* (*Spasonosno trpljenje*, br. 20).

U svjetlu uskrsnuća sv. Pavao je izvrsno razumio smisao trpljenja i prihvatio ga kao nešto stvarno najdragocjenije u svom životu: *S Kristom sam razapet. Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist...* (Gal 2,19-20). To i takvo njegovo

iskustvo postalo je i njegovo svjedočanstvo. On je to svoje svjedočanstvo dijelio sa svim Crkvama koje je osnivao, koje je pohađao i kojima je pisao. Osobno je „na svom tijelu“ iskustio da trpljenje doista može biti spasonosno, da patnja može postati dobitak, biti na ponos i izvor radosti. O tom je iskustvu svjedočio drugima: *Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu. Njoj ja postadoh poslužiteljem po rasporedbi Božjoj koja mi je dana za vas da potpuno pronesem Riječ Božju...* (Kol 1,24-25).

Međutim, kad netko nešto lijepo ili snažno doživi, to onda želi podijeliti s drugima i druge u to „uvući“. Tako i Pavao u „zajedništvo s patnjama Kristovim“ (usp. Fil 3,10) poziva druge. Dapače, on Rimljane zaklinje da se uključe u to zajedništvo: *Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim: prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu – kao svoje duhovno bogoslužje* (Rim 12,1). Trebamo biti jasni, *Krist je svojim trpljenjem izvršio otkupljenje svijeta. Međutim, istodobno to otkupljenje iako je potpuno izvršeno Kristovom patnjom, živi i na svoj se način razvija u ljudskoj povijesti. Živi i razvija se kao Tijelo Kristovo koje je Crkva, i u toj protežnosti svako ljudsko trpljenje, snagom sjedinjenja s Kristom u ljubavi, nadopunja Kristovu patnju* (Spasonosno trpljenje, br. 24).

Evangelje trpljenja

Ove dvije riječi, slično kao i „spasonosno trpljenje“ neupućene mogu uvelike zbuniti. Kako se trpljenje može povezati s Radosnom vijesti? Stvarno bi čudno zvučalo kad bismo došli u posjet nekom teškom bolesniku i rekli mu „blago tebi što smiješ toliko trpjeti“. No, u biti „evangelje trpljenja“ hoće reći upravo to. *Evangelje trpljenja ne znači samo to da je patnja prisutna u evanđelju (radosnoj vijesti) kao jedan od sadržaja radosne vijesti, nego to evanđelje osim toga znači objavu spasonosne snage i spasonosnog značenja trpljenja u Kristovu mesijanskom poslanju, i dosljedno, u poslanju i pozivu Crkve* (Spasonosno trpljenje, br. 25). Stoga je Isus već kad je pozivao svoje učenike jednostavno naglasio da ga ne može slijediti onaj tko nije spreman „odreći se sebe“ i „uzimati svoj križ svaki dan“ (usp. Lk 9,23). Jasno im je, također, rekao da ih čekaju progoni, mržnja svijeta, pa i smrt (usp. Lk 21,12-19). Zato im je potrebna hrabrost i jakost. Ustrajnima je, pak, obećano spasenje (usp. Mt 10,22; 24,13) ali i mir na zemlji: *To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!* (Iv 16,33).

Trpljenje je posebna milost kako za pojedinog kršćanina tako i za cijelu Crkvu. Poznata je izreka: „Krv mučenika, sjeme je novih kršćana“. Svaki kršćanin bi morao iskustiti da je trpljenje doista milost, kako bi to mogao posvjedočiti drugima. *Iz stoljeća u stoljeće, iz naraštaja u naraštaj otkriva se kako je u trpljenju skrivena osebujna snaga koja iznutra približava čovjeka Kristu, neka osobita milost. Njoj mnogi sveci duguju svoje duboko obraćenje... Plod takva obraćenja nije samo činjenica da čovjek otkriva spasenjsko značenje trpljenja nego nadasve to što u trpljenju postaje sasvim novim čovjekom... I u slučaju kad je tijelo teško bolesno, sasvim nesposobno, te je čovjek gotovo nemoćan za življenje i djelovanje, sve se više očituje unutarnja zrelost i duhovna veličina, što postaje potresna opomena zdravima i normalnima* (Spasonosno trpljenje, br. 26).

Svaki bi kršćanin trebao otkriti smisao trpljenja. Bez toga ne može biti pravi kršćanin, jer u trenucima trpljenja

neće moći sa svoga lica zračiti mir i radost nego razočaranje i beznađe. „Krist zaista ne odgovara izravno i ne odgovara apstraktno na ljudsko pitanje o smislu trpljenja. Čovjek čuje njegov spasonosni odgovor u onoj mjeri u kojoj sam postaje sudionikom Kristovih patnja“.

Biti sudionikom Kristovih patnja je zvanje. Ivan Pavao II. izriče to vrlo snažno: *Krist ne tumači apstraktno razloge trpljenja, nego prije svega kaže: „Slijedi me!“ Dođi! Svojim trpljenjem sudjeluj u djelu spasenja svijet a koje se vrši mojim trpljenjem, mojim križem. I kako čovjek uzima svoj križ duhovno se sjedinjujući s Kristovim križem, tako se pred njim otkriva spasenjsko značenje trpljenja* (Spasonosno trpljenje, br. 26). Papa ističe da se osobni smisao trpljenja otkriva na razini Kristove patnje, ali da taj smisao s Kristove razine silazi na čovjekovu razini na određeni način postaje njegov osobni odgovor. *I tada čovjek u svojem trpljenju nalazi unutarnji mir, čak duhovnu radost* (Spasonosno trpljenje, br. 26). Mir i radost dolaze zato što je čovjek nadvladao osjećaj beskorisnosti trpljenja. Tu radost još više umnaža spoznaja da svojim trpljenjem može pomoći i drugima kao i da svojim trpljenjem vrši nezamjenljivu službu u tijelu Kristovu koje neprekidno raste iz Otkupiteljeva križa, *upravo trpljenje prožeto duhom Kristove žrtve jest nenadomjestiv posrednik i uzročnik dobara koja su bitna za spas svijeta* (Spasonosno trpljenje, br. 27). Zato je Crkva u braći i sestrama koji trpe uvijek gledala višestruke nositelje Kristove nadnaravne snage: *Oni što sudjeluju u Kristovim patnjama, u osobnom trpljenju čuvaju izvanredni dijelak beskrajnoga blaga otkupljenja svijeta i zato to blago dijele s drugima... Crkva osjeća potrebu da se utječe vrijednosti ljudskih patnja za spasenje svijeta* (Spasonosno trpljenje, br. 27).

Moje iskustvo

Najtužniji dan postade mi najradosnijim danom u životu

Ispricao sam ovo bezbroj puta. I još ću. Uvjeren sam da mi je to iskustvo Gospodin darovao da njime svjedočim za čudnu i čudesnu istinu: „Kršćanin ne može biti nesretan čovjek“. Dogodilo se na dan smrti moga oca. Na času smrti podijelio sam mu potpuni oprost, bolesničko pomazanje, molio preporuke umirućih. Držao ga za ruku dok je izdisao, obrisao mu posljednju suzu koja mu je kanula iz oka kad je izdahnuo... Plakao sam tada kao malo dijete. Bio je to najtužniji dan u mom životu. Ipak, nakon pola sata on se pretvorio u najradosniji dan. Dok sam klečao, molio i plakao kraj njegovog mrtvog tijela osjetio sam u jednom trenutku duboki mir i radost. Postao sam svjestan da je u Očevu zagrljaju, da je u društvu anđela i svetih, da je za njega započela radost koja ne prestaje i sreća koja vječno traje. Suze su tekle, ali je smiješak bio na mom licu. Bio je to zbudjujući prizor za moje koji su pomislili da mi je prevelika tuga poremetila razum. No, ubrzo su promijenili mišljenje. Čuli su moje svjedočanstvo i grč bola i tuge na licima svima pretvorio se u smirenu i normalnu ljudsku tugu, punu utjehe i nade u ponovni susret ondje gdje smrti više nema, ni tuge, ni jauka, ni boli, nego samo mir, radost, sreća, ljubav... Želim to iskustvo svima. Želim svima da u boli iskuse radost i mir, te postanu svjedoci istine da su kršćani naj sretniji ljudi ovdje na zemlji i da ih čeka vječna sreća. /A. A./

„Razgovor“ o Dužijanci

Piše: mr. Andrija Anišić

Osamnaesti po redu „Razgovor“ Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, održan je 20. siječnja u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ na temu „Dužijanica – jučer – danas – sutra“, u povodu 100. obljetnice tzv. „Crkvene Dužijance“. Bio je to drugi dio obilježavanja Dana biskupa Ivana Antunovića, koji se tradicionalno održavaju u siječnju u povodu obljetnice smrti preporoditelja bačkih Hrvata.

O „Dužijanci jučer“ govorio je mons. Stjepan Beretić, podsjetivši nazočne na to kako običaje vezane uz završetak žetve imaju svi narodi koji rade na njivama. Izraz „dužijanica“ ima razli-

čite korijene riječi. U Podunavlju su je nazivali „doženjanca, doženjanca“, a u Dalmaciji se ponegdje kaže još i „dovršancija“. Zvala se dužijanica još i „dožinjica“ a oko Udbine su Hrvati i Srbi

govorili „dožitoncija“, dok je somborski naziv „dužionica“, nastao vjerojatno od izraza „dožionica“, podsjetio je predavač. *Dužijanica je bila prije svega obiteljsko slavlje završetka žetve i zahvale Bogu za kruh svagdašnji. Nakon žetve žetveni bi vijenac u svečanoj povorci žeteoci donijeli domaćinu, da tako označe kraj velikoga posla. Vijenac bi se po ulasku u domaćinovu kuću polijevao vodom u znak želje da njive opet budu plodne i da dobro rode. Vijenac se čuvao u velikoj časti. Visio je o gredi u čistoj sobi sve do početka sjetve. Onda bi ga domaćin izmrvio, a sjeme iz vijenca pomiješao bi sa sjetvenim sjemenom... Obiteljska dužijanica imala je u svih Bačvana vrlo slični slijed. Neki su elementi zajednički: žitni vijenac na glavi glavnoga kosca, polijevanje vodom, svečani stol i zahvala Bogu*, rekao je predavač. Novi datum u slavljenju dužijance je 1911. godina kada je župnik subotičke župe Sv. Roka, mons. Blaško Rajić, u suradnji s Katoličkim divojačkim društvom priredio u crkvi slavlje Dužijance, da tako svi koji slave obiteljsku dužijancu, zajedno i u crkvi zahvale Bogu za završetak žetve i kruh svagdašnji. *Ta crkvena dužijanica ili liturgijski dio dužijance je nešto izvorno, nešto što nitko nema. Taj liturgijski dio subotičke i somborske dužijance je postao najveća ljetna svetkovina bunjevačkih Hrvata. Nastala je kao nešto što je izniklo iz one obiteljske dužijance. Razvila se tako snažno, da ta liturgijska dužijanica traje već puno stoljeće. Kućna (obiteljska) dužijanica je zaboravljena, a ova liturgijska živi. Od kada su se na nji-*

vama pojavili moćni poljoprivredni strojevi, koji i kose i vrše, i ovršenu pšenicu utovaraju u prikolice, sve je više padala u zaborav ona lijepa dužijanica s kućnoga praga, zaključio je mons. Beretić.

Dr. Andrija Kopilović, podsjetio je kako se Dužijanica slavi „danas“, tj. posljednjih dvadesetak godina. Pri tom je istaknuo tri teze od koji se prva odnosi na činjenicu kako je Dužijanica obiteljska svečanost koja je pravo javnosti stekla 1911. godine i to u crkvi. Druga

teza podrazumijeva to da je dugi niz godina ova manifestacija poprimala obogaćujuće forme isključivo unutar crkve i hrvatskih bunjevačkih udruga koje su se okupljale oko Crkve, kao što su bili Katoličko divojačko društvo i Katoličko momačko društvo. U vrijeme komunizma dužijanica je bila samo crkvena javna svečanost. Treća pak teza odnosi se na to da su ljudi svjesni i zauzeti za bogatu baštinu okupljeni oko Kulturno umjetničkog društva „Bunjevačko kolo“, 1968. organizirali takozvanu Gradsku Dužijancu. Bile su tada dvije Dužijance – „crkvena“ i „gradska“ koje se nisu smjele „ni dodirnuti“. U posljednjoj tezi, predavač je istaknuo kako 1993. godine imamo dvije grupacije nositelja Dužijance s istim idejama. Naime, u međuvremenu je crkveni način proslave obogaćen takozvanim „Danima kruha i riječi“ koji se sastojao iz trojstva: kulturno stvaralaštvo, molitveno-meditativni dio i euharistijsko slavlje, kao vrhunac i završetak slavlja dužijance. S druge strane, urušavanjem komunizma uvidjelo se da sama takozvana „Gradska Dužijanica“ bez duhovne dimenzije neće dugo potrajati ili se barem neće moći ostvariti temelj za vrednovanje zahvalnosti i rada. Tada je Dužijanica

združena u jednu jedinu manifestaciju. Obogaćena je s puno elemenata gdje se isprepliče duhovno-vjerničko, slavljeničko s elementima vrednovanja kulturne baštine i običaja na svim razinama. Takav način slavljenja bio je znak postojanja, znak zajedništva, pa i znak prkosa Hrvata Bunjevaca na tim prostorima, zbog Miloševićeva režima. Takav oblik dužijanca i danas započinje blagoslovom mladoga žita na blagdan sv. Marka i traje sve to Bunaričkog proštenja. To slavlje sadrži u sebi četrdesetak različitih manifestacija.

Kao poticaj za razgovor, dr. Kopilović je pozvao prisutne da razmisle, dok idemo ususret slavlju stote Dužijance, kakva bi ona trebala izgledati sutra. Pri tom je istaknuo sljedeće: *Mislím da dimenziju zahvalnosti ne smijemo zanijekati. Jednako tako ne smijemo zanijekati ni vrednotu rada. Dužijanca bi trebala biti stvarno događaj, a ne samo običaj. Događaj od kog se živi, a ne samo onaj koga se pamti*, zaključio je dr. Kopilović.

U trećem dijelu susreta u kojem je bilo riječi o „Dužijanci sutra“, moderator večeri somborski župnik **Josip Pečanović** pozvao je okupljene da iz sadašnje perspektive slavlja dužijance po-

kušaju baciti pogled u „sutra“ te dati konstruktivne prijedloge kako bi ona mogla u budućnosti biti i ljepša i bolja. U razgovoru je sudjelovalo desetak od preko stotinu sudionika. Svi interventi išli su u smjeru da dužijanca treba ostati i dalje najvažnije slavlje Hrvata Bunjevaca u Bačkoj, ali bi se trebalo poraditi na boljoj organizaciji, pokušati pomiriti dvije struje u tom slavlju – bunjevačku i hrvatsku, zbog čega osobito ima poteškoća u slavlju somborske Dužionice. Istaknuto je također da su za „sutra“ dužijance najodgovorniji sveće-

nici Hrvati i sve hrvatske udruge, koje koordiniranim radom moraju pročistiti „Dužijancu danas“ za bolju, ljepšu i bunjevačkim Hrvatima, korisniju „Dužijancu sutra“.

„Razgovor“ je započeo pjesmom „Molitva Bunjevaca“, Matije Evetovića, koju je recitirala **Ivana Rudić**, recitatorica „Hrvatske čitaonice“, a završio stihovima **Alekse Kokića** „Bačka“, koje je uglazbila Zdenka Kočonda, a izveo ju je zbor „Collegium musicum catholicum“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića**.

Dani biskupa Ivana Antunovića imaju i svoj treći dio, koji se obilježava o njegovu rođendan u lipnju, koji je ujedno i jedan od službenih blagdana hrvatske nacionalne manjine u Srbiji. „Razgovor“, kao oblik susretanja Hrvata Bunjevaca u Subotici ima dugu tradiciju. Prvi „Razgovor“ održan je u organizaciji Matice subotičke, 1934. godine i u tom obliku održavan je do 1941. godine. Cilj razgovora uvijek je bio obrađivanje aktualne teme vezane za život i djelovanje bačkih Hrvata. „Razgovor“ je obnovio Institut „Ivan Antunović“, 1990. godine.

Misa o 122. obljetnici Antunovićeve smrti

Svetu misu o 122. obljetnici smrti velikana bačkih Hrvata biskupa Ivana Antunovića u subotičkoj katedrali-bazilici predvodio je 17. siječnja dr. Andrija Kopilović, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, čime je započelo ovogodišnje obilježavanje Dana biskupa Ivana Antunovića. S njim su suslavila četvorica svećenika, a na misnom slavlju bili su i članovi Instituta te lijepi broj vjernika.

Prigodnu propovijed održao je **Dragan Muharem**, prefekt sjemeništa „Paulinum“. U svojoj propovijedi ohrabrio je nazočne da kao manjina u državi u kojoj žive mogu učiniti puno ako svoju nadu polože u Boga. Tako je činio biskup Ivan Antunović u svom vremenu i u okolnostima koje su bile puno teže neko naše danas. „Biskup Ivan Antunović je znao da naš hrvatski narod može opstati i sačuvati svoje nutarnje bogatstvo ukoliko bude brižno njegovao svoj vjerski, kulturni i nacionalni identitet. Bio je svjestan svoje službe radnika u Božjem vinogradu i odgovorne zadaće njegovanja, zalijevanja, poticanja i zalaganja za malenu lozu svoga bunjevačkog i šokačkog roda na snažnoj grani hrvatskog naroda“, istaknuo je propovjednik te dodao kako njegovu životnu misiju i poslanje možemo oslikati riječima proroka Izaije: Sionu za ljubav neću šutjeti, Jeruzalema radi neću mirovati dok pravda njegova ne zasine ko' svjetlost i spasenje njegovo ne plane ko' zublja. „Ni biskup Antunović nije mogao šutjeti ni mirovati jer je bio vizionar poput proroka Izaije. Razmišljajući čisto ljudskom logikom smiješila mu se uspješna karijera, no ljubav prema Bogu i rodu pripremila ga je na puno veće poslanja. Poput proroka Izaije znao je uočiti potrebe i

nedaće svoga naroda i kao čovjek Crkve priteći mu u pomoć“, rekao je propovjednik. U zaključku svoje propovijedi Dragan je podsjećajući na Svećeničku godinu koja je u tijeku ukazao na uzorni svećenički lik biskupa Antunovića: „Možemo s pravom reći da je lik biskupa Antunovića ostavio značajan trag u našoj povijesti. Nije nam ovdje cilj plesti mu lovorove vijence ili pjevati laude. Njegova posebnost jest upravo u tome što je bio potpuno predan svom pozivu. Prvenstveno je bio svećenik koji je snagu za svoj rad crpio iz ljubavi prema Bogu i svom narodu. Okupili smo se večeras ovdje da mu odamo čast i dužnu zahvalnost za sve što je učinio. Najveće, pak, priznanje biskupu Antunoviću bila bi upravo ljubav prema stvarnostima za koje se on borio. Te stvarnosti sažete su u njegovu životnu geslu: Sve za vjeru, riječ i narod svoj. Neka to postane i naše životno geslo“, zaključio je propovjednik.

Pjevanje na misnom slavlju predvodio je Katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**.

A. A.

Zlatna krunica

Nekoć omiljena „Zlatna krunica“, koju su Hrvati Bujevci molili od Nove godine do Marina, moli se i danas. Mole je pojedince iz starih „svetih knjiga“, moli se u obitelji a moli se i kao nekad „po kućama“. U župi Marije Majke Crkve je najprije obnovljeno moljenje krunice na taj način, a od prošle godine moli se na par mjesta i u župi Sv. Roka. Jedna grupa molila je svaku večer krunicu u vjeronaučnoj dvorani, a dvije grupe su molile „po kućama“. Za tu molitvu osobito valja istaknuti da je u njoj sudjelovao lijepi broj djece, koja su vrlo radosno predmolila otajstva. To

nam daje nadu da će ova draga pobožnost živjeti u našim obiteljima još dugo i da će biti izvorom Božjega blagoslova i mnogih uslišanih molitava.

Neka zagovor Kraljice sv. Krunice prati sve one koji su ove godine sudjelovali u pobožnosti „Zlatne krunice“. Neka se ispuni ono što su svaku večer ponavljali prije svakog otajstva: „Radujem se s Tobom Majko radosna, kad promišljam Tvoju radost... Preblašena Gospo, skrušeno Te molimo da po radostima svoga Prečistoga Srca pogledaš na nas koji Ti vapijemo u potrebi. Isprosi nam kod svoga Sina onu milost koju želimo postići po Tvoje svemožnom zagovoru“.

A. A.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana u Subotici

Kršćani grada Subotice i ove su se godine okupljali na molitvu za jedinstvo u svojim crkvama, a svoj hod završili su svečanim misnim slavljem u katedrali. To slavlje predslavio je biskup Ivan Pénzes, u koncelecijaciji beogradskog nadbiskupa i metropolita mons. Stanislava Hočevara i zrenjaninskog biskupa mons. Ladislava Németa, te petnaestak svećenika Subotičke biskupije, a nazočni su bili biskupi Reformirane i Evanđeličke crkve, te predstavnici Srpske pravoslavne crkve.

Pod geslom "Vi ste tomu svjedoci" 18. siječnja u crkvi Marije Majke Crkve, otpočeo je osmodnevni molitveni hod. Sljedećeg dana ekumensko molitveno ozračje ispunilo je Reformatsku crkvu, potom Evanđeličku, te župne crkve Sv. Roka, Sv. Križa i Sv. Jurja. Pretposljednega dana susret je bio u pravoslavnoj crkvi „Vaznesenja Gosodnjeg“, gdje su se nakon večernje službe okupljenima obratili o. Dragan Stokin, te mons. dr. Andrija Kopilović. O. Stokin je u svom obraćanju okupljenim vjernicima naglasio kako je čovjekov bijeg od Boga ustvari put ka samouništenju. Jedino kad dopuštamo Bogu da nas prosvjetljuje, da on vodi naše putove, naše riječi, misli i djela, onda možemo istinski biti sretni, tj. jedino Bog čovjeku može dati onu sreću za kojom toliko žudi, zaključio je o. Dragan. Mons. Kopilović je pak u svom obraćanju istaknuo važnost ekumenskog hoda u našem gradu, naglasivši kako je ova subotička tradicija najstarija u cijeloj

loj bivšoj Jugoslaviji. On je potom naglasio kako je za jedinstvo potrebno stalno moliti, na njemu stalno raditi, te uputio na plodove sad već stoljetne kršćanske osmine.

Posljednjega dana, tj. na blagdan Obraćanja sv. Pavla, na svečanoj svetioj misi nazočne je pozdravio biskup domaćin, a propovijedali su biskupi gosti. U svojoj propovijedi nadbiskup Hočevar je istaknuo kako smo svi poput sv. Pavla pozvani revno raditi na širenju Evanđelja. *To je velika odgovornost koja ne trpi oklijevanja. Ujedno je to veliki izazov, te ako mu hrabro i odlučno pristupamo, pred nama se otvaraju nebrojene mogućnosti Božjeg djelovanja i u našem vremenu*, zaključio je nadbiskup. Biskup Nemet je pak u svojoj propovijedi, koju je izrekao na mađarskom jeziku, osvijetlio veličinu Pavlova obraćenja. On je naglasio kako je obraćenje polazišna točka za svako naše istinski kršćansko djelovanje. Pavao se uvijek iznova vraćao na događaj svoga obraćenja, te iz njega crpio snagu i ustrajnost. *Po uzoru na njega svi smo pozvani vraćati se na velika djela Božjeg milosrđa u našim životima, kako bismo mogli odgovoriti poslanju na koje nas Gospodin i danas šalje*, istaknuo je biskup Nemet. Misno slavlje svojim pjevanjem uzveličao je katedralni zbor „Albe Vidaković“, pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić. /Mirko Štefković/

Misionari Krvi Kristove – Opraštanje je predokus neba

Crkvena pokrajina u Vojvodini ponovno je dobila veliku pomoć u evangelizaciji preko Misionara Krvi Kristove. Naime, zadnjeg vikenda u siječnju dvojica misionara iz Zagreba: p. Klement Horvat, odgovoran za laički pokret „Zajednicu Krvi Kristove“ i brat Ivan rodnom iz Novog Sada, došli su u redoviti obilazak molitvenih i misijskih grupa Z. K. K.

Prvog dana su se susreli s članovima mađarskih molitvenih grupa koje su iz nekoliko župa došle u Mali Idoš, gdje je vlč. Ferenc Brasnyó prihvatio skrb za već formirane molitvene grupe. Održali su temu iz područja duhovnosti, predvodili klanjanje i sv. misu. Drugog dana u Futogu su održali cjelodnevnu duhovnu obnovu za animatore molitvenih i misijskih grupa kao i ostale članove ZKK iz dviju podružnica: Srijema i Bačke. Prisutni su bili obogaćeni iscrpnom temom o opraštanju kao temeljnom uvjetu svake duhovnosti, što su mnogi ozbiljno shvatili i odmah poslije teme pošli pružiti ruku jedni drugima, a na klanjanju osjetili izlječenje duhovnih rana.

U temi je pater Klement, među ostalim istaknuo kako je opraštanje predokus neba. *„Po opraštanju postajemo novi ljudi i prijatelji Božji; ono je uvjet za svaki rast u Duhu i proces pomirenja, preduvjet za osnovno razumijevanje Evanđelja i primanje darova Duha Svetoga. S druge strane, neopraštanje je izvor mnogih fizičkih, psihičkih i duhovnih bolesti i devijacija. Opraštanje nam je teško zbog rane istočnog grijeha i ostalih osobnih grijeha, ali uz neprestanu molitvu i primanje sakramenata Isus nas uvodi u tajnu svoga milosrđa, te postajemo sposobni opraštati i prakticirati ostala duhovna i tjelesna djela milosrđa,“* naglasio je p. Klement.

Trećeg dana, 31. siječnja, na poziv preč. Eduarda Španovića, župnika iz Srijemske Mitrovice, misionari su uz propovijed na župnoj misi i predavanje u dvorani, predstavili vjernicima temu iz duhovnosti Krvi Kristove. Isti dan popodne su posjetili članove molitvenih grupa ZKK iz nekoliko župa u Beogradu, koji se okupljaju oko p. Ivana Vinkova u isusovačkoj crkvi Sv. Petra. Četiri osobe su primljene u Zajednicu Krvi Kristove, nakon što su se kroz godinu dana pripremale molitvom i proučavanjem duhovnosti prema Statutu ZKK.

Konačna poruka Misionara je: *„Živjeti u radosti, jer Bog nas u svakom trenutku podržava, tješi, liječi, raduje, izbavlja, provida... Naša radost se ostvaruje u tome da sve što činimo, činimo iz ljubavi prema Bogu, jer toliko vrijedimo, koliko vrijedimo u Bogu... Stoga se trudimo prvenstveno upoznati Boga, a ne samo očekivati njegove darove. Tada ćemo moći stalno zahvaljivati: Hvala ti, Gospodine, što sam stvoren tako čudesno! Hvala ti što si prolio svoju krv za mene! Hvala ti što voliš najviše, baš mene.“*

Vlč. Berislav

Nedjelja sakramenta braka

U subotičkoj župi Marija Majka Crkve 7. veljače svečano je proslavljena Nedjelja sakramenta braka. Sveta misa je bila prikazana na nakanu bračnih parova, jubilaraca, to jest onih koji slave neku obljetnicu od 5 do 55 godina bračnoga zajedništva.

Slavlju je nazočilo dvadesetak ovakvih parova od kojih su neki čitali, a drugi prinosili darove, odnosno aktivno sudjelovali u liturgiji. Svetu misu je predvodio župnik, mons. dr. Andrija Kopilović, koji je u propovijedi ukazao na bitnu razliku u pojmovima „brak“ i „sakrament braka“. Slavlje je uzveličao župni zbor, a na kraju svete mise župnik je podijelio skromne darove bračnim parovima koji su se zadržali u srdačnom razgovoru i skromnom čašćenju kojega su organizirali aktivisti pokreta Bračnih vikenda. /Csaba Kovács/

Dr. Andrija Kopilović u programskom odboru RTS-a

Predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ dr. Andrija Kopilović izabran je za jednog od 19 članova programskog odbora Radio televizije Srbije. U ovo tijelo izabran je na prijedlog Republičke radiodifuzne agencije kao predstavnik vjerskih zajednica u Srbiji.

Zastupanje vjerskih zajednica u kreiranju programa srbijanskog javnog servisa, ali i zastupanje interesa nacionalnih manjina pa tako i hrvatske, glavna mu je zadaća, ističe dr. Kopilović. No, da bi to bilo izvodljivo, nacionalne manjine trebaju imati predstavnika u programskom odboru.

„Morat ću biti veoma jak i hrabar u pokušaju zastupanja interesa manjina, posebice Hrvata, ako ne bude manjinskog predstavnika u Odboru. Moja uloga u Odboru nije velika da bih o nečemu mogao odlučiti. No, kako sastav ljudi ima pozitivan pristup, vjerujem da ćemo se razumjeti, pogotovu kada se bude radilo o čisto vjerskim sadržajima te o mišljenju jesu li neki programi previše ili premalo vjerski.“

„Državne institucije sve su više otvorene prema pripadnicima manjinskih zajednica, a imenovanje katoličkog svećenika Hrvata u programski odbor RTS-a samo je potvrda tomu,“ kaže dr. Kopilović.

„Vjerujem da raspoloženje više nije zastrašujuće i da nikoga ne straši to što je u Odboru katolički svećenik koji još uz to govori i hrvatski. To je korak naprijed i znak da je razmišljanje drugačije nego prije deset godina. Vjerujem u postupnost ovoga procesa,“ navodi Kopilović.

Predsjednik programskog odbora RTS-a Dragoljub Mićunović kaže da će se nastojati građanima omogućiti gledanje kvalitetnog programa.

„Nastojat ćemo, koliko god možemo, građanima omogućiti kvalitetan program, vidjeti što se u svijetu radi, kakve su ideje u programima drugih zemalja, što rade javni servisi. Naglasak će biti na kvaliteti programa i na obrazovnim, prosvjetnim i kulturnim sadržajima, ne škodeći komercijalnom uspjehu televizije,“ kaže Mićunović.

Novi Odbor je formiran krajem siječnja, ima 19 članova, 12 je neovisnih koje je predložila Republička radiodifuzna agencija, a sedmero je iz Narodne skupštine. Mandat članova Programskog odbora traje tri godine i ne mogu biti ponovno imenovani. /Siniša Jurić, www.suboticadanas/

Zdravo Marijo za Plavnu

Redovita Godišnja skupština HKUPD-a „Matoš“, kojom je obilježena i druga obljetnica osnutka ove udruge, održana je 16. siječnja u Plavni, a započela je sv. misom u župnoj crkvi Sv. Jakova.

Ugodno iznenađenje za sve nazočne bila je praižvedba skladbe „Zdravo Marijo za Plavnu“, koju je dr. Josip Andrić posvetio svojim Plavanjcima i rodnom mjestu svoje majke. Među zanimljivim knjigama i bilješama o radu župe Sv. Jakova u Plavni, koje je vlč. **Josip Štefković** pronašao u arhivu našla se i jedna do sada nepoznata skladba dr. Josipa Andrića, napisana penkalom na listovima školske kajdanke. Na prvoj je stranici dr. Andrić napisao svoje ime i naslov skladbe: „Zdravo Marijo za Plavnu“, crkvena pisma s orguljama. Tvorac ove uglazbljene molitve ni ovoga puta nije zaboravio napisati točno mjesto i vrijeme nastanka skladbe: u Plavni, 13. prosinca 1959. Pjesma je brižljivo napisana u C-duru sa svim potrebnim glazbenim oznakama. Namijenjena je za jedan glas i orgulje, a dr. Andrić možda nije niti slutio da će se ova skladba zapjevati u Plavni tek nakon pedeset godina. Josip Andrić je polovicom prošlog stoljeća često boravio u Plavni i koristio je svaki trenutak da pomogne kantoru i crkvenom zboru. Podučavao je kantora sviranju te odabirao i pisao note crkvenih pjesama prema mogućnostima zbora.

Na skupštini je pročitano pismo **Tomislava Žigmantova**, ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, u kome je lijepim i poticajnim riječima pozdravio ovaj skup i djelovanje mjesne kulturne udruge „Matoš“. U njemu je, među ostalim, zapisano: *Vašim ste djelovanjem, napose kada je u pitanju odnos prema mjesnoj kulturnoj baštini te istraživanje i prezentacija hrvatske kulture, prešli okvire mjesnog i lokalnog značaja te postali prepoznatljiv topos na cijeloj kulturnoj mapi vojvođanskih Hrvata. Bilo bi dobro ukoliko bi društva iz drugih mjesta slijedili Vaše djelovanje!*

„Matošev“ pjevački zbor je i sutradan na nedjeljnoj sv. misi, ponovno izveo ovu pjesmu, a Andrićeva Zdravo Marija od sada će se, nakon pedeset godina od svog nastanka, pjevanjem „dvostruko“ moliti u župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni. /**Zvonimir Pelajić**/

Izabrani sudionici Uskrs festa 2010.

Izabrani su sudionici Uskrs festa 2010., najstarijeg festivala duhovne glazbe u Hrvatskoj.

U Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“ u Zagrebu u nedjelju, 11. travnja, 2010., nastupit će: **Apostoli mira** (O kako velik si), **Anastazija** (Rijeka vječnosti), **Bog je ljubav** (Bog je ljubav), **Davor Terzić** i **Stepinčeva mladež** (Ti si Bože sve), **Emaus** (Nisi sam), **Frama Široki Brijeg** (Nisu te prepoznali), **Ivo Šeparović** i **Bljesak** (I tako sretan), **Laudantes** (Majko prečista), **Lidija Bačić** (Dijete Božje), **Maja Tadić** (Najdraži Bogu), **Martina** i **Matija Evačić** (Sve ti prepuštam), **Matheus** (Utočište vječno), **Savao** (Duh Božji), **Sperantes** i **Darijo Marunčić** (Mihael), te **Sve boje ljubavi** (Brod naš maleni), **Stope** (Susret), **VIS Izidor** (Kripiš mi dušu), **Zdravka Damjanović** (Za tebe), **Zvonko Palić Jonathan** (Na putu za Emaus) i **ŽVA Fiola** (Majko, moli za nas).

Sudionici dolaze iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. S otoka Raba, Brača, Korčule, iz Bizovca, Gornje Stubice, Koprivnice, Mađareva, Požege, Rovinja, Splita, Šibenika, Rijeke, Zadra, Zagreba, te Sarajeva i Širokog Brijega. Na Festivalu nastupa devet debitanta.

Uskrs fest 2010. izravno će televizijskom slikom u večernjim satima (19.00) prenositi HRT Plus, te više radija i radijskih postaja zajedno s organizatorom Hrvatskim katoličkim radijom. Uz HKR, organizator je i Ured za mlade Hrvatske bis-

Predstavljanje

9. sveska Leksikona u Vajskoj

U dvorani župnoga ureda u Vajskoj, 31. siječnja predstavljen je 9. svezak Leksikona podunavskih Hrvata-Bunjevaca i Šokaca. U predstavljanju su sudjelovali glavni urednik dr. sc. **Slaven Bačić** i suradnici Leksikona **Josip Dumendžić-Meštar** i **Zvonimir Pelajić**.

Skup, kojemu je nazočilo tridesetak osoba iz Vajske, Bođana i Plavne, te Tovariševa i Bačke Planke, otvorio je član IO HNV-a zadužen za kulturu **Željko Pakledinac**. Glavni je urednik Leksikona dr. Slaven Bačić govorio o ovom višegodišnjem projektu u kome sudjeluju brojni suradnici različitog obrazovanja i zanimanja. *Prikupljanje faktografskih podataka i rad na ovome djelu vrlo je zahtjevan i složen, te je zbog toga od 2004. godine do danas objavljeno tek devet svezaka. U devetom je svesku obrađeno 190 natuknica, koje počinju slovom H. U izradi ovoga sveska, koji je do sada najopsežniji, sudjelovala su 54 autora, a obrađeno je čak 110 pojmova, koji počinju izvedenicama od riječi hrvatska. To su prije svega, naselja, međuratni i suvremeni tisak, nekadašnje i suvremene udruge i životopisi. Leksikon piše i o pozitivnim i negativnim značajkama pojedinih osoba, a u njemu su zastupljene i osobe drugih nacionalnosti, koje su svojim radom značajne za našu zajednicu, rekao je među ostalim, dr. Bačić.*

„Da nije vjetra, pauci bi nebo premrežili“, stara je poslovice, koja oslikava stanje u ovim krajevima: pauci su već dobro postavili mreže u našem pamćenju, našoj povijesti, identitetu. Zadaća je Leksikona skinuti tu paučinu, popuniti praznine, podignuti važnost i ispraviti kriva tumačenja, rekao je u svom izlaganju Pelajić. Josip Dumendžić-Meštar je govorio o Leksikonu kao o kapitalnom djelu za naš narod, koje prati povijest Hrvata u Podunavlju ali i šire. U svom je izlaganju rekao kako treba čuvati svoj jezik, kako književni, tako i naš dijalekt, koji se na ovom prostoru sve manje čuje. Pri tom je dodao da je Crkva najzaslužnija za očuvanje našega jezika.

Vlč. **Josip Štefković** rekao je kako je u župnom arhivu pronašao knjige s početka XVI. stoljeća, te je pozvao sve na suradnju, istraživanje i skupljanje starih knjiga, kalendara, novina i drugih dokumenata kako bismo očuvali svoj identitet i baštinu. /**Z. P.**/

kupske konferencije. Odgođena snimka emitirat će se na drugom programu iste televizije. Festival traje 10. i 11. travnja, s time da je subotnji program za izvođače.

Najstariji festival duhovne i kršćanske popularne glazbe medijski podržava sedam tiskovina, devet radija i radijskih postaja, dvije informativne agencije, četiri portala i dvije televizije.

Medijski pokrovitelji

Tiskovine (tjednici, dvotjednici, mjesečnici): *Glas Koncila*, *Katolički tjednik*, *Vukovarske novine*, *Kana*, *Veritas* – glasnik sv. Antuna Padovanskog, *Zvonik* i *Zvona*.

Radija i radijske postaje: Radio Marija, Primorski radio, Radio postaja Mir Međugorje, Radio Marija Bistrica, Radio Vrhbosna, Radio Marija (Srbija), Radio Mrežnica, Radio Bljesak i Radio Vukovar.

Agencije: Informativna katolička agencija i Katolička tiskovna agencija.

Portali: Katolici na Internetu, Postulatura bl. Ivana Merza, Veritas Magnificat i Duhovna scena.

Televizije: HTV i Ri TV.

Ante Novak, glasnogovornik Uskrs festa 2010.

Uskrs fest 2010.

Stepinčevo u Subotici

U svim hrvatskim župama Subotičke biskupije 10. veljače svečano je proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Središnja proslava u Subotici održana je u franjevačkoj crkvi u okviru Devetnice Gospi Lurdskoj. Euharistijsko slavlje je predvodio biskup dr. Ivan Pénzes u zajedništvu s desetak svećenika.

Na misi je sudjelovao i lijepi broj vjernika među kojima su bili s. M. Nelija Pavlović, nova glavarica Provincije Krista Kralja Družbe Kćeri Milosrđa i generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici Ljerka Alajbeg. Na početku mise biskupa je u ime odsutnog gvardijana pozdravio o. Marijan Kovačević, zahvalivši mu što je od proglašenja bl. Alojzija Stepinca, svake godine s vjernicima na proslavi ovoga blagdana u njihovoj crkvi.

U podužoj propovijedi, biskup je podsjetio okupljene vjernike da ove godine obilježavamo 50. obljetnicu smrti bl. Alojzija te da je i on kao sjemeništarc sa Šalate bio prisutan na njegovu veličanstvenom ukopu. Zatim

je u kratkim crtama prikazao životni put bl. Alojzija i istaknuo nekoliko njegovih krjeposti. On je među ostalim rekao: „U tragičnim zbivanjima Drugoga svjetskoga rata i poslije rata, nadbiskup Alojzije Stepinac stajao je čvrsto i nepokolebivo na stanovištu etičkih načela koja su univerzalna i uvijek obvezatna: dostojanstvo svake ljudske osobe je nepovredivo; prava s kojima se svaka osoba rađa neotuđiva su; ne mogu biti ovi-

sna o samovolji moćnih; svaki narod ima neporecivo pravo živjeti slobodni život i razvoj; sveto je pravo svakoga čovjeka živjeti svoju vjeru u punoj slobodi i bez bilo kakvih smetnji“. U nastavku, biskup je podsjetio da je bl. Alojzije Stepinac pomagao svima kojima je mogao pomoći i da je spasio mnoge živote kako Židova i Roma, tako i Srba i Slovenaca, te dodao: „Osobnom je patnjom doživljavao dramu i tragediju svakog čovjeka bez obzira na njegovu rasnu, nacionalnu ili vjersku pripadnost. Tu univerzalnost ljubavi, crpljenu iz vjere u Isusa Krista i Evanđelje svjedočio je praktično i konkretno djelima karitativne pomoći i svojim intervencijama da se olakšaju ljudske patnje. Zauzimao se hrabro i odlučno za progonjene, zatvorene, mučene, bez obzira s koje strane dolazila nasilja i nepravde. Zahtijevao je od svake vlasti da sudovi budu pravedni, zakoni ljudski, postupci čovječni“. Na kraju propovijedi biskup je pročitao neke dijelove blaženikove oporuke te je okupljenim vjernicima posebno stavio na srce njegove riječi: „Hrvatskom narodu, iz kojega sam nikao, nastojao sam koristiti, koliko sam mogao, a sada u času smrti, kad se stvari gledaju drugim okom nego inače, stavljam mu ponovno na srce,

da ostane uvijek čvrst u svetoj vjeri katoličkoj i vjeran svetoj Apostolskoj Stolica Petrovoj“, te je pozvao sve okupljene da slijede divan uzor krjeposnog života bl. Alojzija Stepinca a osobito njegovu snažnu vjeru, čvrstu nadu i ustrajnu i strpljivu ljubav. Poslije svete mise okupljeni svećenici i vjernici iskazali čast moćima bl. Alojzija Stepinca.

Andrija Anišić

Moj "susret sa Stepincom"

Još kao dijete puno sam slušao o blaženom Stepincu iako u to vrijeme još nije bio blažen... U našu kuću su dolazili često svećenici, čak i biskupi... Kad su nam ti visoki gosti dolazili u posjet, obično bi s ocem i didom pričali o politici i svemu što se događalo. Ja kao dijete sam sjedio u kutu i slušao. No nije prošao niti jedan posjet tih važnih čeljadi a da se nije nadugačko pričalo o preuzvišenom Stepincu. Ja sam bio mali i nisam puno od toga razumio, što su stariji pripovijedali.

Kako sam sa nepunih 19 godina već bio zatvoren, u zatvoru sam od robijaša čuo najpogrdnije riječi koje su robijaši upućivali na račun Stepinca. No sve to je inspirirao režimski tisak u to vrijeme. Kardinalova smrt me je zatekla u vojnom zatvoru u Zalužanima kod Banje Luke. Nakon izdržane robije i završene vojne obveze u izbjegličkom logoru u Klagenfurtu (A) 1962. upoznajem se s vlč. Vilimom Ceceljom, koji je nama, izbjeglicama donosio knjige i novine na hrvatskom jeziku. Čitajući tu literaturu proširio sam moj vidokrug na osobu i djela kardinala Stepinca. Pročitao sam o njemu 30-tak knjiga i bezbroj novinskih napisa. /.../ Na poziv predsjednika Tuđmana, nas tridesetero rodoljuba bili smo gosti Hrvatske Vlade punih sedam dana.

A tad smo posjetili i Kardinalov grob u zagrebačkoj Prvostolnici. I to je ujedno bio i moj prvi „susret“ s kardinalom Stepincom... Zatim je došlo do nametnutog nam rata i Hrvatska se je morala obraniti od agresije. Ja sam bio jedan od branitelja...

Nakon toga smo došli u Krašić, pošto sam već odavno izrazio želju da vidim kuću u kojoj je bio utamničen i umro

kardinal Stepinac. Franjo me je upoznao s vlč. Josipom Balogom, koji je bio župnik u Krašiću u to vrijeme. Vlč. Balogu sam izrazio želju da bih volio vidjeti unutrašnje odaje u kojima je kardinal Stepinac bio zatočen i na koncu umro. Iako to nije bila praksa ipak je uslišio moju zamolbu. Hvala mu. Već pri ulasku u kuću sam bio vrlo uzbuđen, jer još nikad u životu nisam bio u svetoj ili svetačkoj kući, a sad evo tu sam ja u župnom dvoru preuzvišenog i blaženog kardinala Stepinca. Misli mi se vrte po glavi: čast, uzbuđenje, ponos, doživljaj, sav taj konglomerat šutnji prouzrokovao je u meni vrlo čudan dojam, sav sam bio prožet trncima... Župni dvor se sastojao od tri male prostorije, s vrlo oskudnim i siromašnim inventarom. Na zidu slike Sv. Oca pape Pia XII. Stol prekriven čistim bijelim stolnjakom, četiri klimave stolice, tri svijeće na stolu, Misna knjiga na postolju, a na jednom drugom manjem stolu knjiga za goste u koju sam se i ja upisao dne: 21. 8. 1993. g. što mi čini veliku čast i izuzetnu privilegiju. U jednoj vitrini biskupska odora, do nje mali "gredenc" a u kutu kardinalov krevet na kojem je umro. Na gredencu četiri knjige: Brevijar, Sv. Pismo... Na drugoj strani velika slika zagrebačkog nadbiskupa iz 1938. – 1939.? ispod slike mala policica s tesanim drvenim fragmentima iz pučkog života. Na drugom zidu slika stepinčeve mame... Sve je odisalo patiniranom čistoćom i svi interijeri u tom malom stanu su upućivali na isposničku skromnost velikog Kardinala. Biti u svećevoj kući i biti prožet tim ambijentom je poseban doživljaj koji se ne da riječima opisati, jer se doživljava s ogromnom duhovnom ekstazom za koju barem ja nemam riječi da bih tu ekstazu znao opisati.

Paul Katančić Džopa – Švedska

Dan posvećenog života

Na blagdan Svijećnice, 2. veljače 2010. godine, u Franjevačkoj crkvi u Subotici večernjom svetom misom proslavljen je Dan posvećenog života.

Na misi, koju je u koncelebraciji desetak svećenika predvodio biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**, okupili su se redovnici franjevci, redovnice Sestre Naše Gospe, Kćeri Milosrća, Dominikanke, te članovi franjevačkog Trećeg svjetovnog reda i mnogi vjernici laici.

Euharistijsko slavlje započelo je blagoslovom svijeća i svečanom ulaznom procesijom. Na misi je propovijedao **fra Josip Grubišić**, župnik u Đurđenovcu kod Našica, koji je ujedno bio gost propovjednik na ovogodišnjoj devetnici Gospi Lurdskoj. U svojoj propovijedi on je izdvojio likove Marije i Josipa koji su prikazali Isusa u hramu i pozvao nas da i mi prikazemo svoje živote Gospodinu. Nemam se zašto strašiti staviti Gospodinu na raspolaganje cijeli svoj život, sve ono što jesam, jer to je izvor životne radosti i mira – zaključio je propovjednik.

Osobe posvećenog života nastavile su slavlje družeći se uz zakusku.

s. M. Jasna Crnković

Duhovni nomadi – o sektama

U subotičkom "Katoličkom krugu" 17. siječnja održana je mjesečna tribina mladih na kojoj se okupilo preko stotinu mladih iz subotičkih župa kao i iz obližnjih seoskih župa. Predavanje na temu: "Suvremeni duhovni nomadi – o sektama" održao je **dr. sc. Josip Blažević iz Zagreba**.

U vrlo zanimljivom i stručnom predavanju fra Josip je prikazao mladima kako nastaju sekte, uspoređujući ljude u sektama duhovnim nomadima. Nomadi su, naime, ljudi koji zadiru od identifikacije s religijom, nacijom i obitelji te se stoga predaju diktaturi selektivne i subjektivne intelektualne oholosti što je ravno egolatriji, istaknuo je predavač. Prikazao je zatim razne vrste sekta kako one zapadnog tipa, koje su nikle u kršćanstvu, tako i one koje potječu iz istočnjačkih religija i koje su sve raširenije i u našim krajevima.

U nastavku predavanja ukazao je na činjenicu kako mladima ali i kršćanima našega vremena nedostaje kritički duh u čitanju pojedinih knjiga i romana, tako se i kršćani oduševljavaju na pr. romanima Paula Coelhoa kao i drugim knjigama "proroka novoga doba" kao što su James Redfield, Janne k. Rowling, Neale D. Walsch i dr.

Posebno je protumačio yogu, pokret oko Sai Babe, potom je upozorio na suvremenu "kulturu zdravizma", koja

se očituje po djelovanju raznih bioenergetičara, homeopata, učitelja reikija i dr. Njima se pridružuje i farmaceutska industrija koja želi prodati što više lijekova, pa se tako "izmišljaju" bolesti, a nudi i mnoštvo "preventivnih" lijekova. Posebno je upozorio na opasnost New agea, jer oni djeluju prikriveno i zavodnički. Nitko se neće predstaviti kao pripadnik New agea. "Oni primaju u svoj krug sve a onda im "ispiraju" mozak svojim teorijama", rekao je predavač i dodao da su osnovne karakteristike svih sekta: vrbovanje, manipulacija, razaranje obiteljske jezgre i financijski profit. Predavač je svoje poznavanje sekta i njihova djelovanja u suvremenom svijetu potkrijepio i svojim osobnim iskustvom sudjelovanja na njihovim susretima i iz razgovora s pripadnicima pojedinih sekta.

U zaključku svoga predavanja kao putokaz za snalaženje u mnoštvu sektaških ponuda i kao najbolju zaštitu od njihova utjecaja fra Josip je naglasio potrebu da se sjetimo svojih korijenja: "Sine, sjeti se tko si!", sjeti se da si dijete Božje te je, u tom smislu, podsjetio na jednu vrlo značajnu izreku biskupa Štambuka: "Volim te, dobri, stari Bože moj!". Zato je najbolje vratiti se svojim izvorima, često se podsjećati svoga krštenja i velikog dostojanstva kojeg kao kršćani imamo te vjerovati i voljeti dobrog Boga kakvog smo upoznali i ostati vjerni njemu i njegovoj riječi. Nakon predavanja mladi su još oko sat vremena razgovarali s predavačem, postavljajući mu konkretna pitanja.

Andrija Anišić

Koncert u Bizovcu

Humanitarnim koncertom, održanim 7. veljače u župnoj crkvi Sv. Mateja apostola i evanđeliste u Bizovcu, VIS Proroci iz Subotice i domaćini, VIS Matheus, prikupljali su dobrovoljne priloge za terapijsku zajednicu „Hosana“ iz Staroga Žednika.

Dvosatnom koncertu prethodilo je misno slavlje, koje je uz domaćeg župnika **Marina Kneževića**, predvodio osnivač Zajednice, **dr. Marinko Stantić**. Nakon misnog slavlja uslijedio je glazbeni program kojim su Proroci i Matheus pokazali kako je lijepo kada dva zbora udruže snage i zajedno zapjevaju na slavu Bogu. Suradnja ovih vokalno-instrumentalnih sastava, poznatih po sudjelovanju na brojnim festivalima hrvatske duhovne glazbene scene, ostvarena je prošle godine na manifestaciji „Došašće u Ogulinu“, a djelić atmosfere iz Ogulina mogao se osjetiti i u prepunoj bizovačkoj župnoj crkvi. Uz gitare, bongose, klavijature, flautu i violončelo izmjenjivale su se autorske pjesme ali i klasične duhovne šansone. Glazba je nakratko ustupila mjesto životnoj priči **Nikole Miroslavljeva**, dvadesetjednogodišnjeg mladića koji je svjedočio o svom izlasku iz ovisnosti, te bezuspješnim pokušajima liječenja, sve dok nije našao snagu i smisao u vjeri i podršci ostalih mladića iz zajednice. „Snage nam daj“, „Sa svjetlom u duši“, „Možeš ti“, „Samo tvoja ljubav“, „Moj Isus“, „Otvori mi srce, o Bože“, „Ljubav, to si ti“, „Klečim Oče“, „Sva moja nada“, „Ime tvoje slavim ja“, „On je vladar“, „Svaki dan“, samo su neke od pjesama koje su se mogle čuti, a bile su praćene gromoglasnim pljeskom publike. I Proroci i Matheus najavili su kako planiraju nastaviti suradnju.

David Anišić

Zavod za kulturu predstavljen u Đurđinu

Na poziv đurđinskog župnika **Lazara Novakovića**, u nedjelju 14. veljače, na redovitoj mjesečnoj tribini u vjeronaučnoj dvorani gosti su bili ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** i menadžerica kulturnih aktivnosti **Katarina Čeliković** koji su tom prigodom predstavili Zavod, prvu profesionalnu instituciju Hrvata u kulturi.

Voditeljica tribine **Marijana Ivković Ivandekić** je predstavila goste tribine, a potom je ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov** ukratko opisao misiju Zavoda, djelovanje tijekom prvih godinu dana i aktivnosti koje Zavod poduzima na planu kulture kao cjelovitog fenomena. On je također opisao kulturnu scenu Hrvata u Vojvodini i pojasnio pristup tako širokom i nepovezanom kulturnom prostoru. O suradnji s udrugama, internetskom portalu te o knjigama koje je Zavod ob-

Formacija animatora

Kako animator ne može biti bilo koja osoba, te su joj potrebne razne vještine, održana je kratka formacija za buduće animatore kojom je koordinirao **Vladimir Lišić**. Na susretu se okupilo dvadesetak mladih s različitim župa, kako bi svatko od njih mogao što bolje djelovati u svojoj zajednici. Formacija je održana 6. veljače u župi Sv. Roka.

Naime, postoje različite vrste animatora, poput animatora u vrtiću, na rođendanima i sl., međutim, animator katoličke mladeži se bitno razlikuje. Kršćanski animator nužno mora biti produhovljen, treba voditi intenzivni duhovni život, redovito primati sakramente, biti ustrajan u dnevnoj molitvi, svetoj misi, čitanju Biblije i drugog duhovnog štiva.

Izdvajamo: svaki animator mora imati određene karakteristike: Molitva – Duhovnost, Malenost – Poniznost, Materija – Znanje, Metoda – Tehnika, Maštovitost – Kreativnost. Animator kao poslanje može biti i ovako predstavljeno: **A** – agape; **N** – navjestitelj; **I** – iskustvo; **M** – molitva; **A** – akcija; **T** – talenti; **O** – odgovornost; **R** – radost! A povrh svega animator treba biti kreativan! Nije lako biti animator, to je osoba čvrstog karaktera, komunikativna, prijatna, vesela, ustrajna, moderna... Formacija je bila od iznimne koristi za budući rad animatora, te obuku novih mladih koji imaju želju postati animatori.

Elizabeta Nađ Kanas

javio govorila je **Katarina Čeliković**. Ona je istaknula važnost dogovora i suradnje, kao i direktnog kontakta s udrugama koje se javljaju Zavodu. U razgovoru su sudionici tribine izrazili radost zbog ovog susreta nakon kojeg im je jasnija kulturna scena Hrvata u Vojvodini. /Zv/

Blagoslovom domova započela nova godina u Irigu

Prvoga dana nove godine okupili smo se na svetu misu u Irigu i Vrdniku, kako bismo čuli izvješće o duhovnom i materijalnom životu ove župe s filijalama, te zamolili blagoslov u novoj godini. Uslijedio je nastavak blagoslova domova u Irigu i Vrdniku. Na Bogojavljenje, 6. siječnja, župna je zajednica sa skupinom djece (ravnateljica **Milka Madi**) sudjelovala s recitacijama i igrokazom na tradicionalnom 10. jubilaranom susretu pjevača, svirača, orguljaša i zborova Srijema. Na blagdan Krštenja Gospodnjeg sveta misa slavljena je u filijali Dobrodol, za pok. **Istvána i Ilonu Magos**. Ujedno je završen blagoslov domova i započela je škola, a s njom i školski vjeronauk.

Iznimno lijepo bilo je 24. siječnja kada smo se okupili u velikom broju u našoj maloj dobrodolskoj crkvi na sv. misu za pok. **Marišku i Franju Karčasa**, govoreći o slobodi: *za ljubav smo stvoreni a ljubavi bez slobode nema! Nema vremena bez Boga. Svako vrijeme je Božje vrijeme.* Molitvenu Osminu za jedinstvo kršćana završili smo u zajedništvu dviju vjera, katolika i pravoslavaca, na blagdan obraćenja sv. Pavla, 25. siječnja, vezanom svetom misu uz nebeski rođendan za pok. **Pištu Fapala**.

Župnik **Blaž Zmaić** je na prijedlog nastavnickoga kolegija predložen za kuma školske slave u OŠ „Milica Stojadinović“ Srpkinja u Vrdniku, a on je u zahvalnosti prihvatio jer ondje već osam godina predaje školski vjeronauk. Obrede svetosavskog slavlja predvodio je iguman manastira Ravanica o. **Benedikt** u nazočnosti vrdničkoga paroha **Darka**. Vlč. Zmaić se kao kum obratio nazočnom svećenstvu, gostima, nastavnicima, djeci i roditeljima.

U župnoj crkvi u Irigu, 29. siječnja kršteno je drugo dijete u obitelji **Medvedec**, malena **Ivana**. I sutradan, 30. siječnja, s nama su u župnoj crkvi suslavili Vrdničani. Krsteći **Miroslava**, a uz nazočnost njegove supruge, krštena je njihova dvogodišnja kći **Aleksandra**.

U nedjelju, 31. siječnja, nakon mise u Vrdniku za pokojne iz obitelj **Dujmić** i uz blagoslov svijeća i grla, na groblju u Irigu oprostili smo se od **Ivana Radmana** (53), s mislima tumačenja nedjeljnih čitanja: *Bog stoji iza života svakog pojedinca – oblikovan sam u majčinoj utrobi. Bog ima plan sa mnom – vjera. Stoga treba učiniti od sebe najbolje – danas. Bog je svoje učinio. Sada je čovjek na potezu.* Nakon pokopa, župnik je nazočio i pokopu zapovjednika naše policije **Pavla Čolića** (69), koji je ispraćen u nazočnosti mnoštva prijatelja, rodbine i znanaca.

f. f.

Don Bosco proslavljen u Mužlji

Blagdan sv. Ivana Bosca proslav je 31. siječnja u Mužlji, budući da ovdje salezijanci djeluju od 1965. godine.

Za blagdan ovoga „Oca i učitelja mladeži“, za što je don Bosca svečano proglasio Sluga Božji papa Ivan Pavao II. prilikom posjete don Boscovu zavičaju uz stogodišnjicu njegova rođenja, pripremali smo se svečanom devetnicom. Svakog dana smo čitali zanimljiv odlomak iz njegova života te razmatrali po koju njegovu krepost i izmolili prigodnu molitvu.

Na sam blagdan, 31. siječnja okupili su se u mužljanskoj crkvi don Boskovi prijatelji, suradnici i školska mladež. Svečanu svetu misu je predvodio umirovljeni zrenjaninski biskup **msgr. László Huzsvár**. Uz njega su sumisili gosti iz Zrenjanina: župnik **msgr. László Gyuris**, **msgr. Jenő Tice**, kapelan **János Hallmai**, i domaći salezijanci: župnik **Stanko Tratnjek** te ravnatelj internata Emaus **Stojan Kalapiš i Janez Jelen**, **László Varga** je ispovijedao. Na misu je došao također lijepi broj školske djece. Pratili su ih nastavnici i ravnatelj škole **Tibor Hallai**, koji je ujedno i predsjednik Mjesne zajednice Mužlja.

U svojoj propovijedi, biskup Huzsvár potaknuo je školsku djecu da cijene vjeronauk te da dolaze redovito i na školski i župni vjeronauk, koji su dobar temelj pravog građanskog i kršćanskoga odgoja. Pohvalio je učitelje koji su sa svojim učenicima došli u crkvu te je napomenuo da su u ne tako davna vremena školu iskorištavali za borbu protiv vjere i Crkve. *Zato vi draga djeco, roditelji i odgojitelji imate jedinstvenu priliku, dobro iskoristiti velike mogućnosti koje vam pruža demokratska vlast glede mogućnosti pohađanja vjeronauka, crkve te slobodnog ispovijedanja vjere u javnosti. Iskoristite te mogućnosti te po želji svetoga Ivana Bosca postanite dobri građani i poštteni vjernici. Tako ćemo svi zajedno biti sretni sa njime na nebu, što je bila i svrha njegovog odgojnog djelovanja,* naglasio je biskup. Osim toga, ukazao je na don Boscov lik, koji je uzor pravog odgojitelja.

Dodajmo kako don Boscovi salezijanci danas upravljaju župom Mužlja i Belo Blato, a ujedno drže internat za dječake, koji polaze razne srednje škole i fakultete u Zrenjaninu. Već nekoliko godina djeluje i uspješno surađuje u raznim priredbama u mužljanskoj župi omladinski vokalno-instrumentalni zbor „Dominik“ (Savio), koji je i ove godine svojim prisustvom uzveličao don Boscov blagdan.

Janez Jelen

Spomendan sv. Agate proslavljen u Novoj Crnji

Spomendan sv. Agate, djevice i mučenice, svečano je proslavljen 5. veljače u Novoj Crnji.

Misno slavlje započelo je procesijom na čijem čelu je bio križ kojega je nosio jedan od ministranata, za kojima su slijedili svećenici: župnik iz rumunjskog dijela Banata iz sela Periámos **Attila Kozovits**, pratio ga je tamošnji kantor **Tibor Molnár**. Propovijedao je vršački župnik, koji je nekada službovao u Novoj Crnji, **Mihály Erős**. Iz Vršca je došao i grkokatolički župnik **Mihály Gergely**. Sumisili su još kapelan **Rolánd Fehér**, kikindski župnik **Pál Szemerédi**, salezijanac iz Mužlje **Janez Jelen**, zrenjaninski župnik **László Gyuris** i kapelan **Csaba Csipak** te domaći župnik i dekan **Tibor Koncz**. Sa svojim župnikom je došao i kantor iz Gradišta **Tibor Molnár**.

U svojoj propovijedi, vlč. Mihály Erős je govoreći o sv. Agati istaknuo kako današnji svijet od nas ne traži mučeništvo, kakvo je tražio poganski svijet od svete Agate: da žrtvuje za svetu vjeru svoj mladi život. *Ipak, današnji svijet očekuje drukčije mučeništvo i Bog nas moli, da svjedočimo za njega čistim i svetim životom*, naglasio je propovjednik, dodajući kako je u ono doba, kao i u današnje, bilo ljudi koji teže samo za prolaznom svjetskom slavom, žude za prolaznim užicima i skupljaju samo zemaljsko blago. Materijalistički mentalitet kod mnogih ljudi potiskuje u pozadinu Božji način mišljenja, odlučivanja i djelovanja. *Zato vi, mladi, a i odrasli, ostajte po primjeru svete Agate vjerni krsnim, pričesnim i krizmanim obećanjima. Naročito pak to važi za kršćanske bračne parove: nemojte nikada zaboraviti na obećanje dano pred oltarom: u sreći i nesreći, u zdravlju i bolesti, u dobru i u zlu – ćete biti vjerni jedan drugomu i pomoći na putu ka sretnoj vječnosti, ali i u primanju i odgajanju mladoga naraštaja*, naglasio je vlč. Erős, koji je istaknuo na koji način možemo i mi biti na neki način mučenici za Krista: izvršavajući svoje vjerske dužnosti, ljubeći iz sveg srca Boga i bližnjega svoga i ne stideći se svoje vjere u javnosti, nego svjedočeći za Boga također pred rodbinom i susjedima, pred kolegama i školskim prijateljima. Propovjednik smatra, da u današnje vrijeme nećemo morati pretrpjeti mučeništvo za Isusa, ali da je ono drugo mučeništvo neizbježno: da se čujemo grijeha i činimo dobro.

Na kraju mise toplim riječima svima prisutnima zahvalio je domaći župnik i dekan **Tibor Koncz**. Na misi su osim lije-poga broja vjernika, bila i školska djeca zajedno sa svojom ravnateljicom **Évicom Popovics**, a pjevanje na misnom slavlju predvodio je župni zbor pod ravnanjem mladog organista **Lászla Szalkajja**.

Janez Jelen

Dan posvećenoga života u Mužlji

Na blagdan Svijećnice, 2. veljače, održan je u Mužlji susret redovnika i redovnica. Na susret su došli predstavnici svih u Banatu djelujućih muških i ženskih redova.

Najprije su se sastali na svetoj misi, kod koje je pjevao i svirao mužljanski crkveni zbor mladih **Dominik** pod vodstvom **Enikő Sándor**, koji su svojom nazočnošću i molitvom, pjevanjem i mladenačkim elanom uljepšali misu, a bili su nazočni i pitomci internata Emaus, kao i vjernici koji su obavljali devetnicu Gospi Lurdskoj. Misno slavlje predslavio je župnik i ravnatelj mužljanske zajednice salezijanac **Stanko Tratnjek**, koji je u nekoliko riječi predstavio don Boscove salezijance. Pozdravnu besjedu izrekao je salezijanac i ravnatelj internata Emaus **Stojan Kalapiš**, a asistirao je i đakon **Zoltán Sándor**. Za vrijeme mise ispovijedao je salezijanac **Janez Jelen**, a **Zoltán Varga** zbog bolesti nije mogao prisustvovati. Čitanja su čitali predstavnici različitih redova. Od isusovaca su sudjelovali župnik i poglavar zajednice iz Novog Bečeja **János Sóti**, koji je i predstavio povijest isusovaca, kao i njihovu nazočnost u Vojvodini odnosno u Banatu. Čitanje je čitao isusovac **Vince Novák**.

Za vrijeme svete mise svoje su redovničke družbe predstavili predstavnici salezijanaca, isusovaca i časnih školskih sestara. Susretu je iz kraja Makó pored Segedina došla školska sestra i profesorica **Dominika Varga**, koja djeluje u Kikindi. Iz zrenjaninske zajednice je sudjelovala **Kornélia Bóth**, koja obavlja službu zrenjaninske kantorice. Školske sestre i njihove patnje te uspjehe na ovim prostorima vrlo je temeljito predstavila sestra **Gizella Rácz**. Na večeru poslije svete mise došao je u internat Emaus najodličniji predstavnik redovnika-verbita: zrenjaninski biskup preuzvišeni **László Német** u pratnji svog tajnika **Csabe Csipaka**, kao i svi redovnici i redovnice, koji su bili nazočni na svetoj misi. Velika je želja svih da se takvi susreti nastavljaju i da Bog blagoslovi daljnji rad slanjem novi i gorljivih duhovnih zvanja.

Janez Jelen

Papa posjetio rimsku sinagogu – Apel za dijalog i pomirenje

Papa Benedikt XVI. posjetio je 17. siječnja rimsku sinagogu, gdje se susreo s predstavnicima židovske zajednice u Rimu.

Pred najvećom židovskom bogomoljom Zapada Papu su pozdravili predsjednici židovskih zajednica Rima i Italije Riccardo Pacifici i Renzo Gattegna.

Naša bliskost i duhovno bratstvo nalaze u Bibliji najčvršći i najtrajniji temelj, koji nas neprestano vraća našim zajedničkim korijenima, povijesti i zajedničkoj bogatoj duhovnoj baštini, rekao je papa Benedikt XVI. *Crkva nije propustila osuditi grijehne svojih sinova i kćeri, tražeći oprostjenje za sve ono što je moglo na neki način potaknuti rane antisemitizma i antijudaizma. O, kada bi te rane zauvijek zacijelile!* rekao je Papa u rimskoj sinagogi.

Predsjednik rimske židovske zajednice Riccardo Pacifici zahvalio je Papi na dolasku i pozvao kršćane i Židove na zajedničku borbu protiv ksenofobije i predrasuda. Dugim pljeskom popraćene su riječi glavnoga rabina Riccarda Di Segnija kojima je zahvalio na Papinu dolasku i istaknuo kako unatoč nesporazumima i teškoćama Židovi i kršćani imaju zajedničke vizije, te naveo primjere zauzimanja za okoliš, život, dostojanstvo čovjeka, slobodu, pravdu i vrednote.

Bila je to treća sinagoga koju je u tijeku svoga pontifikata posjetio Benedikt XVI., nakon sinagoge u Kölnu 2005. i sinagoge u New Yorku 2008. godine. /IKA/

Niški episkop Irinej izabran za novog srpskog patrijarha

Episkop niški Irinej izabran je u petak 22. siječnja na zasjedanju Svetog arhijerejskog sabora za 45. poglavara Srpske pravoslavne Crkve.

Izbornom saboru predsjedao je episkop šabački Lavrentije, najstariji po rukopoloženju episkop Srpske pravoslavne Crkve. Nakon

izbora, patrijarh srpski Irinej je u obraćanju braći arhijerejima istaknuo kako je njegov izbor bio volja Božja i htijenje Svetog arhijerejskog sabora, te da će raditi na njivi Gospodnjoj u suradnji sa svim episkopima Srpske pravoslavne Crkve.

Novoizabrani srpski patrijarh Irinej u tijeku svete arhijerejske liturgije u Sabornoj crkvi u Beogradu u subotu 23. siječnja ustoličen je za poglavara Srpske pravoslavne Crkve.

Ustoličenju novog patrijarha bili su nazočni beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar, apostolski nuncij u Srbiji nadbiskup Orlando Antonini, muftija Islamske zajednice Srbije Muhamed Jusufspahić i reis-ul-ulema Islamske zajednice Srbije Adem Zilkić. Činu ustoličenja novog patrijarha nazočio je i veliki broj građana te cjelokupni srpski državni vrh.

Novoizabranom patrijarhu čestitali su i papa Benedikt XVI. te predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana kardinal Walter Kasper. Oni su izrazili nadu da će dvije Crkve produbiti suradnju. Da takva želja postoji i s druge strane, svjedoči i izjava novog srpskog patrijarha da bi SPC pozdravila dolazak pape u Srbiju 2013. godine, na slavlje 1700 godina od usvajanja Milanskog edikta.

Uredio: vlč. Dragan Muharem

Novi srpski patrijarh Irinej (Gavrilović) rođen je u selu Vidova, kod Čačka godine 1930. Na krštenju je dobio ime Miroslav. U rodnom selu završio je osnovnu školu, a potom gimnaziju u Čačku. Bogosloviju je završio u Prizrenu, a Bogoslovski fakultet u Beogradu. Nakon završetka fakulteta odlazi na odsluženje vojnog roka, a po povratku biva postavljen za profesora Prizrenske bogoslovije. Prije stupanja na dužnost u listopadu 1959. godine u manastiru Rakovica patrijarh German postavlja ga za monaha te dobiva monaško ime Irinej. /IKA/

Biskupsko ređenje mons. Rajiča u Mostaru

Državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone tijekom svečane mise u mostarskoj katedrali Majke Crkve i Kraljice svijeta u subotu 23. siječnja podijelio je biskupski red mons. Petru Rajiču.

Novi nadbiskup bio je svećenik Trebinjsko-mrkanske biskupije, a sada je imenovan naslovnim nadbiskupom Sarsenteruma i apostolskim nuncijem u Kuvajtu, Bahreinu, Kataru te apostolskim delegatu na Arapskom poluotoku. Na svečanoj misi su koncelebrirali mjesni biskup Ratko Perić te (nad)biskupi članovi Biskupske konferencije BiH, HBK i drugi biskupi iz susjednih zemalja. Na misi su se okupili predstavnici vlasti, svećenici, redovnici i redovnice, te brojni vjernici među kojima i rodbina i prijatelji ređenika. /KNI/

Premينو zadarski nadbiskup Ivan Prenda

Zadarski nadbiskup Ivan Prenda preminuo je 25. siječnja u Zagrebu, u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupstva.

Zadarski nadbiskup Ivan Prenda pokopan je 30. siječnja u grobnici zadarskih nadbiskupa u katedrali Sv. Stošije u Zadru. Misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Na euharistijskom slavlju koncelebrirali su apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije nadbiskup Marin Srakić, predsjednik BK BiH kardinal Vinko Puljić, četrdesetak biskupa iz Hrvatske, BiH i susjednih zemalja te tristotinjak svećenika.

Danas nas je nadbiskup Ivan Prenda mrtav okupio ovdje u svojoj dragoj katedrali Sv. Stošije. Došli smo nošeni mnogim osjećajima i velikom ljubavlju zahvaliti Bogu, moliti i suosjećati, rekao je u homiliji kardinal Bozanić, podsjećajući da je prošle nedjelje u večernjim satima nadbiskup Prenda stigao u Zagreb, vedar i nasmijan kao i uvijek, s puno planova i zadaća za predstojeći tjedan.

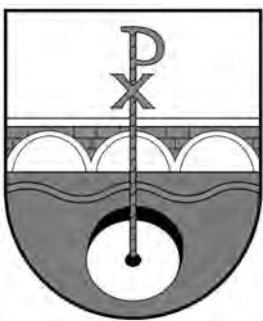
Kardinal Bozanić istaknuo je da je mons. Ivan Prenda ostavio vidljivo svjedočanstvo življene nade. Nije se štedio u velikom pothvatu obnove svoje Nadbiskupije, jer rat je devedesetih godina prošloga stoljeća ostavio ozbiljne posljedice na ljudima i sakralnim objektima. Zauzeto je poradio na novoj evangelizaciji, posebno u pastoralu obitelji i mladih te u promicanju trajne formacije klera i Kristovih vjernika laika.

Nakon mise uslijedili su oproštajni govori. Papa Benedikt XVI. izražava čitavom kleru, redovnicima i redovnicama, sjemeništarcima, njegovoj rodbini te svim vjernicima Zadarske nadbiskupije svoje iskreno suosjećanje u žalosti zbog odlaska ovog ljubljenog i revnog pastira Crkve.

U ime Hrvatske biskupske konferencije od mons. Prende oprostio se predsjednik HBK nadbiskup Marin Srakić, rekavši da je mons. Prenda i kao svećenik i biskup volio Crkvu, bio je čovjek koji se zauzimao za mir, ljubav, poštovanje, bio je očinski i pastirski zauzet u naviještanju evanđelja. A sve je to činio urođenom vedrinom i sa smiješkom na licu.

Brzjave sućuti uputili su i predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, predsjednica Vlade Jadranka Kosor i predsjednik Sabora Luka Bebić.

Nadbiskup Ivan Prenda je rođen 31. prosinca 1939. u Zemunik Gornjem. Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju završio je u Zadru. Katolički bogoslovni fakultet pohađao je u Zagrebu te je 1967. postigao licencijat iz teologije. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1964. u Zadru. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je nadbiskupom koadjutorom 29. ožujka 1990., a biskupsko ređenje slavljen je 9. lipnja te godine u zadarskoj katedrali. Službu nadbiskupa Zadarske nadbiskupije preuzeo je 2. veljače 1996. U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji obnašao je mnoge službe, a trenutno je vršio službu predsjednika Vijeća HBK za kler i bio član Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara. /IKA/

Proslavljena ponovna uspostava Sisačke biskupije

U sisačkoj katedrali Uzvišenja Svetoga Križa u subotu 6. veljače svečanim misnim slavljem proslavljena je ponovna uspostava Sisačke biskupije te je u službu uveden sisački biskup mons. Vlado Košić.

Na početku mise, nuncij Cassari pročitao je Bulu o imenovanju dijecezanskog biskupa, nakon čega je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić biskupu Košiću predao pastirski štap, te ga tako uveo u službu mjesnog biskupa.

Na početku propovijedi, biskup Košić je pozdravljajući sve, na osobit način pozdravio vjernike Sisačke biskupije. *Radī vas je uspostavljena ova biskupija. Ja sam vaš i s radošću vam kažem riječi koje je sv. Pavao napisao svojim ljubljenim Filipljanima: Ja vas nosim u srcu ... jer svi ste i sazajedničari moje milosti... I molim za ovo: da ljubav vaša sve više i više raste u spoznanju i potpunu pronicanju*, rekao je biskup.

Želio bih biti brat vama, dragi mladi, i vama, dragi roditelji, koji se borite za svoju djecu i za njihovu budućnost. Zajedno ćemo biti jači, osobito povezuje li nas i jača Ljubav i Prijateljstvo Krista našega Gospodina, rekao je biskup Košić, te podsjetio kako je Crkva zajednica prijatelja prvenstveno na osobnoj razini.

U koncelecijaciji su bili kardinali Josip Bozanić i Vinko Puljić, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, tajnik Biskupske sinode nadbiskup Nikola Eterović, predsjednik HBK đakovački i srijemski nadbiskup Marin Srakić, hrvatski nadbiskupi i biskupi, biskupi iz susjednih zemalja, provincijali redovničkih zajednica, te još oko 150 svećenika pristiglih iz cijele Hrvatske. Uz mnoštvo vjernika iz svih župa novouspostavljene biskupije, u Sisak su hodočastili i vjernici iz drugih dijelova Hrvatske. /IKA/

Izdanja

● „Biti svećenik u ovome vremenu“

Djelo Gisberta Greshakea u izdanju „Kršćanske sadašnjosti“

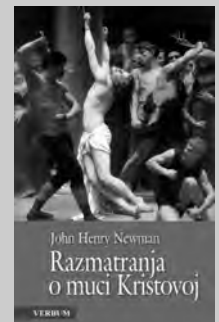
● „Zašto je svet?“

Knjiga donosi brojna događaja, anegdote i neobjavljene dokumente koji otkrivaju nepoznate vidike ljudskoga, duhovnoga i crkvenoga života Karola Wojtyły.

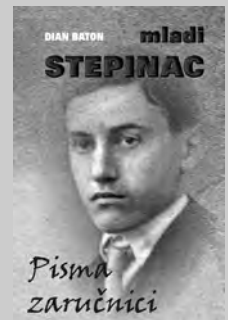
● „Razmatranja o mucī Kristovoj“

Knjigu J. H. Newmana objavio Verbum

● „Mladi Stepinac – pisma zaručnici“

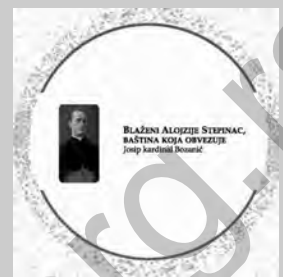
O 50. obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca, Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevacā konventalaca objavila je ovu knjigu.

Zvučno izdanje knjige

● „Blaženi Alojzije Stepinac – baština koja obvezuje“

Kupnjom ovoga zvučnog izdanja pomaže se rad Zaklade i daje potpora za snimanje novih knjiga duhovnog sadržaja za potrebe slijepih osoba. Izdanje se može nabaviti u knjižarama duhovne literature.

● Križni put s razmatranjima crkvenih otaca

Knjigu o. Marka Ivana Rupnika objavio Verbum

10. veljače

Blaženi Alojzije Stepinac

50. obljetnica mučeničke smrti

(* 8. svibnja 1898. + 10. veljače 1960.)

- Peto od osmero djece ● solunski dragovoljac ● talijanski zarobljenik ● nesuđeni agronom ● ratar ●
- rimski đak ● promicatelj karitasa ● najmlađi biskup na svijetu ● hrabri borac protiv nacizma i fašizma ●
- spasavao Židove, Srbe, Rome ● osuđivao režim ● Gestapo mu spremao likvidaciju ●
- NDH pa i jugoslavenske vlasti tražile da se manke sa službe nadbiskupa ● kamenovan ● vjeran Katoličkoj crkvi ●
- kardinal ● mučen robijanjem ● kandidat za likvidaciju ● umro moleći za progonitelje ●

Nesuđeni agronom

Blaženi Alojzije Stepinac je rođen u Brezariću kod Krašića u Hrvatskoj 8. svibnja 1898. godine kao peto od osmero djece u obitelji Josipa i Barbare rođene Penić. Kao gimnazijalac bio je 1916. godine mobiliziran u austrijsku vojsku. Godine 1918. pao je na frontu kod Gorice u talijansko zarobljeništvo. Oslobođen kao solunski dobrovoljac. Studij na Agromnomskom fakultetu je napustio 1919. godine, te se posvetio poljoprivredi u rodnom selu. Bio je aktivan među mladim katolicima. Pripremao se i za ženidbu. Kad se odlučio za svećeničko zvanje, nadbiskup ga je 1924. godine poslao na studij teologije na Papinsko sveučilište Gregoriana, pa je 1930. godine u Rimu zaređen za svećenika. Po završetku studija 1931. godine je pokrenuo nadbiskupski karitas. Godine 1934. je posvećen za biskupa kao najmlađi biskup na svijetu, a 1937. je postao zagrebački nadbiskup. Odmah se posvetio svećenstvu, redovništvu, obitelji, pastoralu mladih. Promicao je euharistijsku i marijansku pobožnost, Katoličku akciju. Pokrenuo je katolički dnevnik. Potaknuo je cjeloviti prijevod Svetoga pisma. U Zagrebu je osnovao 14 novih župa, a u Brezovici prvi karmel u Hrvatskoj.

Neustrašivo protiv svakog progona

Za vrijeme Drugog svjetskog rata se nije vezao ni uz koju političku stranku ili pokret. Osuđivao je rasna, ideološka i politička progona, zločine protiv čovjštva i svaku nepravdu tražeći poštivanje svake osobe, te je još 1941. najoštrije prosvjedovao pred vlastima. Spašavao je progone Židove, Srbe, Rome, Slovence, Poljake, kao i Hrvate komuniste. Nadbiskup Stepinac je 25. listopada 1942. godine izjavio: „Svaki narod i svaka rasa, imade pravo na život dostojan čovjeka i na postupak dostojan čovjeka. Svi oni bez razlike, bili pripadnici ciganske rase ili koje druge, bili crnci ili uglađeni Europejci, bili omraženi Židovi ili oholi Arijanci, imadu jednako pravo da govore: 'Oče naš koji jesi na nebesima! I ako je Bog svima

podijelio to pravo, koja ga ljudska vlast može nijekati?’ Protivio se nasilnim vjerskim prijelazima, a kad ih nije mogao spriječiti, naredio je svećenicima da one koji zatraže prijelaz zato da spase svoj život, prime u Katoličku Crkvu bez ikakvih uvjeta, jer „kad prođe... vrijeme ludila i divljaštva, ostat će u našoj Crkvi oni koji budu konvertirali zbog uvjerenja, dok će se ostali, kada opasnost prođe, vratiti u svoju“. Siromasi i prognanici su sa svih strana molili nadbiskupa za pomoć. Prihvatio je tristo tina svećenika protjeranih iz Slovenije. Njegov je Caritas pomagao i Srbima, Židovima, Slovencima, Poljacima... Zbog svega toga, kao i zbog osuda fašističkih i nacističkih pro-

gonu, postao je vlastima nepoćudna osoba, pa je Gestapo pripremio plan da ga ubije. Poslije Drugog svjetskog rata u Jugoslaviji počinje vlast Komunističke partije i militantni ateizam. Tako je već 1945. godine na par tjedana zatvoren nadbiskup Stepinac. Nagovarane Josipa Broza, da u Hrvatskoj ustroji „narodnu Crkvu“, neovisnu o Svetoj Stolici, Stepinac je odlučno odbio. Progon Crkve je tada postao još oštriji, a trajao je sve do pada komunizma u Europi. Na prijedlog blaženika, 22. rujna 1945. biskupi Jugoslavije su osudili nasilja i nepravde nove vlasti

protiv vjere i Crkve u ratno i poratno vrijeme, kao i prekršaje protiv slobode savjesti građana. Na to je Stepinac kamenovan i zabranjeno mu je pastoralno djelovanje. Kako su za vrijeme Drugog svjetskog rata vlasti više puta tražile od Svete Stolice da Stepinca makne sa službe nadbiskupa, tako su 1946. godine to tražile i nove vlasti.

Nevino osuđen na robiju

Nakon sve žešćih pogrd i napada na njegovu osobu, ponovno je uhićen 18. rujna 1946. te je 30. rujna izveden pred montirani sudski proces. Napao je nepravdu suda, te je izrazio spremnost da za vjeru položi i život. Protiv nadbiskupa su svjedočili lažni svjedoci, neki i pod prisilom. Dokazivalo se krivotvorenim dokumentima sve dok nevin nije osuđen na 16 godina zatvora i prisilnog rada te 5 godina lišenja svih građanskih prava. Njegovo utamničenje u Lepoglavi u potpunoj izolaciji, trajnom ponižavanju i pod stresom je trajalo do 5. prosinca 1951. godine. Bio je na popisu osuđenika za likvidaciju. Zdravlje mu se sve više narušavalo, dok 1951. nije premješten u internaciju u rodni Krašić. Za vrijeme izdržavanja kazne blaženi Alojzije je napisao na tisuće stranica propovijedi i drugih duhovnih sastavaka, te više od 5000 pisama. Hrabrio je, tješio i poticao na ustrajnost u vjeri. Pisma dokazuju njegovu iskrenu ljubav prema progoniteljima. U njima poziva na molitvu za neprijatelje i na praštanje svima. Kad ga je Pio XII. 1953. godine imenovao kardinalom, vlasti su prekinule diplomatske odnose sa Svetom Stolicom. Hrvatsku nije htio napustiti. Premda je teško patio od tromboze nogu i bronhijalnog katara, nije prihvaćao nikakve povlastice u liječenju. Strpljivo je podnosio velike bolove sve do 10. veljače 1960. godine, kad je umro moleći za progonitelje i s Gospodinovim riječima na usnama: „Oče, budi volja tvoja!“ Narod ga je i cijela Crkva cijenila još za života, a osobito nakon smrti. Papa Ivan Pavao II. proglasio ga je 3. listopada 1998. godine blaženim u Mariji Bistrici. Za to je svetište posebno zaslužan blaženi Alojzije.

„Pretvoriti se iz vode u vino kao voda u Kani galilejskoj...“

Prigodom prenošenja posmrtnih ostataka sluge Božjega Gerarda Tome Stantića sa somborskog groblja u karmelsku crkvu u Somboru, bio je prisutan i generalni postulator karmelskoga reda.

U toj prigodi pokazao sam mu brojne rukopise oca Gerarda. Kad ih je vidio u tako velikom broju, reče mi: „Znaš, često puta u postupku za proglašenje svetim jednog sluga Božjega nisu samo svjedoci važni koji su dali svoje iskaze nadležnom biskupijskom sudištu nego i njegovi rukopisi“. Naveo mi je primjer sv. Terezije od Djeteta Isusa.¹ Sv. Terezija od Djeteta Isusa bila je „skrivena u Bogu“, „Mistična duša“. Istom kad su počeli čitati njezine spise, otkrili su njezinu veličinu. Navedena primjedba generalnog postulatora u odnosu na našega slugu Božjega, koja je tada imala značenje pretpostavke, postala je stvarnost kroz proučavanje Gerardovih rukopisa! Njegovi rukopisi otkrivaju njegov pravi lik!

O. Gerard je „mistična duša“ kao i sv. Terezija od Djeteta Isusa. Držim da smo to već mogli uočiti kroz brojne prikaze u *Zvoniku*. Suvremenici o. Gerarda, iako su ga držali čovjekom Božjim, nisu uočili da u njemu imamo jednog vjernog učenika sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa. Nisu otkrili da je njegov asketski život u odnosu s mistikom, „sjedinenja duše s Bogom“. O. Gerard je svjestan da ga subrača ne razumiju zato što on slijedi put mistike svojih učitelja. Stoga zapisuje: „(Isuse), Ako Tebe Tvoji sugrađani nisu razumjeli, neka ni mene moji ne razumiju. Mene tješi Tvoja sudbina: bolje je od dragog i nemilog i od svakoga lakše rane dobivati nego strašne zmiye, to jest nevaljala nagnuća u sebi držati.... Preobraziti se moram u Isusa kao voda u vino u Kani Galilejskoj“².

Ne smijemo nikako kriviti njegovu subraču s kojima je živio, jer su ga oni uvelike cijenili i poštovali, kako se doznaje iz raznih izvješća. Ja se sam također ubrajam među tu subraču koja ga nisu do kraja prepoznala! Nismo ga do kraja prepoznali jer je bio „skriven u Bogu“, „mistik“! Osobno nisam nikada mislio, a to je i slučaj subrača, da je on vjerni učenik mistika: sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa, sve dok nisam

pristupio proučavanju njegovih rukopisa koji su u mnogome autobiografske naravi i koji bjelodano svjedoče o Gerardovom učeništvu spomenutih učitelja. O njegovoj „svetosti“, „mistici“ će svoj sud reći Crkva. Nepobitno je ipak da je on postojan u svojim odlukama, mistik, kao što svjedoči sljedeći njegov vlastoručni zapis. Uz već navadenog: „(Isuse), hodat ću Tvojim stopama makar se sa mnom igrali kao s loptom“³. „Ako sam sebe zatajim onda ću živjeti“⁴. „Kad budemo osušeni od sebičnosti lako ćemo postati žerava... Sirovi ogrjeve, neću ti dati vlage suvišnoga jela i vode... SIROVI OGRJEVE: ŽELJE SEBIČNOSTI, NEKA PRŠTE NA VATRI LJUBAVI“⁵. Ovaj zapis je zgusnuta formulacija učenja sv. Ivana od Križa koje učenje Gerard postojano slijedi. Slijedeći njegov vlastoručni zapis, koji je, podvlačim, zapisan u kontekstu „neprepoznavanja“ od strane braće je istaknuta posebno njegova postojana odluka: „Neka bude volja Božja (23. VIII. 1926.). Poslije velikih milosti neka bude i velike borbe... Samo na temelju poniznosti kako uči sv. Ivan od Križa, (zapravo, rekli bismo danas na temelju duhovne slobode od sebičnosti) može se zidati zgrada savršenosti. Sve je klimavo osim temelja poniznosti“⁶. Kad se pak čovjek oslobodi sebičnosti, postaje „mističar“. A „Mističar se srcem razgovara, zato glas tužbe ne daje (šuteći trpi)“. „Isuse, pazim na Tvoje lice jer je mojih želja srce. Na Tvom licu čitam, vidim ljepotu da budem veseo u cijelom životu. Tvoje lice moje srce“⁷.

Ovi navodi iz Gerardovih rukopisa, a ima ih u izobilju, jasno ističu duhovnu fizionomiju oca Gerarda. On je mistik jer piše i hoda putevima mistike, svetih Terezije Avilske i Ivana od Križa.

1. Oklijevalo se otpočeti njezin postupak za proglašenje svetom jer nisu ništa nalazili što bi bilo vrijedno pažnje. Dovoljno za proglašenje svetom. Danas je Mala Terezija ne samo sveta nego i učiteljica Crkve. Okrili su njezino značenje proučavajući, uz svjedoke, njezin život: „Povijest jedne duše“.

2. Put blaženstva, 003578.

3. Razgovor s Isusom, 003640.

4. Ondje, 003140, 003643.

5. Biser mišljenja.

6. Blago duše, 006318.

7. Theologia pastoralis, 003137.

VRIME PRELA

**Zavijo
snig
polja
i
ravni
i
salaše
razorane.
Tišina
i
mir.
A
vrime
prela.
Al
zato
varoš
se ori
i
zori
od
veselja.
A
mladost
i
prelje
su živ
dokaz
naše
želje...**

Nedeljka Šarčević

Blagoslovine: blagoslov obitelji i kuća

Piše: Dr. Andrija Kopilović

Podsjetimo se da u ovoj rubrici sada razmišljamo o liturgiji, ali ne u užem, nego u širem smislu. Liturgija u užem smislu je „sveto događanje“ kada je u riječi i znaku „osigurana“ Božja prisutnost. To su isključivo Sakramenti. Tada se slavi s Bogom i tada se slavi Boga na način kako je to sam Isus Krist ostavio. Liturgija u širem smislu je svako okupljanje vjernika u ime Gospodina Isusa, kada se on snagom naše molitve, a svoje milosti, nalazi prisutan među nama. To su obredi – blagoslovine – koje Crkva vrši liturgijskim znakovima i zato su blagoslovine također liturgijski čini, ali nisu sakramentalni. U prošlom broju smo razmišljali u dva nastavka o najrasprostranjenijoj blagoslovini: o sprovodu. Unatoč toga što ovim razmišljanjem na neki način „izlazimo iz vremena“, govorit ćemo o blagoslovu obitelji odnosno kuća.

U našim krajevima ova blagoslovina nije tako česta kao na primjer u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, ali je ipak učestala. O čemu se radi? Na Bogojavljenje se nekada u misi blagoslivljala voda, kreda, tamjan i zlato. Jasno, to je obred koji je dugo trajao i u liturgijskoj reformi je sada nestao. Ostao je blagoslov vode – to je predznak Bogojavljen-skog otajstva kada se Krist krstio u Jordanu, te ga je Bog Otac očitovao Mesijom. I u našim krajevima je u velikom štovanju blagoslovljena „Trikraljska voda“. Domaćin je po povratku iz crkve poškopio sve prostorije pa i dvorište i sve što mu je puno značilo. Kako je naš življ bio raštrkan po salašima, nije postojao redoviti blagoslov obitelji i salaša svake godine, nego samo prigodno. Međutim, Crkva želi da svećenik – nakon liturgijske reforme – o ovim blagdanima, to znači od Božića, pohađa obitelji i ponajprije zazove Božji blagoslov na obitelj. Obred blagoslova obitelji je prigodan i poželjan u vrijeme kada je obitelj na okupu. Obred započinje pozdravom mira i navještajem Božje riječi. Nakon toga slijedi molitva vjernika (molitvene nakane obitelji) koju je prikladno da predmole ukućani. Slijedi Molitva Gospodnja i blagoslovna molitva. Škopljenje blagoslovljenom vodom osoba i prostorija podsjeća nas na krštenje po kojem smo vodom i Duhom Svetim preporođeni u Božji narod. Prikladno je koristiti i tamjan jer Crkva

ovaj simbol savršene molitve i predanja preporuča upravo kod počasti Presvetom Oltarskom sakramentu i ljudskom tijelu – osobi – kao živom hramu Božjem.

Što treba pripremiti za blagoslov kuće? Ponajprije svoja srca i biti zajedno. U kući, na pristojno pokrivenom stolu postaviti križ i zapaliti svijeću. Pripraviti blagoslovljenu vodu. Taj susret službenika Crkve s obitelji je „utjelovljenje“ obiteljske Crkve. Ovaj obred prate dvije opasnosti. Prva je da se obavi samo kao obred bez susreta s obitelji, a druga je da bude prilika gledati ovaj obred samo kao „skupljanje darova“ svećeniku. Jasno, treba biti svjestan da smo ljudi, da to nosi i ljudsku stranu, ali je bolje obred vršiti kroz dulje vrijeme u godini nego ga samo „obavljati“. Tamo gdje je običaj takav kakav je, treba ga oplemeniti ali je blagoslov obitelji, kuće i stvari svakako jedna od najdražih blagoslovina koju Crkva posjeduje i posreduje za čovjeka. Ova blagoslovina je povezanost obitelji sa župnom zajednicom i prilika je za susret s pastirom zajednice.

Postoji još jedan obred vezan za kuće i obitelji, a to je blagoslov nove kuće. Crkva ovom činu useljenja u novu kuću pridaje osobitu važnost. Neka ulazak u ovozemaljski dom bude znak Božjega dana, a naše zahvalnosti što imamo krov nad glavom. Ovaj obred je sličan obredu blagoslova obitelji samo je obogaćen još nekim elementima. Postoji također blagoslov i ostalih prostora u kojima čovjek živi i radi kao što su radionice, uredi, škole, itd. Svi su obredi slični, osim blagoslovne molitve koja izričito moli Božji blagoslov za određenu nakanu. Redovito se nakon blagoslova ostavlja „trag“ blagoslova oznakom npr.: 20+G+M+B+10. Prvi i zadnji znak označuju godinu blagoslova, a tri slova u svijesti naroda su redovito tako tumačena kao početna slova imena triju Mudraca s Istoka (tri Kralja). Međutim, istini za volju, to su početna slova molitve koja bi u slobodnom prijevodu otprilike glasila ovako: Radost blagoslova ostala nad vama! U ovom izlaganju smo se susreli, dakle, s jednom blagoslovinom koja je važna i kao znak i kao prisutnost u obitelji znaka zajedništva sveopće Crkve.

21. 02. 2010.

1. KORIZMENA NEDJELJA

Pnz 26,4-10

Ps 91,1-2. 10-11. 12-13. 14-15

Rim 10,8-13

Lk 4,1-13

“Ako si Sin Božji, reci ovom kmenu da postane kruhom.” Isus mu odgovori: “Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu.”

28. 02. 2010.

2. KORIZMENA NEDJELJA

Post 15,5-12. 17-18

Ps 27,1. 7-8a. 8b-9. 13-14

Fil 3,17-4,1

Lk 9,28b-36

I dok se molio, izgled mu se lica izmijenio, a odjeća sjajem zablista. I gle, dva čovjeka razgovarahu s njime. Bijaše to Mojsije i Ilija. Ukazali se u slavi i razgovarali s njime o njegovu Izlasku, što se doskora imao ispuniti u Jeruzalemu.

7. 03. 2010.

3. KORIZMENA NEDJELJA

Izl 3,1-8a. 13-15

Ps 103,1-2. 3-4. 6-7. 8. 11

1 Kor 10,1-6. 10-12

Lk 13,1-9

Ili onih osamnaest na koje se srušila kula u Siloamu i ubila ih, zar mislite da su oni bili veći dužnici od svih Jeruzalemaca? Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete tako propasti.

14. 03. 2010.

4. KORIZMENA NEDJELJA

Js 5,9a. 10-12

Ps 34,2-3. 4-5. 6-7

2 Kor 5,17-21

Lk 15,1-3. 11-32

Izgubljeni i nađeni sin

Okupljahu se oko njega svi carinici i grešnici da ga slušaju. Stoga farizeji i pismoznanci mrmljahu: „Ovaj prima grešnike, i blaguje s njima.“

21. 03. 2010.

5. KORIZMENA NEDJELJA

Iz 43,16-21

Ps 126,1-2a. 2b-3. 4-5. 6

Fil 3,8-14

Iv 8,1-11

Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen.

Svećenički dom Josephinum u Subotici

Piše: mr. Mirko Štefković

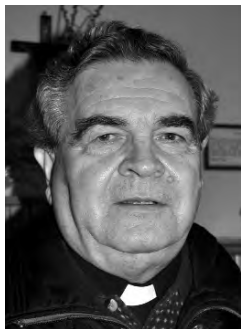
Dom za stare i bolesne svećenike Subotičke biskupije *Josephinum*, u dvorištu katedralnog župnog doma u Harambašićevoj ulici, malo je poznat javnosti. Rijetki se pitaju gdje završavaju svećenici koji odu u mirovinu ili zbog kakve bolesti više nisu u mogućnosti obavljati pastoralnu službu. Za tu potrebu biskup Matiša Zvekanović dao je izgraditi taj dom, te ga je 13. listopada 1971. blagoslovio. Dom je odmah počeo služiti svojoj namjeni, te je neposredno nakon otvorenja primio prvih pet stanovnika, četvoricu svećenika Subotičke biskupije i jednog iz Đakovačko-srijemske. Do danas dom je prihvatio 45 stanovnika, od toga su većina bili umirovljenici, te su tamo završili i svoj ovozemaljski život. Bilo je pak i onih koji su u domu proboravili samo određeno razdoblje dok se nisu oporavili, te su ponovno nastavljali djelovanje u pastoralu. U ovom domu svoju starost proveo je i pokojni biskup Zvekanović.

Početak devedesetih godina u sve sobe ugrađena je kupaonica, tako da sada dom ima 15 apartmana za smještaj. Pored toga, u domu se nalaze i kapelica, blagovaonica, soba za prijam, ambulanta, bolesnička soba, pomoćne prostorije te 4 sobe u dijelu gdje su nekada bile časne sestre. Dom je opskrbljen liftom, kako bi se stanari doma što lakše mogli slobodno kretati. Od samog početka u domu su djelovale časne sestre Naše Gospe, koje su vodile skrb o domu i njegovim stanovnicima. Do početka devedesetih godina su obnašale sve službe u domu, kada im je bila potrebna pomoć medicinskog osoblja. Od tada u domu počinje raditi sve više laika, da bi po odlasku sestara 1999. godine oni preuzeli sve službe.

Trenutačno vodstvo osoblja uposlenog u domu vrši viša medicinska sestra **Ana Vojnić-Tunić**, a uposlenih ima ukupno devetero. Dvije su kuharice, jedna gospođa je u praonici, a šest je medicinskih sestara koje nazimjenično rade. Sestre su u domu tijekom cijeloga dana. Kad nema teških bolesnika onda, kao što je to trenutačno slučaj, skrbe o urednosti i čistoći kuće. Sestre starcima daju lijekove, te ako je potrebno izmjere

tlak i u slučaju da nekome bude slabo i za druge potrebe stanovnika, na raspolaganju su im.

Dom ima svoj Statut, kojim je uređeno njegovo djelovanje i unutar-nji život. O domu se brine ravnatelj **preč. Julije Bašić**, župnik iz Bikova, koji je na tu službu imenovan 1997. godine. Po potrebi sastaje se i Kućni savjet, radi odlučivanja o važnijim i većim stvarima.

Dom nikad nije bio prepunjen, što znači da zadovoljava potrebe Subotičke biskupije. U njemu se svećenicima nudi potpuna opskrba. Oni mogu primati posjete, a naravno, ukoliko su u mogućnosti, mogu slobodno odlaziti u posjete i vraćati se kako žele.

Bilo bi dobro da dom ima malo veće dvorište da stanovnici doma mogu u njemu prošetati. O proširenju dvorišta će se moći govoriti tek kad biskupija bude u posjedu vraćenih nekretnina koje graniče s postojećim dvorištem doma i župe.

Tada će se dvorišta moći spojiti, što će značajno povećati mogućnosti za šetnju i boravak stanovnika doma na svježem zraku, bez da moraju ići na ulicu. No, mnogi stariji radije prošetaju gradom kako bi susretali ljude, da se ne osjećaju usamljenima.

Uzdržavanje Doma i opskrba stanovnika

Svaki svećenik naše biskupije od svojih primanja na župi odvaja za uzdržavanje svećeničkog doma, te na temelju toga stječe pravo kasnije u njemu boraviti. Nažalost, danas od tih sredstava nikako nije moguće pokriti sve potrebe doma, pa zbog toga Biskupski ordinarijat iz drugih izvora pridonosi potrebama uzdržavanja doma. Svakako je odlazak sestara značio i značajno povećanje troškova, zbog potrebe angažiranja većeg broja uposlenika, ali to je danas već nemoguće promijeniti.

Skrb o svemu što se svaki dan u domu događa vodi sestra Ana, te o najbitnijem vodi i odgovarajuću evidenciju. *Nabavljam sve što je potrebno za kuću, počevši od lijekova pa sve do namirnica i sredstava potrebnih za čišćenje i higijenu* – ističe ona, te nastavlja – *u slučaju potrebe, zovem i majstore radi popravka i svega što je potrebno*. Kako ističe, iako svjesna teške materijalne situacije, u kupnji pazi na kvalitetu, osobito ako se radi o namirnicama za stanovnike doma. Osobito pazi da voće i povrće budu svježiji i dobri, a dugogodišnje iskustvo i struka joj omogućuju da bez poteškoća može znati što je kome od stanovnika doma potrebno. *Poznajem i druge domove u okolici. Ovaj je zbilja dobar i lijep. To su nam više puta potvrdili i liječnici koju su znali doći iz hitne pomoći i drugi. Dom je uredan i čist, svuda imamo cvijeća* – istaknula je sestra Ana.

Već punih petnaest godina sestra Ana radi u *Josephinumu*. Počela je vikendima zamjenjivati medicinsku sestru koja je živjela u domu, te je vremenom preuzimala sve više obveza na sebe. *Jako sam zavoljela rad od prvog dana. Dobro sam se slagala sa sestrama koje su tu djelovale, a otkako su one otišle, preuzela sam vodstvo ove kuće* – posvjedočila nam je. *Ovo je za mene postao drugi dom. Ne mogu to opisati, ali volim biti ovdje. Volim stare ljude, rado ih saslušam, a često im mogu i pomoći. Svoju ulogu ovdje doživljam kao svoje poslanje u Crkvi. Istina da ponekad zna biti i teških stvari, ali lijepo mi je ovdje. Prije svega ja ih poštujem kao svećenike. To mi je važno, bez obzira u kakvim se poteškoćama nalazili. Svakako u kući treba postojati red.*

Reportaža

Nažalost, svećenici su loši pacijenti, tj. vrlo rijetko idu liječniku, a kad dospiju u dom, onda ih netko ipak mora „natjerati“ da malo više pažnje posvete svome zdravlju ili barem da dopuste osoblju doma da to čini. *Stari svećenici, a mislim da se to uopćeno može reći za svećenike, ne vole baš ići k liječniku. Često, ako netko treba k liječniku, moram biti vrlo uporna. Oni su navikli sami o svemu odlučivati, da oni vode stvari, a sad kad više to nisu u stanju, nije im to lako prihvatiti. Ima onih koji se lako priviknu, a ima i onih kojima je to jako teško – istaknula je sestra Ana.*

U domu nema zdravstvenih kartona, pa je potrebno ići k liječnicima radi ispisivanja lijekova. Svaki, ako već mora, voli ići svom liječniku. Ranije su liječnici redovito dolazili u dom, no to se nije svima sviđalo. O tome uz osmijeh Ana kaže: *Čak se događalo da su neki baš taj dan kad je dolazio liječnik odlazili od kuće. Tako smo vidjeli da ne možemo više tako raditi, pa sad pokušavamo svakome omogućiti da odlazi k svom liječniku.*

Skrb o bolesnima i starima navezuje na osobe. Zato sestra Ana ističe: *Kad o nekome brinete, osobito kad više ništa nije u stanju sam učiniti, onda se i vežete za tu osobu. Meni na primjer preč. Gabrić jako nedostaje. Jako sam se dobro razumjela s njim. On mi je bio kao otac. Uvijek je bio razgovorljiv, vedar, bio je uvijek jako zahvalan i pažljiv. Kad je umirao, bila sam pored njega, držala ga za ruku i molila krunicu. U miru je preminuo. Ako se može reći, to je bila lijepa smrt. Više njih sam tako ispratila u vječnost. Ustvari, kad je bilo koji od njih umro, osjećala sam da sam izgubila dio sebe.*

Bratska blizina svećenika

O životu subraće svećenika, u skladu sa svojim mogućnostima, brine preč. Julije, ravnatelj doma. *Dom i njegove stanovnike obilazim povremeno, ovisno o situaciji i mojim mogućnostima. Gledan da barem jedanput mjesečno odem. Uvijek sam nastojao posjećivati one koji su teži bolesnici. One koji su pokretni mogu susresti kod objeda. Ponekad, kad imam pauzu u školi, znam doći pozdraviti ih barem u blagovaonici – naglašava preč. Julije.*

Važno je da u domu budu tretirani kao svećenici, iako više ne mogu vršiti svećeničke i pastoralne dužnosti. *Koliko god sam razgovarao sa starijim i našim uglednim svećenicima, oni su zadovoljni i pohvalno govore o Domu. Dobro im je što pod istim krovom imaju kapelicu, ono što im je najvažnije. Ovdje dobiju potpunu opskrbu i sigurno da tu u velikoj mjeri trebamo zahvaliti blagopokojnom biskupu koji je dao izgraditi Dom, a i sadašnjem biskupu na skrbi u skladu s mogućnostima – ističe preč. Julije.*

Uvjeti u domu uvijek mogu biti bolji, ali za naše prilike oni su dobri. Kod nas je gotovo nemoguće da svećenik za svoga pastoralnog djelovanja uspije uštedjeti da si sam može osigurati opskrbu za starost. Zato preč. Julije naglašava: *Mislim da je za preporučiti svećenicima da u starosti ili bolesti dođu u Dom. Sigurno da svaki koji iole želi ljudski i svećenički*

završiti svoj zemaljski tijek života, boljeg mjesta u Subotičkoj biskupiji nema. Svećeničko okruženje puno znači. Na koncu, blizu je i župa, pa bolesnici uvijek mogu biti provideni i svetim pomazanjem. Tako svećenik dostojno može završiti svoj ovozemaljski hod, svoju službu, jer je služeći ljudima služio samome Bogu, a Bog neće prezreti skrušena i ponizna darovatelja.

Svakako da ozračje u domu po sebi donosi ozbiljnost, jer svećenici su navikli na to da na župama budu svima na usluzi, da pomažu i rade, a sada se nalaze u situaciji da mogu vrlo malo toga, tj. da su sada oni potrebni pomoći i skrbi. U ovom domu čak 37 stanovnika dočekalo je svoj susret s Gospodinom. U tome su stanovnici jedni drugima do određene mjere potporom, no – kako svjedoči sestra Ana – *iz prakse mogu reći da stanovnici doma jedni druge posjećuju ako je tko jako bolestan ili nepokretan. Znaju donijeti svetu pričest, dok se bolesnik još može pričestivati. Ali kad se bolesnik osjetno približi svom kraju, tada mu baš i ne dolaze. Nekako ostaju na distanci. Susret s umirućima nije jednostavan, bez obzira na to što su svećenici u pastoralu obilazili bolesnike i umiruće, sprovodili tolike pokojnike, kad i sami osjećaju da se približavaju kraju, izgleda im vrlo teško pada običi onoga koji umire.*

Život sadašnjih stanovnika Doma

Dnevni red doma ima vrlo malo zajedničkih točaka, to su prije svega objedi i zajednička misa. No, svaki svećenik je slobodan slaviti misu kad hoće i može. Druženja su spontana, tako da ih nema puno, a nema niti kakvih zajedničkih animiranih sastanaka. No, većini to odgovara. *Oni koju su navikli raditi u vrtu ili što drugo na župi i ovdje žele raditi takve stvari. Međutim, teško im je prihvatiti da to više nisu u stanju ili ako bi još što i mogli, da više ne trebaju raditi, jer često to ovdje nije niti potrebno – naglašava sestra Ana. Najčešće „aktivnosti“ stanara su molitva i čitanje, te odmor uz televizor ili zajedničku kavu.*

Trenutačno ima osam stanara u domu, od kojih dvojica baš i ne pripadaju zajednici, jer po sebi nemaju potrebu za uslugama doma. To je preč. István Dobai, koji je župnik na maloj župi u Šupljaku, a zbog službe ravnatelja Caritasa Subotičke biskupije, treba stanovati u gradu. Pored njega je i vlč. Jozef Vogrinc, svećenik gost iz biskupije Rotenburg-Stuttgart. On predaje njemački jezik u klasičnoj gimnaziji *Paulinum*, te u slobodno vrijeme čisti i obnavlja svijećnjake, križeve, kaleže i drugo liturgijsko posuđe sa puno župa naše biskupije.

Stanar s najviše staža u domu je **preč. Desző Varga** (1944.), za svećenika je zaređen 1969. S jednom stanikom iz zdravstvenih razloga, u pastoralu je bio sve do 1993. godine, kada je zbog bolesti smješten u *Josephium*. Sve do 2002. ispmagao je na raznim župama i na dulja vremenska razdoblja, a iz doma je doskora odlazio pomagati i zamjenjivati po okolnim župama, no to više nije u stanju.

Najviše vremena provodi u molitvi i razmatranju. *Čitam knjige, mada mi to sad već teško ide, pa tako sve više gledam televizor. Najviše volim vjerske programe na televiziji i na radiju, no volim i dobre stare filmove, osobito one šaljive – naglašava vlč. Desző. Zadovoljan je smještajem u Domu, a na upit što bi preporučio svećenicima rekao nam je: Poručujem im da ne pogriješe, jer to može biti kobno. Najvažnija je molitva, to je osobni odnos prema Bogu. Nadalje, još je jako važno zajedništvo među svećenicima. Zato je važno da se svećenici međusobno družu, da se ne zatvaraju u sebe.*

Najstariji stanovnik doma je **preč. György János** (1928.), koji je za svećenika zaređen još davne 1956. godine. U pastoralu je bio više od pola stoljeća, i to sve do 2009. godine kada je došao u svećenički dom. Slobodno vrijeme ispunja čitanjem životopisa svetaca. *Potrebno je da čovjek ima uzore u životu, kako se ne bi opustio* – istaknuo je. Sad već polagano *Josephinum* osjeća svojim domom. Navikao se na novo okruženje

i ljude s kojima živi. Upoznao je nekoliko svojih zemljaka, koji žive ovdje u Subotici, te ponekad odšeta k njima i oni dođu k njemu. S ponosom govori o župama u kojima je djelovao i što je tamo sve uradio: *Dugo godina sam se brinuo o prošteništu Marije Pomoćnice u Doroslovu, gdje sam jako puno toga učinio da se hodočasnici zbilja osjete na svetom mjestu. Dok sam bio župnik u Čantaviru, tamo smo izgradili novi župni dom i obnovili oltarni prostor u crkvi. Za mojeg župnikovanja izgrađena je nova crkva u Novom Orahovu. Zadovoljan je opskrbom u domu. Još nije bio u takvoj situaciji, kao ovdje u domu, da nije trebao nešto popravljati i raditi. Iz svog iskustva kaže da je za svećenika najvažnije sljedeće: *Potrebno je da svećenik bude zauzet duhovnim stvarima, da se bolje može posvetiti radu s vjernicima. Mislim da je važno raditi s raznim skupinama. To je prvotno za jednog svećenika, a drugo već nekako bude.**

O **mons. Józsefu Botki**, rođenom 1931. godine možete čitati u intervjuu objavljenom u ovom broju, a njegov vršnjak u domu je **preč. Imre Sóti**, koji je za svećenika zaređen 1957. godine. I on je u pastoralu proveo više od pol stoljeća, te je od ljeta 2009. došao u svećenički dom. O svom boravku u domu ističe: *Navikao sam se na dom, mada sam se na župi bolje osjećao, jer sam mogao djelovati. Rado sam bio s ljudima, obilazio obitelji. Ovdje sam nekako zatvoren, no u miru molim, razmatram, šecem. Ovdje imam sve, a nemam više briga.*

Rado sudjeluje na zajedničkoj misi svaki dan, a ponekad zna ugostiti kojeg kolegu na kavi ili otići komu na druženje. *Ponekad dođu po mene prijatelji pa me odvezu na večeru i partiju karata, te me vrata natrag, tako da malo probudim stare dobre uspomene* – ističe preč. Imre. On tvrdi kako je za svećenika jako važno da se bavi duhovnim stvarima. *To je od prvotne važnosti. Zatim treba raditi na tome da udovolji potrebama vjernika, pri čemu je posebno potrebno uzeti u obzir djecu i mlade. Svećeničko djelovanje je vrlo raznoliko i onaj koji hoće uvijek će imati posla, pa čak i previše. U slobodno vrijeme sam volio odigrati partiju stolnog tenisa, partiju šaha, a radio sam i u vrtu. Volio sam da u vrtu sve bude u redu, uživao sam gledajući kako sve napreduje, raste, donosi plodove. Što se pak tiče odnosa prema vjernicima, on smatra da svećenik u odnosu prema njima treba biti ozbiljan, da održi tu dobru distancu kako bi im mogao propovijedati, kako bi ga uzimali za ozbiljno. Treba iskoristiti svaku priliku za poticanje na dobro, za razbuđivanje onih koji su se pomalo opustili.*

Sljedeći stanovnik doma po dobi je **vlač. Željko Augustinov** (1948.). Za svećenika je zaređen 1974., a u pastoralu je bio sve do 2007., te je iz zdravstvenih razloga došao u svećenički dom. No, kako je Mala Bosna ostala bez svog župnika, od 2009. upravlja

tom župom. On nije trebao puno da se navikne na život ovdje u domu. Iz zdravstvenih razloga ne smije se naprezati, a mora puno šetati. Ovako ima prilike odlaziti na dulje periode i na more. *Teško mi pada odlazak u župu u Malu Bosnu, osobito kad su vremenske promjene* – istaknuo je, no župu je kako kaže prihvatio jer je to bilo potrebno. Svako jutro skupa s vlač. Orčićem pije kavu. *U kući je mir i red, a uvjeti su dobri, mada uvijek mogu biti i bolji. Iz svoga iskustva i poznavanja života mnogih svećenika naglašava: *Mi svećenici malo vodimo brigu o zdravlju, tek kad pritisne onda se sjetimo, ali tad je već gotovo. Ne znam kako riješiti problem sa svojim zdravljem, pa nikome ne mogu davati savjete. No, briga o zdravlju, tj. bolje rečeno nebriga kod nas svećenika je zbilja problem. Kad si mlad misliš da sve možeš, no kasnije te ipak stigne i umor, i nepravilna prehrana i napetosti... Mislim da su tu redovnici trezveniji, više se brinu jedni o drugima.**

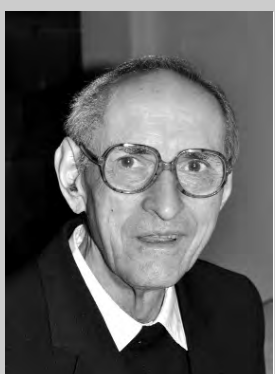
vlač. Miroslav Orčić (1963.), najmlađi stanovnik doma, za svećenika je zaređen 1988., a u župnom pastoralu je bio do 2006. godine, kada je zbog zdravstvenih razloga smješten u svećenički dom. *U početku mi je trebalo vremena da se adaptiram na život ovdje. Osobito mi je to bilo teško u prvoj godini, dok se nisam snašao, no sada sam se već dobro snašao* – ističe vlač. Miroslav. On inače svakodnevno ispovijeda u katedrali, zbog čega je radostan. *Rijetko kad bude dan da nitko ne dođe, a ako par dana budem odsutan, onda par dana po povratku dolazi veći broj vjernika na ispovijed. U ispovijedaonici prepuštam drugome da radi, Onome koji me tamo postavio, kao i onome tko je došao na ispovijed. To je njihov razgovor. Na neki način sebe tada doživljam poput „telefonske slušalice“ između pokornika i dragog Boga. Sebe u tome doživljam instrumentom. Na raspolaganju je za zamjenu svećenicima, pa je evo u proteklih par godina bio u gotovo svih župama grada i okolice. Iako više ne smije voziti, za odlazak na župe služi se javnim prijevozom. U slobodno vrijeme rado čita i unaprijed sprema propovijedi, pa čak i onda kada nema isplanirano gdje će propovijedati. Ne voli biti nespričan, mada se i to zna dogoditi. U slobodno vrijeme također zna odigrati koju igricu na kompjutoru.*

Plodna svećenička starost

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Mons. József Botka rodio se u Tordi 1931., u zemljoradničkoj obitelji. Bogoslovne studije završio je u Đakovu, a 1959. zaređen je za svećenika. Djelovao je u Vršcu, Starčevu, Skorenovcu i Kikindi, opslužujući i filijale navedenih župa. Puno je radio s raznim skupinama laičkih udruga i pokreta. Pored svega toga nije se prestajao baviti teologijom, a svoja razmišljanja bilježio je, te uređivao i objavljivao u knjigama. Do sada je objavio 37 naslova vrlo različitih tematika. Od 2009. godine boravi u svećeničkom domu *Josephinum* u Subotici i dalje se nastavlja baviti teologijom i pisati.

Zvonik: Navikli smo svećenike vidati na župama, uvijek zauzete. Kako je moguće da svećenik bude u mirovini?

□ Moguće je tako što čovjek u ovoj dobi više nije u stanju udovoljiti svim obvezama, osobito ako se radi o velikoj župi. U župi u kojoj sam bio posljednjih tridesetak godina ima oko deset tisuća vjernika. Noge me polako izdaju, a trebalo je obići oko dvjesto bolesnika za blagdane. To je jedno, a drugo, biskup je tako naredio i ja sam poslušao. Iskreno, teška srca sam otišao sa župe. Tamo sam prije više od deset godina otvorio jedan starački dom, no morali smo ga zatvoriti, tako da sam ustvari dobio mogućnost doći ovamo.

Zvonik: Već oko godinu dana ste ovdje u domu, kako ste se snašli?

□ Nije mi se bilo teško snaći. I prije sam pisao i ovdje nastavljam pisati. To radim od jutra do večeri. Toliko tema ima o kojima želim pisati, osobito u kontekstu današnjeg vremena. Svoje spise temeljim na idejama teologa Teilharda de Chardina, koji je pod pojmom razvoja čitao cijelu povijest svijeta, od stvaranja pa sve do konačne proslave. Ovdje kod nas se još o njemu ne zna puno, pa sam odlučio pisati o tome.

Zvonik: Teilhard je jedan od velikih teologa dvadesetog stoljeća, kad ste se počeli baviti njegovom mišlju i djelom?

□ Već u bogosloviji sam počeo čitati njegova djela. To znači da se njim bavim već više od pedeset godina. Čak sam bio i u Parizu, u kući u kojoj je on boravio. Tamo sam nabavio veliki dio njegovih djela. Puno ih je prevedeno i na mađarski jezik. Meni je to nešto kao „fiks ideja“, koja me ispunja i to želim predati

drugima. On je inače bio isusovac. Bavio se paleontologijom, znanošću koja proučava nastanak i razvoj života na zemlji. U svoje vrijeme nije bio dobro prihvaćen od crkvenih vlasti, ali evo u današnje vrijeme je dobro prihvaćen.

Zvonik: Koje su glavne teološke misli Teilharda de Chardina?

□ Ako svijet promatramo prema onomu što je naučavao Teilhard, biva nam jasno kako je od samog početka pa do danas sve jedan jedinstveni proces. Sve je povezano. To znači da stvaranje nije išlo tako da je Bog pritiskao gumb i stvarao, nego je on to postupno činio i u sve usadio mogućnost razvoja, koji traje sve do današnjega dana. Bilo makrokozmos bilo mikrokozmos, sve je još i danas u razvoju. Ne mogu zamisliti stvoritelja koji bi stvorio ovako neizmjerljivo veliki svijet, a da na kraju samo na ovoj maloj točki, ovdje na zemlji ima života. Zato ovaj teolog smjelo misli da postoje i drugi planeti na kojima postoji nekakav oblik života, što se meni čini vrlo utemeljenim.

Zvonik: Spomenuli ste stvaranje, kako ovaj teolog tumači stvaranje i stvoreni svijet uopće?

□ Teilhard ovako predstavlja stvoreni svijet. Prvi stupanj je materijaliziranje prvotnih elemenata. Kada znanstvenici govore o velikom prasku, to znači da neodređene plinovite čestice počinju evoluirati u materiju. Poznato je da današnja znanost proučava subatomske čestice. Ono što je ovdje važno imati pred sobom je pitanje kako je od tih kaotičnih neodređenih čestica mogao postati ovakav svijet. Samo od sebe to nije bilo moguće. To je za mene najveći dokaz Božje opstojnosti, veliko čudo. Drugi stupanj je rađanje života u

materiji. Zanimljivo, ni do današnjeg dana znanstvenici ne znaju definirati što je to život. Pogledao sam u leksikonu, a odgovor je više nego štur i nepotpun. Jednostavno, to još nije otkriveno do kraja. Sljedeći stupanj je humanizacija života, tj. kako život na zemlji svoj vrhunac dostiže u čovjeku. Između čovjeka i nižih vrsta postoji ogromna razlika u stupnju života, iako sličnosti mogu biti mnoge. Četvrti je stupanj socijalizacija ljudi. Sada se nalazimo u tom razdoblju. Svi znamo koliko je važan dobar suživot svih na zemlji. Što dalje idemo, sve više vidimo kako smo svi međusobno povezani, kako nas se sve tiče sudbina drugih, tj. našeg zajedničkog svijeta. Na nama kršćanima je to da tu socijalizaciju učinimo kršćanskom. To nam je najveći zadatak. Ne smijemo se zatvoriti u sebe, nego moramo otvoreno svjedočiti da je samo suživot po kršćanskim načelima onaj koji vodi dobrobiti svih ljudi. Zato o tome toliko pišem. Sljedeći stupanj je divinizacija socijaliziranog čovjeka. To znači da nismo samo pozvani biti dobri ljudi ovdje na zemlji, nego smo pozvani ući u zajedništvo s Bogom, i biti slični njemu. U nama je utisnuta slika Božja. Ona treba biti u potpunosti ostvarena. Iz toga slijedi i posljednji stupanj a to je *at-poteza* ili proslava čovjeka i svega stvorenoga u Bogu. To znači da će u Bogu biti posljednja točka razvoja ovog svijeta, ispunjenje svega.

Zvonik: Zacijelo Vaše zanimanje za ovakav tip teologije mora imati neki konkretan razlog, što bi to bilo?

□ Kad sam pošao u bogosloviju, još je trajao Drugi svjetski rat. Tada se u mom životu dogodila velika drama. Ujutro sam otišao ministrirati, ali župnika nije bilo. Zvonar me tad poslao kući. Popodne smo čuli da su nam župnika odveli partizani i ubili, a skupa s njim i kolegu ministranta. Tad se u meni rodila potreba da dokazujem kako postoji Bog, osobito zbog onih bezbožnika. Zato, u svojim knjigama želim pružiti

Knjige nisam bilo kada i bilo kako pisao, nego su one rezultat onoga što mi je tada bilo potrebno, čime sam se tada bavio. One su mi bile pomagalima za vjeronauk, za propovijedi i druge prigode.

jedan drukčiji pristup Bogu onima koji ga negiraju, koji su od njega daleko, da ga na ovaj način pronađu.

Zvonik: Proveli ste više od pedeset godina u pastoralu, koliko ste se tada uspijevali baviti teologijom?

□ Sad je već trideset i sedma godina kako izdajem knjige, a do sada sam ih objavio trideset i sedam. Rado sam na ovaj način komunicirao s mladima, osobito kad su mi dolazili na zaručnički tečaj. Znao sam da njih ovi podaci prirodoslovnih znanosti zanimaju, da pred njima nisu ravnodušni, pa sam im tako pokušavao približiti Boga. Tako sam im pričao kako nije slučajno što su se rodili, što su jedno drugo upoznali i tako dalje, tj. da je sve to u nečijem planu.

Zvonik: Puno ste napisali. Imate li povratnih informacija od čitatelja?

□ Da, naravno. Na primjer, otkako sam ovdje u *Josephinumu*, došao mi jedan gospodin, inače reformirani kršćanin. Rekao mi je da je morao doći vidjeti čovjeka koji piše tako divne stvari, uspijeva skupiti i složiti toliko ideja. Jednom mi je tako u Banatskoj Topoli prišla jedna gospođa i počela mi ljubiti ruku, hvaleći me i govoreći kako ne zna kako mi zahvaliti... Nisam znao o čemu se radi. Onda mi je rekla kako je svom sinu dala svoju knjigu *Čovjek svemira*. Ostavila ga je supruga i ostao je sam s djetetom. Snašla ga i teška bolest. Sve je više razmišljao o tome da si oduzme život. Ona ga je pokušavala odvratiti od te strašne misli, no nije nalazila argumentata. Jako je bila teška situacija. Na kraju mu je dala tu svoju knjigu. Naravno, molila je puno za njega i kad je on pročitao knjigu, rekao joj je da si neće nauditi, da je prihvatio svoju situaciju, da zna da s tim mora živjeti.

Zvonik: Iako ste u mirovini i dalje radite, pišete...

□ Meni je to poput hobija, besplatno dijeliti knjige koje napišem i izdam. Sad već ne mogu na drugi način biti u kontaktu s vjernicima, nego preko pisane riječi. Prošle sam godine uspio izdati sedam knjiga. Ovdje imam dobre uvjete za pisanje. Mogu intenzivno raditi od jutra do večeri, nitko me ne ometa. Na posljednjoj knjizi na primjer radim već pola godine. Na taj način ispunjam svoje vrijeme.

Zvonik: To znači da Vi i sada vrlo intenzivno radite. Kako izgleda Vaš radni dan?

□ U pola pet ustajem, i nakon što sam se spremio, počinjem s molitvama. Oko sat vremena potom uzmem jednu

od svojih knjiga i kroz razmatranje pročitam koji dio, ponekad i dodam ono što vidim da je potrebno. U sedam sati imam svetu misu s kolegama. U osam sati je doručak, nakon čega sam do podneva slobodan za pisanje. To vrijeme dobro iskoristim. Puno puta pregledam rukopise, ispravljam. Popodne, poslije ručka, običavam odmoriti pola sata-sat, pa do šest sati mogu na miru raditi. Svaki dan izmolim sva četiri otajstva krunice, i to obično dok šetam. Moram se kretati, jer puno sjedenja mi baš nije dobro za zdravlje. U šest sati imamo večeru. Poslije još malo čitam ili ispravljam i već dođe vrijeme za počinak. Televizor ne gledam. Ponekad slušam radio i čitam vjerski tisak.

Zvonik: Kad pogledate unatrag na vrijeme djelovanja na župi, što Vam je ostalo u najljepšem sjećanju?

□ Teško je sve to nabrojiti. Utemeljio sam jedan starački dom, koji je djelovao desetak godina. Pored toga smo u okviru župe imali još jedan drugi dom za velike obitelji, za one koji su ostali bez krova nad glavom. Bilo je svakvih slučajeva i vrlo teških životnih priča. U to teško vrijeme smo još uspijevali dobiti pakete preko Caritasa za te nesretne ljude. Još smo imali dvije grobljanske kuće u koje smo udomljivali obitelji i davali im posao održavanja groblja. U te četiri zgrade smo tijekom deset godina primili oko 260 osoba, neke na kraće, a neke dulje periode. Ima onih koji su uspjeli naći posao i snaći se, no nažalost ima i onih koji se nisu uspjeli podići iz teških situacija. Pored toga u Kikindi smo izgradili jednu kuću za duhovne vježbe. U toj kući je velika kapela, i sve potrebne prostorije za primanje skupina.

Zvonik: Što Vam je pak tijekom svih tih godina padalo teško?

□ Uvijek sam bio na teškim župama. U Skorenovcu sam bio osamnaest godina, a u Kikindi trideset i jednu. Kikinda je stvarno jako velika župa. Tamo sam pokrenuo bazne skupine. Bilo ih je do dvadeset. Držao sam puno sati vjeronauka. Pored mene je još bila i moja sestra, časna s. Margita. Ona mi je bila od velike pomoći. Imali smo jako puno djece na vjeronauku, čak i do 700. Jedne godine smo imali 495 krizmanika. U zboru smo imali 216 mladih. No, sve je to bilo lijepo, a najteže mi je bilo odlaziti na filijale. Išao sam biciklom, a imao sam više sela u koje je redovito trebalo odlaziti. Ta stalna vožnja biciklom kroz više godina je ostavila tragove i na zdravlju. No, takva su bila ta vremena.

Zvonik: Vjerujem da iz svog velikog pastoralnog iskustva imate što poručiti nama mlađim svećenicima, što je ono važno na čemu trebamo puno raditi?

□ Potrebno je pridobiti mlade po svaku cijenu i predati im vjeru. Ako im ne predamo vjeru, oni su izgubljeni. To je naša obveza, jer ne radi se pri tome o mojoj stvari, nego o Božjoj stvari. I u ovom vremenu Božja providnost je na djelu, zato ne trebamo samo čuvati vjernike koje već imamo, nego trebamo ići dalje u svijet, u misije. Bezboštvo ima strašne posljedice, trebamo ih preduhitriti.

Sa svojim bivšim župljanima imam kontakata. Šaljem im svoje knjige. Neki od njih su me bili posjetiti, a meni je sad već teško odlaziti.

PERE DULIĆ

(1951 - 2010)

U ranim jutarnjim satima, u ponedjeljak 25. siječnja, Gospodin je pozvao k sebi našeg dragog župljana i člana našeg Pastoralnoga vijeća Peru Dulića. Otišao je s ovoga svijeta okrijepljen svetim sakramentima, okružen ljubavlju i nježnošću svojih najmilijih.

Sprovod je bio u utorak, 26. siječnja, iz Peić kapele na subotičkom Bajskom groblju. Sprovodne obrede predvodio je župnik mr. Andrija Anišić u zajedništvu s mons. Markom Forgićem, duhovnim pomoćnikom župe, u nazočnosti članova Pastoralnoga vijeća, pjevača te brojne rodbine i prijatelja obitelji Dulić.

U prigodnoj propovijedi župnik je među ostalim rekao:

– Opraštamo se od dragog nam Pere, koji je bio vjerni suprug i brižni otac, marljivi radnik i revni član Pastoralnog vijeća župe Sv. Roka. Tko ne pamti Peru u svim njegovim akcijama u crkvi i župi i oko crkve. Tko ga nije vidio kako biciklom odlazi raditi na salaš. Bio je spreman uvijek i svima pomoći. Dakako da je imao i svojih slabosti, kao što ih svi imamo, ali zar ga nismo gledali u redu za ispovijed, zar nije tako često sklapao ruke na molitvu, svaki dan sudjelujući u svetoj misi. Zar nije snagu crpio u čestoj svetoj pričesti. I u svojoj teškoj bolesti par puta je svjesno primio sakrament bolesničkog pomazanja. I zavrijedio je da ode s ovoga svijeta tako kako je otišao. Okrijepljen darom potpunog oprost koji sam mu u nedjelju podijelio, još jednom osnažen i sakramentom bolesničkog pomazanja, praćen molitvom preporuka umirućih, okružen pažnjom i ljubavlju svojih najbližih...

Prije pet godina započela je za obitelj Pere i Marije Dulić teška kušnja. Perina teška bolest, na koju je došla još teža Marijina. Odgađanje dvojih svatova. Potpuno pogoršanje Perine

bolesti, a onda na kraju još i smrt mame Milice. S pravom su se mogli osjećati članovi ove obitelji kao pisac knjige tužaljki kad je stavio na papir svoju neizmjernu bol: *Duši je mojoj oduzet mir, i više ne znam što je sreća. Rekoh: dotrajao je život moj...* Bilo je teško i ponekad preteško. Ali, nije nestala nada iz života ove divne obitelji. Znali su oni da je dobar Gospodin onima koji se u njega uzdaju i znali su da je dobro u miru čekati spasenje Gospodnje.

Dočekali su i neke vedrije dane. Marija je ponovno stala na noge, Zvonko i Gordana su se vjenčali, a Marija je hrabro zagrlila svoj križ, ne odvajajući se nijednog trena od teško bolesnog muža. Tako je najbolje posvjedočila da je vjerna obećanju koje je dala svom Peri na vjenčanju: *Obećavam Ti vjernost, u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti. Ljubit ću Te i poštivati u sve dane života svoga.*

A riječi mudroga Siraha dobro su proveli u djelo Perin sin Zvonko i kćerke Jasna i Gordana uz pomoć svojih bračnih drugova Dubravke, Ivica i Marinka: *Tko štuje oca okajava grijeha svoje, i tko časti majku svoju sabire blago. Tko štuje oca radovat će se sa svoje djece i bit će uslišen u dan molitve svoje.*

Tko čini radost majci svojoj sluša Gospoda. Sine moj, pomози oca svoga ne žalosti ga za života njegovoga.

Ako mu i razum klone, budi blag s njime i ne grdi ga ti, koji si u punoj snazi. Jer, ne zaboravlja se milost prema ocu, već se uračunava u oprost grijeha (usp. Sir 3,3-14).

Ostao sam zadivljen sinoć zbog riječi koji je sam od njih čuo: „Puno toga smo naučili prolazeći kroz sve ovo. I shvatili smo kako je Bog čudesno slagao kockice u mozaik njegovog života i naših života. Dopustio nam je da zrijemo i sazrijemo za ovaj trenutak“.

Hvala Vam na tom svjedočenju. Zbog vašeg divnog svjedočenja, želio bih da iskusite divnu istinu: da čovjek vjeran Bogu, može u dubini svoga bića osjećati mir i radost i onda kad mu je tako teško da mu suze teku. Tako neka bude. Amen.“ /Zv/

Sa suzama i molitvom, ali i s nadom u vječni život i ponovni susret, 19. siječnja 2010. godine ispratili smo na vječni počinak dragu nam mamu, svekruvu, majku, sestru i zaovu

AGNEZU (JANJU) BENKE rođ. Vukmanov Šimokov (1941-2010)

Živjela je na Bikovu, posvećena svojoj obitelji. Snagu za svoj svakodnevni život crpila je u Bogu i njegovoj riječi. Svim srcem je bila jedna od začelnika molitve Krunice s obiteljima na bikovačkim salašima. Svakodnevno je molila Kronicu i svojim oduševljenjem bila na radost svima u okolici.

Svoj život je predala Gospodinu u njegovom hramu, na početku same mise, 17. siječnja 2010. godine.

U svojim srcima, s ljubavlju će je nositi djeca Jasmina i Remija, snaha Katica, unuke Marina i Ivana, braća i sestre s obiteljima Roko, Vita, Pavka i snaha Eržika.

Sv. misa na šest nedjelja za dragu nam pokojnicu bit će 27. veljače 2010. godine u 9,30 sati u crkvi na Bikovu.

MAGDALENA – MANDA SKENDEROVIĆ, rođ. Buljovčić

U utorak, 9. veljače, prošlo je godinu dana od smrti naše drage mame, bake (majke) i prabake (pramajke). Njezino mjesto u našem životu nitko ne može nadomjestiti, ali mi vjerujemo i znamo da ona živi u nebu, u društvu anđela i svetih. U toj vjeri pronalazimo utjehu i snagu za svakodnevni život i rad. Živimo u svijesti da je i naš život usmjeren prema smrti, odnosno prema vječnosti gdje se nadamo da ćemo je ponovno susresti i zagrliti.

U petak, 19. veljače posjetit ćemo njezin grob i okupiti se na svetu misu u crkvi Sv. Roka u Subotici u 17,30 sati. Molit ćemo za nju, ali još više za sebe da budemo pobožni i vjerni Bogu kao što je ona bila i da znamo prikazivati Isusu svoj trpljenja kao što je to ona činila.

Poslije sv. mise okupit ćemo se u vjeronaučnoj dvorani župe Sv. Roka da u zajedništvu oživimo uspomenu na sve ono što nam je značila, ali i da produbimo svoje bratske, sestrinske i rodbinske veze i tako usavršimo svoju međusobnu ljubav.

S ljubavlju je se sjećaju njezini najmiliji: sin svećenik Ivan iz USA, kćerka Mara; sin Veco s Matilkom, kćerka Klara sa suprugom Achileom iz Švicarske; unučad: Ivica sa suprugom Snežanom, Marko sa suprugom Katicom, Klara, Marco i Susanna; prauučad: Ivana, Dario i David

JAGA TIKVICKI (1934 – 2009)

U Subotici je 16. prosinca 2009. godine preminula uzorna vjernica, Jaga Tikvicki. Sprovodne obrede predvodio je župnik István Palatinus zajedno s njezinim bivšim župnikom Istvanom Dobajem. Prigodnim riječima oprostila se od nje i Jelena Ivanković u ime Caritasa Subotičke biskupije, a osobito u ime volontera s kojima je ona radila i surađivala dugi niz godina. Ona je o njoj rekla i ovo: „Nekim ljudima oči i lice sami govore i svjedoče o njihovoj ljubavi za Boga i ljude. Takva je bila i Jaga. I kad je bila najbolesnija, na kraju njezinog života, te oči su govorile... Nisu samo oči govorile. Njezine ruke su radile! Jaga je učinila toliko dobrog, da se to ne može ni ispričati... Ljubav, koju smo osjetili u njenim riječima i prepoznavali u sjaju njenih prekrasnih očiju, bila je kao pečat na dobrotu koju je širila oko sebe... Hvala Ti, Jago, od srca, na svemu! Do susreta u vječnosti!“

S ljubavlju je se sjećaju i nadaju se ponovnom susretu s njom u vječnosti njezini najmiliji:

Sinovi Stevan i Ivan, snaha Merima. Unučad Marko i Jelena; sestra Teza i brat Lazo s obiteljima

Više od milijardu gladnih u svijetu SRAMOTA

Piše: mr. Andrija Anišić

Jedino što može ukloniti siromaštvo je pravedno dijeljenje dobara.

(bl. Majka Terezija)

Siromašni ljudi širom svijeta su vaši braća i sestre po Kristu.

Nikada se ne smijete zadovoljiti s tim da im date samo mrvice koje su ostale nakon gozbe.

Morate odvojiti od svojega izobilja i pomoći im.

I morate se prema njima odnositi kao prema gostima za svojim obiteljskim stolom.

(Sluga Božji Ivan Pavao II.)

Dobrano smo zakoračili u 21. stoljeće. U desetoj smo godini trećega milenija kršćanstva. Suvremeni mediji omogućavaju nam uvid u nevjerovatni napredak čovječanstva. Suvremena tehnika omogućuje čovjeku doseći krajnje granice svemira. Na mjesec već putuju i turisti. Uz pomoć tehnike u medicini moguće je pratiti ljudski život od samoga začeća. Suvremena tehnička pomagala omogućuju nevjerovatan razvoj i napredak u privredi i poljoprivredi. Sredstvima komunikacije možemo se u trenutku povezati s ljudima na sve četiri strane svijeta i zaviriti u svaki kutić na zemlji. Sve je to divljenja vrijedno. I trebali bismo Bogu klicati i zahvaljivati mu što neprestano nadahnjuje čovjeka da ostvaruje u svojoj svakidašnjici nalog koji mu je dao na početku: *Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite!* (Post 1,28); *Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i čuva* (Post 2,15).

Ipak, dostupni podaci s početka trećega milenija bude u nama sasvim drukčije osjećaje. Podaci o oružju, kojim čovjek može uništiti zemlju i sebe. Problem zagađenosti atmosfere, zraka i vode, globalno zatopljenje... Podaci o broju siromašnih i gladnih u svijetu... Sve su to razlozi koji u suvremenog čovjeka unose strah i nemir a u svakog iskrenog čovjeka trebali bi izazvati osjećaj stida i sramote.

Statistike

Vrlo je lako doći do tužnih i tragičnih podataka o broju siromašnih i gladnih u svijetu. „Više od milijardu gladnih u svijetu“ bio je naslov mnogih članaka i početak udarnih vijesti u svim medijima. Taj podatak je objavljen uoči Svjetskog dana hrane koji se svake godine obilježava 16. listopada. Broj onih koji za život imaju manje od jednog dolara na dan još je veći,

a istodobno gotovo polovica od 6,8 milijardi stanovnika na zemlji za svoje svakodnevne potrebe ima manje od dva dolara dnevno. U postotcima to izgleda ovako: 14 % stanovnika nema dovoljno hrane; 22% nema dovoljno vode; 27% ljudi je nepismeno...

Sebičnost

Statistički podaci i razne analize i prognoze malo vrijede ukoliko svakog čovjeka, a napose odgovorne političare i gospodarstvenike ne potaknu na ispitivanje uzroka takvom stanju kao i na traženje adekvatnih rješenja.

Mogli bismo reći da je uzrok sadašnjem stanju vrlo lako otkriti. To je prije svega sebičnost. Jasno je utvrđeno da hrane za sve stanovnike svijeta ima i previše. Benedikt Haelin iz Zaklade za razvoj poljoprivrede tvrdi: „Nije uopće pitanje možemo li prehraniti sve ljude na svijetu. Već danas proizvodimo puno više nego što je potrebno za prehranu čitavog čovječanstva, a još niti izdaleka nismo iskoristili raspoloživi potencijal za proizvodnju hrane. Uz minimalna ulaganja u proizvodnju na malim seoskim dobrima moglo bi se na stolu naći dvostruko više hrane“.

Na svjetskoj Konferenciji o smanjivanju gladi u svijetu, održanoj u Rimu prije trinaest godina, svjetski čelnici su se dogovorili da će se do 2015. godine broj gladnih u svijetu prepoloviti. No, malo se što od tada promijenilo. Svjetska organizacija za hranu izračunala je da bi bilo dovoljno 44 milijarde eura godišnje da se nahrani sve gladne. U svjetskim relacijama, taj iznos, ako ga se usporedi samo s onim što sve zemlje izdvajaju za naoružanje, je doista neznatan, ali sebično srce ne mari za one koji umiru od gladi a takvih je godišnje oko dvadeset milijuna među kojima je čak šest milijuna djece.

Dobre inicijative sebične ne dotičnu niti potiču

U svijetu je bilo i ima raznih dobrih inicijativa kojima se želi probuditi sve ravnodušne i zagrijati ledena sebična srca. Jedna od takvih inicijativa bila je jednodnevni štrajk glađu na koji je čitav svijet pozvao generalni direktor FAO-a Jacques Diouf, kao simboličnu gestu solidarnosti s gladnima.

Bolja je inicijativa Svjetskog programa hrane UN-a koja je putem interneta pokrenula kampanju „Milijarda za milijardu“. Cilj te kampanje je pridobiti

milijardu stanovnika razvijenog svijeta da izdvoje jedan dolar sedmično za gladne.

Dobra je i akcija B92 - „Hrana za sve“, koja je u tijeku u našoj zemlji, u kojoj također ima oko milijun siromašnih. U tu kampanju uključili su se poznati sportaši i glumci koji pozivaju na konkretnu pomoć da u našoj zemlji nitko ne bude gladan...

Što predlaže Svjetska banka

Bogate bi zemlje trebale nastaviti s procesom otpisa dugova, a svoja bi tržišta u cijelosti trebale otvoriti nerazvijenim zemljama. Neke računice, naime, pokazuju da bi dobitak za zemlje u razvoju od ukidanja carina i ostalih prepreka trgovini u segmentu razmjene tekstilnih proizvoda iznosio oko devet milijardi USD godišnje, dok bi od neometanog pristupa poljoprivrednih proizvoda zemlje u razvoju godišnje ostvarile korist od oko 11,6 milijardi USD.

Odgovornost za izlazak iz siromaštva i postizanje održiva razvoja, dakle, leži na obje strane. Ipak, u Svjetskoj banci ističu kako se u nerazvijenim zemljama previše očekuje od bogatog dijela svijeta, dok se premalo računa na vlastite snage. Isto tako, u tamošnjim se društvima previše očekuje od države, a malo ili ništa od privatnog sektora i niza ostalih društvenih grupa, a upravo bi oni trebali biti generatori razvoja. /Vjesnik/

Što možemo učiniti mi?

= Postiti - uštedjeti - darovati

I na kraju upitajmo se svi: „Što mogu ja učiniti?“ Korizmeno vrijeme nam nudi jednu dobru inicijativu. Svaki kršćanin je dužan postiti. Samo odricanje od hrane jest žrtva, ali može biti i ostati samo formalnost ako se ne pretvori u djelotvornu ljubav. Smisao odricanja od hrane je uštedjeti dio hrane, otkinuti od svojih usta, da bismo time pomogli onima koji oskudijevaju. Dakle, sve ono što ne pojedemo u petak, dajmo siromasima. Bit će to post mio Gospodinu a razveselit će mnoge. Uključimo se u borbu protiv siromaštva i gladi u svijetu – odmah i konkretno.

Dan gimnazije i sjemeništa Paulinum

Na blagdan Obraćenja sv. Pavla, apostola, 25. siječnja, proslavili smo Dan naše škole i proštenje sjemenišne kapelice. Svečano misno slavlje predvodio je umirovljeni segedinski biskup **mons. Endre Đulai**, u zajedništvu s rektorom sjemeništa **mons. Josipom Miočem**, duhovnikom **mons. Markom Forgićem**, te prefektom **vlč. Draganom Muharemo**. Svirao je **vlč. László Baranyi** a pjevao sjemenišni zbor „Schola cantorum“. Propovijedali su biskup slavitelj na mađarskom jeziku i duhov-

nik sjemeništa na hrvatskom. Uz sjemeništarce u ovom slavlju sudjelovali su profesori Biskupijske klasične gimnazije, dobročinitelji sjemeništa, predstavnici različitih fondacija, direktori srednjih škola, roditelji sjemeništaraca i vjernici grada Subotice. Osim njih, slavlju su nazočili i generalna konzulica Republike Hrvatske **mr. Ljerka Alajbeg**, generalni konzul

Republike Mađarske **Lajos Tapi**, predsjednik gradske skupštine **Jenő Maglai**, gradonačelnik **Pero Horvacki**, iz pokrajinske vlade **Imre Kern**, iz samouprave Subotice tajnici za obrazovanje **Slobodan Čamprag** i **Franjo Horvat**, te bivši gradonačelnik i ministar **József Kasza**. Nakon svete mise uslijedio je prijam za uzvanike u prostorijama gimnazije, na koji je stigao i gradonačelnik **Saša Vučinić**.

Duhovne vježbe u sjemeništu

Kao i svake godine, po završetku prvog polugodišta imali smo naše trodnevne duhovne vježbe. Ovogodišnji voditelj duhovnih vježbi bio je **vlč. Oszkár Csizmár**, župnik Crkve Sv. Križa u Subotici. U večernjim satima, 30. siječnja, pjevali smo svečani zaziv Duha Svetoga i molili za blagoslov i uspjeh. Nakon zaziva započelo je vrijeme trodnevne šutnje. Naime, prema programu naših duhovnih vježbi, predviđena je potpuna šutnja, a jedini koji nam ima govoriti jest Gospodin kroz razmatranja animatora, te kroz kontemplativnu molitvu i meditaciju. Svatko od nas bi kroz to vrijeme trebao biti što više u potpunom predanju i molitvi. Upotreba tehničkih aparata i mobilnih telefona kroz ove dane ne preporuča se, jer jedan od uvjeta za dobro obavljanje duhovnih vježbi jest odreknuće od navezanosti na materijalna dobra. Stoga je osobito lijepa gesta bila odluka onih koji su svoje aparate tijekom duhovnih vježbi predali prefektu, kako ne bi upali u napast da ih koriste. Bio je to znakovit način samoodricanja u vrijeme kada sve više mladih postaje ovisno o raznim, moramo priznati, često korisnih pomagala.

Kroz duhovne vježbe **vlč. Oskár** je osobit naglasak stavio na meditaciju. Za sve nas bilo je ovo lijepo iskustvo razmatranja i molitve. Osobito dirljivi trenuci bili su priprema za ispovijed koja je trajala gotovo dva sata. Mnogi su sjemeništarci napravili veliku ispovijed, a tijekom ova tri dana svatko od nas je mogao zatražiti od voditelja vježbi duhovni savjet ili poraz-

govoriti o svojim aktualnim problemima. Na kraju duhovnih vježbi, nakon mise zahvalnice, običaj je napraviti oproštajno druženje. Ovo druženje je obično jedan od najljepših trenutaka tijekom duhovnih vježbi. Ostajemo zahvalni našem voditelju **vlč. Oszkár** za lijepo izložena predavanja, vođenje kroz meditacije, prelijepa liturgijska slavlja koje nam je predvodio, te na njegovoj spremnosti da svakom od nas ne bude samo duhovnik kroz ova tri dana nego i brat koji zna s tužnim podijeliti tugu, a s radosnim uživati radost.

Zimska rekreacija

U gimnaziji Paulinum polugodište je uvijek krajem siječnja. Pošto nakon polugodišta odmah slijede duhovne vježbe, sjemeništarci običavaju prije njih načiniti izlet, rekreaciju, odnosno veliku šetnju. To se dogodilo i ove godine,

kada je upravo pao snijeg i zabijelio cijeli grad. I mi smo u tom zimskom ugođaju sa svojim poglavarima bili na velikoj šetnji. Iskušali smo i svoju „vjeru“ hodajući po Palićkom jezeru. Usput smo se grudali i uživali u ostalim zimskim radostima.

Pobožnost Gospi Lurdskoj

Vjernici Subotice već više od 150 godina obavljaju pobožnost Majci Božjoj. Svake godine od 3. do 11. veljače održava se duhovna obnova i devetnica Gospi Lurdskoj. Sjemeništarci također sudjeluju na devetnici, u bazilici Sv. Terezije Avilske na mađarskom jeziku, a u franjevačkoj crkvi Sv. Mihaela na hrvatskom jeziku. Na devetnici sjemeništarci aktivno sudjeluju čitanjem, ministriranjem i asistiranjem.

dnevnik jednog katehete

Rano jutro, klizavica... Mrak je još, ali hitam na autobus – danas smo dogovorili probu za božićnu predstavu poslije mise zornice. Hoće li djeca doći na misu ili ne, jesu li naučili tekst ... Strepim, ali pri pomisli na njihove oči koji toliko toga govore, nebitno je sve... Netko će doći, i pored ove užasne klizavice... netko je naučio, i pored toga što nam je ovo prva proba... Sve predajem Isusu u srce.

Sjedim u busu, presretna što sam uopće unutra, jer je vrlo hladno. Dok se pitam hoće li autobus (koji inače ne staje na toj postaji) stati u blizini crkve ili će ići do sela, pa ću pješati 15 minuta i odočiti, počinje pjesma na radiju: „Uuuu, ne volim zimu... uuuu, jer ona prija ♪ ♪ ♪ samo pingvinu...“ Smijem se i sretna sam... Ja ustajem, ali vozač prolazi kraj te postaje gdje sam htjela sići... Pa, dobro, nema veze... Javit ću im da malo kasnim sms-om, neće se ljutiti. Dok tako razmišljam kojoj od dvije divne učiteljice (koje su ranije predavale

i vjeronauk, dok nije bilo školovanih kateheta, a sada još okupljaju zajednicu koliko mogu) da pošaljem poruku, sjetim se dječje mise prošloga mjeseca. Kako su bile radosno uzbuđene zbog toga što djeca i mladi opet poslije dugo vremena imaju „svoju“ misu s pjesmama u kojima uživaju i svim srcem ih pjevaju svome Bogu! Jedna od njih mi je prišla i dala mi blagoslov – križić na čelo – i rekla mi da i ja dam njoj... Kakav znak jedinstva! Kako jasno vidim da imam kraj sebe onog „drugog apostola“ u njima dvjema – znam da cijelim bićem želimo i možemo naviještati Radosnu vijest... U tim sretnim mislima prekida me kočenje... vozač staje baš pred crkvom, gdje uopće nema postaje – baš zbog mene! „Hvala puno!“, govorim nasmiješena, jer je to opet Isus učinio po bratu čovjeku...

Kada je na priredbu u kišno, blatno nedjeljno jutro na kolima došla obitelj s najudaljenijeg salaša i dovela svoje petero školske djece koja su imala ulogu na priredbi, moje srce je bilo puno... Za Tebe, Isuse!

Drage katehete! U sedmome razredu osnovne škole učimo o najznačajnijim razdobljima i osobama u povijesti Crkve. Kako povijest poneke učenike baš i ne interesira najviše, pa provjere znanja mogu biti prilično mučne, ponudila sam ovakvu metodu ispitivanja, koja se prilično dopala vjeroučenicima. Provjera naučenog je bila: Napiši povijesni izvještaj, novinsku vijest ili osobni dojam o osobi koju dobiješ za opisati (učenici su za pomoć dobili par natuknica o povijesnoj osobi, koje su se završile pitanjem – TKO JE ON/A?). Evo nekoliko uradaka koji „se ističu“. (vv)

Moj prijatelj Pavao

Sjećam se kada smo bili mladi moj prijatelj Savao i ja... Jednog toplog ljeta nismo imali novca, pa smo ukrali lubenicu. To smo doživjeli kao pustolovinu i bili smo jako uzbuđeni. Inače nismo krali – često smo se igrali vojske. Pavao me je uvijek pobjeđivao u mačevanju.

Bili smo samo pet godina mlađi od Isusa Nazarećanina za kojeg su neki govorili da je Mesija. Kako se o njemu sve više govorilo, Savao je pošao zaustaviti širenje te nove vjere, koju je smatrao sektom. Krenuo je u progon kršćana... Ali! Kad sam ga posljednji put vidio, bio je na svom prvom apostolskom putu: više nije progono kršćane, već je i sam postao kršćanin! Pitao sam ga kako se to dogodilo – da je on postao jedan od njih! – a on mi je rekao da mu se na putu za Damask ukazao Isus, koji ga je tada izabrao za svog apostola. Pričao mi je još o tom putovanju, ali nisam sve zapamtio...

Čuo sam da je moj prijatelj Savao – kojeg kršćani zovu Pavao – ubijen za vrijeme cara Nerona i to mačem! (Mario Francišković, 7.c OŠ „Ivan Milutinović“ u Maloj Bosni)

Biskup Polikarp preživio lomaču!

Vojnici su 23. veljače ove godine opkolili kuću biskupa Polikarpa. Tražio je sat vremena za večernju molitvu, a dobio je cijelu noć. Sutradan su ga na magarcu odnijeli na stadion. Prokonzul mu je naredio da prokune Krista, a Polikarp je iz-

javio: „86 godina Mu služim i ništa mi zlo nije učinio, pa kako bih mogao pohuliti na svojega Kralja, koji me je spasio?“ Odmah su ga osudili na lomaču. Vojnici su ga htjeli vezati za gredu, a on im je rekao da će izdržati bez ichega. Vatra mu ništa nije naškodila, pa su ga ubili bodežom, a njegova krv ugasila je vatru! (Aleksandar Rajić, 7.c OŠ „Ivan Milutinović“ u Maloj Bosni)

/ uz ovaj „novinski izvještaj“, učenik je nacrtao crtež sv. Polikarpa na lomači! /

Moja najbolja prijateljica – mučenica

Moja drugarica Cecilija je dobila ime po nebeskom lji-ljanu... Rodila se početkom vijeka. Njeni roditelji su poganski ljudi, pa je zbog toga ona sama upoznala i prihvatila kršćanstvo. Divna je! Možda jednom bude proglašena zaštitnicom orgulja i crkvene glazbe – toliko voli pjevati Gospodinu. Udala se za plemenitog, ali poganskog mladića Valerijana i s ljubavlju poučila kršćanstvu. Ona i Valerijan su pomagali udovicama i siročadi i sahranjivali mučenike u katakombama. Na žalost, umrla je – mučeničkom smrću... Ali, znajući da je osuđena na smrt, svu svoju imovinu je prodala i taj novac podijelila siromašnima, zato da im je prefekt ne bi uduzeo. Ubili su je tako što su je ugušili parom u javnom kupatilu... Pokopana je u Kalistovim katakombama. (Ana Tikvicki, 7.b OŠ „Ivan Milutinović“)

Piše: mr. o. Mato Miloš, O.C.D.

Krepost (1)

Nakon što smo u Zvoniku 2008. obradili temu *Duhovnost*, a 2009. temu *Molitva*, ovu, 2010. godinu posvećujemo temi *Krepost*. Duhovnost se rađa iz molitve, a molitva iziskuje krepostan život svakog kršćanina.

Što je to krepost?

„Krepost je postojano i čvrsto raspoloženje činiti dobro. Ona daje osobi ne samo da dobre čine izvrši, nego da od sebe dade najbolje. Svim osjetnim i duhovnim silama krepostna osoba teži prema dobru; za njim teži i za nj se konkretnim činima opredjeljuje.“ Tako uči Katekizam Katoličke Crkve (br. 1803). Sveti Grgur Nisenski kaže: „Svrha je krepostna života postati sličan Bogu“. ¹

U širem smislu, krepost je svaka potpuno razvijena duhovno-duševna sposobnost čovjeka, na razini spoznaje. U užem smislu, krepost je snaga ili spremnost da čovjek čudoredno ili moralno dobro ostvaruje, posebno da to čini radosno i ustrajno, pa i uz žrtve i protiv nutarnjih i vanjskih protivnosti. ²

Naravne i nadnaravne kreposti

Prema izvoru, biti i cilju razlikujemo naravne i nadnaravne kreposti. *Naravne* kreposti temelje se u tjelesno-duhovnoj naravi čovjeka i razvijaju se ustrajnom vježbom, pa se one nazivaju *stečenim krepostima*, jer čovjek sudjeluje svojim naporom i radom oko kreposti. Naravne ili stečene kreposti usavršavaju naravni karakter i nužna su obrana protiv požude i prevlasti zlih nagona u čovjeku. Najvažnije naravne kreposti nazivaju se *stožernim* ili *kardinalnim* krepostima, a ima ih četiri: **razboritost, jakost, pravednost i umjerenost**.

Ukoliko je nadnaravnom milošću čitavo osobno duhovno biće čovjeka u spoznaji i slobodi od svog temelja upućeno na trojstvenog Boga vječnoga života, po kome je čovjeku omogućeno da teži za tim ciljem (postati sličan Bogu), od milosti uzdignutim činima u

prihvatanju samosaopćenja Božjega, onda govorimo o *nadnaravnim* ili *ulivenim* krepostima. Nadnaravne ili ulivene kreposti ne stoje, da tako kažemo, „pokraj“ naravnih kreposti, nego one usmjeruju religiozno čudoredno biće i djelo čovjeka prema neposrednom sudjelovanju u životu trojstvenoga Boga.

Tri božanske kreposti

Sveto pismo i kršćanska tradicija ističu *tri božanske* kreposti, jer se one neposredno odnose na Boga kakav je on u sebi samome, a to su: **vjera, nada i ljubav**. U njima i po njima sam Bog ostvaruje u svojem samosaopćenju mogućnost i slobodno usmjerenje sudjelovanja na samom Božjem životu, to jest gledanju Boga kakva je u sebi.

Što znači biti krepostan?

Kršćanske kreposti ili vrline su čvrsti stavovi, stalna raspoloženja trajne savršenosti razuma i volje koje ravnaju našim činima, zapovijedaju našim strastima i upravljaju našim vladanjem po razumu i vjeri. Kršćanske kreposti

tranja snaga duše koja se koristi samo za dobro i ne može biti zloupotrijebljena. Krepost je više nego li neka plemenita sposobnost ili vještina. Ona je trajno stanje duševnih sposobnosti, koje daje postojanost u vršenju dobra i omogućuje da čovjek u mnogostrukosti svojih odluka koje donosi u raznolikim prilikama života ostane vjeran samome sebi.

Biti krepostan ne znači samo općenito se odlučiti za dobro, već znači biti prožet dobrim do u zadnje dubine vlastite osobnosti kao i u krajnjim vanjskim očitovanjima. Čovjeka ne čini jednostavno krepostnim to što je čist i umjeren ili pravedan, već to što je zahvaćen dobrom u svim svojim dimenzijama. Sveti Augustin će reći da je krepost rediteljica našeg duhovnog života, što znači da pravi red u ljubavi. Božja ljubav s vijencem kreposti koje ona udahnuje jest snaga koja stvara red u našoj duši tako da je ona kadra točno spoznati ispravan poredak onoga što je dostojno naše ljubavi i na to onda ispravno i odgovoriti. Svaki red ljubavi, a to znači svaka krepost, ima svoj vrhunac u slobodnom usmjerenju čovjeka pre-

Sveti Augustin će reći da je krepost rediteljica našeg duhovnog života, što znači da pravi red u ljubavi.

daju lakoću, gospodstvo nad sobom i radost za moralno dobar život. Krepostan je čovjek onaj koji slobodno čini dobro. Božja milost pročišćuje i uzdiže ljudske kreposti stečene odgojem, slobodnim činima i ustrajnošću uvijek obnavljanom s naporom. Krepostan čovjek je sretan što živi krepostno. Dar spasenja po Kristu daje nam milost potrebnu da ustrajemo u traženju kreposti. Svatko treba uvijek moliti za tu milost svjetla i snage, pristupati sakramentima, surađivati s Duhom Svetim, slijediti njegove pozive da ljubimo dobro i da se klonimo zla. Dok čovjek inače obdaren velikim dobrima može bogatstvo svojih sposobnosti upotrijebiti na dobro i na zlo, krepost je unu-

ma Bogu, vrhovnom Dobru, koje je najdostojnije naše ljubavi. Stoga se kršćanska krepost oštro razlikuje od onoga krivog poimanja kreposti koje u kreposti ne vidi ništa drugo već samo snagu da se izbjegne zlo. Krepostan je onaj čovjek koji je svjestan da je obdaren Božjom ljubavlju pa stoga svoju dobrotu hvalisavo i oholo ne pripisuje samome sebi.

(nastavlja se)

1. Sv. Grgur Nisenski, *Orationes de beatitudinibus*, I: PG 44, 1200D.

2. Usp. Karl Rahner, Herbert Vorgrimler, *Teološki rječnik*, Đakovo 1992., str. 255.

Druga poslanica apostola Pavla Solunjanima

Piše: mr. Endre Horváth

Druga poslanica apostola Pavla Solunjanima pripada deuteropavlovskom korpusu poslanica, iako je po građi i nauku jako bliska Prvoj poslanici Solunjanima. Tema o danu Gospodnjeg dolaska, kojom se bavi poslanica, karakteristična je za pitanja druge generacije kršćana. Poruka Poslanice je značajna baš zato što detaljno opisuje nauk Crkve o drugom Kristovu dolasku, tj. paruziji.

Dvije poslanice blizakinje: Prva i Druga poslanica Solunjanima

Autor Poslanice aludira na jedno, ranije pisano, pismo istoj zajednici (2Sol 2,15), iz čega se lako da zaključiti kako se radi o Prvoj poslanici Solunjanima. Zapravo su ove dvije Poslanice tako slične da u Drugoj nalazimo ovisnosti u odnosu na Prvu. Ima svakako i značajnih razlika, kako u stilu, tako i u sadržaju.

Druga poslanica Solunjanima slične je građe kao i Prva: pozdrav, zahvala, poruka o posljednjim vremenima, poticaj i završetak. Još su važnije tematske i verbalne dodirne točke, kao na primjer riječi početnog pozdrava, Isusov pojavak u pratnji anđela i svetih, Isusov poticaj i ohrabrenje, Pavlovo zauzimanje za Solunjanima i danju i noću itd. Detaljnijom analizom moguće je otkriti kako je nauk o Isusovu ponovnom dolasku zapravo zasebni dio, a ostali sadržaj Poslanice je vrlo sličan. Iako pune sličnosti, ipak moramo pretpostaviti da imaju različite autore. Iz Druge poslanice slijedi da je isti autor, te da je namijenjena istoj zajednici kao i Prva. No, Prva je poslanica pisana obiteljskim i toplim tonom, a Druga je pak pisana više sa distance, a čitateljima jednostavno poručuje da ostanu na pravom putu vjere. Najveća razlika u poimanju Gospodnjeg dolaska se sastoji u tome što Prva poslanica podrazumijeva da će se paruzija dogoditi za

vrijeme sadašnje generacije, dok autor Druge poslanice opominje čitatelje da se Dan Gospodnji neće dogoditi u tako bliskoj budućnosti.

Kašnjenje drugog Gospodinova dolaska

Problematika drugog Gospodnjeg dolaska, tema je obaju poslanica. U Drugoj više dolazi do izražaja apokaliptika tadašnjeg židovstva. Po židovskoj apokaliptici, koja je imala značajan utjecaj na prvo kršćanstvo, sadašnji pokvareni svijet ubrzo će se morati suočiti sa svojom propašću. Približavanje kraja svijeta pratit će kozmički znaci i različite kušnje, u prvom redu je to strašan progon pravednika, koji će rezultirati otpadom mnogih. Poslije toga će se dogoditi zadnji događaji ljudske povijesti, tj. uskrsnuće mrtvih, dolazak nebeskog Suca i posljednji sud po kojem će jedni ići u vječno blaženstvo, a drugi u vječnu propast. U središnjem dijelu Druge poslanice autor se oslanja na to učenje i tako želi odgovoriti na pitanja vezana za dan Gospodnjeg dolaska. Prvotno je bilo važno vjernicima objasniti zašto dan Gospodnjeg dolaska kasni. Sam apostol Pavao, kako to čitamo u Prvoj poslanici, smatrao je da će on doživjeti taj dan. S druge strane, autor želi upozoriti one koji zbog kašnjenja Gospodnjeg dolaska „ništa ne rade, nego dangube” (3,11).

Iako postoje razlike glede poimanja dolaska Gospodnjeg, nauk Druge poslanice ipak nije u suprotnosti s naukom Prve. Pavao je bio uvjeren da će se Kristov dolazak dogoditi za vrijeme njegova naraštaja i da će ga on sam doživjeti (1Sol 4,17). U kasnijim pismima on više ne govori o tome, što više u Poslanici Filipljanima govori o svojoj skorašnjoj smrti, koju vidi kao svoju proslavu. Jasno je da je Pavao promijenio svoje uvjerenje. Je li apostol pogriješio te je kasnije morao revidirati svoje učenje?

Eshatološki nauk sv. Pavla možemo shvatiti ako prihvatimo da je za njega eshaton proces koji je započeo Kristovim uskrsnućem. Uskrsnućem je u svijet stupio „novi čovjek” (1 Kor 15), tj. nova stvarnost, koja potječe od samoga Boga i sposobna je obnoviti grešno stvorenje. Ta nova stvarnost Božja već je djelotvorna u vjernicima, jer po krštenju smo suukrsnuli s Kristom (Rim 5). „Je li tko u Kristu, nov je stvor” (2Kor 5,17) – veli Pavao. Ova Kristova stvarnost evangelizacijom i obraćenjem vraća sve stvoreno zakonitom vlasniku, tj. Bogu. Jezgra Pavlova nauka jest da je taj proces već započeo i ostvaruje se po našim odlukama za ili protiv Boga. Mada samo vremenom apostolu Pavlu postaje jasno da on sam neće doživjeti ispunjenje tog procesa, to ne mijenja bitno njegovo nauk.

Druga generacija kršćana odgovor na ovo pitanje traži na razini cijele Crkve. Ne mijenja se nauk, nego se skreće pažnja s datuma ponovnog Kristovog dolaska na sam proces tog dolaska: iako nije došao dan ispunjenja, Kristova pobjeda nad zlom već je konačna. Svaki kršćanin mora pridonositi tome da se ta Kristova pobjeda širi po ovome svijetu. Zato Pavao ovako govori u poslanici Efežanima: „dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove” (4,13).

Druga poslanica Solunjanima želi nas, dakle, sačuvati od navezanosti na datum Gospodnjeg dolaska, jer on je tek drugotni element. Centralna poruka Poslanice je sljedeća: sadašnje patnje, kojima su izloženi i čitatelji Poslanice, ne znači rasplamsavanje demonskih snaga – to je apokaliptični znak kraja svijeta – već je to prisutnost zloga u povijesti čovječanstva. Vjernik strpljivo treba čekati Kristov dolazak, aktivno sudjelujući u životu zajednice i radeći za svoj kruh svagdašnji (3,5-15). Ljudska povijest ide dalje i ne možemo znati koliko će trajati.

Korizma i post

Kartači su se na poklade takođe duže kartali, jer se nije moralo sutradan uraniti. Kako se u ponedjeljak i utorak nije radilo, nego se samo marva morala namiriti, to se i u te dane išlo na kartanje. U utorak se nije dugo kartalo, jer je sutradan bila Čista srida i svi su s nikim poštivanjem na Čistu sridu i korizmu bili svečanije raspoloženi.

Na Čistu sridu su počimale korizmene pridike u svakoj gradskoj salašarskoj crkvi. Pridika je bila posli podne u tri sata. Posli pridike je bilo pepeljenje. Obično je iz svakog salaša kogod išao na pridiku ako je vrime i poso dozvoljavo. U toku korizme se nije kartalo, sviralo, pivalo, čak ni zviždilo.

U toku korizme je vrime otoplilo, pa su se mogli obavljati poljski poslovi koji nikad nije falilo. Tribalo je uvesti sa njiva kuružnju i sadit u badnjeve. Badnjevi su tako sadijeni mogli ostati i više godina, a da kuružnja ne zakisne.

Post

Nakon poklada počimala je korizma. Prvi dan korizme bila je Čista srida. Na Čistu sridu je bila stroga post. Tako stroga post održavala se u puno kuća čitave korizme. Čak je bio običaj da se na Čistu sridu svi tanjiri, sudi, laboške, tepcije, noževi, vilice, kašike, varnjače peru vrilom vodom s lugom da ne bi slučajno ostalo malo masti na njima, jel se u korizmi nije ilo ništa sa mašćom. Bio je taki običaj da se ni slanina nije ila čitave korizme. Post je bila čak i nediljom. U nedilju, ponedjeljak, utorak i četvrtak se ilo s maslom, sridom, petkom i subotom čak ni s maslom. Takođe čitave korizme nije bilo mesa za ilo.

Domaćice koje su znale šta ih čeka u korizmi, trudile su se da prije korizme pripreme dosta masla za korizmu. To je bilo moguće jel je bilo mlika u izobilju, pa se lako nakupilo povlake i skorupa, od čega se pravila

fina skorupača i maslo. Znale su žene skupiti desetak i više litara masla, već koliko su mislile da triba za korizmu.

Sridom, petkom i subotom se nije ilo ni mlika, i ništa što je od mlika pravljeno, pa ni jaja. To se u te dane za ručak ujutro pekla suva pogača i krumpir u kori. Ima kad se pekla „uzbunjena“ pogača s kvasom. To je bio ručak s kiselim kupusom i lukom. Za užnu u podne se kuvala suparna čorba sa rizancima i tarana, a za večeru je opet bilo kupusa, krumpira kuvanog u kori, pekmeza, a pokad-

god i meda. U ostale dane se ilo mlika, kiselne, jaja i sira. Pokadgod se pekla proja od kukurznog brašna, koja je bila zdravo dobra i hranljiva, a češće je bilo kuvani kuruza i kokica.

Bilo je teško prvi dana, al kad se ujutro nailo suve pogače i krumpira, nije bilo gladi. Još kako se pila voda. Nediljom se nije kuvalo mesa. Za ručak se pekla kajgana, jel je bilo dosta jaja. Za užnu se kuvala zapržena čorba sa pirinčom, nasuvo sa sirom, jajima ili pekmezom, pa i s makom. Bilo je pogače na volju, a češće i prisnac. Pekli su jaja na paprikaš. Prvo se pravila dobra zaprška, jaja su se skuvala ulupana u vrućoj vodi, pa se vadila i mišala u zapršku. Bila su dobra i onako naumak. To je bilo posebno fino.

Kuvala se i zapržena čorba, a domaćice su pravile tisto zakuvano kao za nasuvo, ali malo mekše od tista za rizance. To su sikle na više jupika, već koliko je bilo čeljadi na užni. Razvijalo se toliko kolika je bila krušna lopata i

to se peklo u peći na plamenu. To tisto tako ispečeno kidalo se na komade veličine za nasuvo sa krumpirom i to se mećalo u čorbu. Ovo korizmeno ilo su svi zdravo volili, jel je bilo dobro i fino.

No, nije bilo tako u svakoj kući. Ima di se ilo mliko, kiselna i sir cile korizme u sve dane. Samo se zapržavalo s maslom u sridu, petak i subotu. A ima di se ilo s mašćom cile korizme. Di je već kaki bio običaj. Ovo je u mnogome zavisilo da li je u domaćinstvu bilo pogođeni ljudi. Da li je bio sluga, kočijaš, svinjar ili ko drugi, pa domaćin nije tío bit toliko strog prema njima.

Na pojedinim salašima se slanina ila samo nediljom, a kuvalo se i mesa. Ima di se slanina ila u sve dane osim sride, petka i subote. Sićam se, da smo skoro zavidili onima koji nisu tako strogo postili, ko što se postilo u našoj kući. Ali na Uskrs smo bili ponosni i posebno radosni što smo postili cilu korizmu.

U vrime korizme se nije sviralo, ni igralo, niti se kartalo. Sićam se, jedared je moj mlađi brat zviždio, a zdravo je volio i znao lipo zviždit, a mama ga upita:

„Tebi nije korizma?“

Ne sićam se da li je posli zviždio ili nije, al je na mene to toliko uticalo da sam često o tome mislio, a nikad zaboravio. Nije ga mama ni ružila, ni ljutito govorila, samo ga je upitala da li je i njemu korizma. Možda je on to zaboravio, ali ja nisam.

U korizmi su prve dve nedilje bile najteže. Stalno mi je padala na pamet slanina, jel je to bilo glavno ilo. Ali već posli dve tri nedilje i na to se navikne. Tako prođe još nedilja dana ili malo više i već se počne misliti o Uskrsu. Nakon Gluve nedilje već smo se unaprid radovali Uskrsu i brzo zaboravili na početak korizme.

(dio iz Subotičke Danice za 1996.,
str. 106-112)

Jakov Kujundžić, Subotica

Svrha postojanja nije blagostanje, već Bog

Piše: Zvonimir Pelajić

Živimo u vremenu teške ekonomske krize, koja je zapravo nastala kao posljedica sveopće duhovne recesije, krize morala i pogrešnog poimanja smisla života. Došlo je do poremećaja sustava vrijednosti i do stanja u kome je teško razlučivati dobro od zloga. Ljudi su dopustili da u njihovim životima i užoj i široj zajednici, inicijativu preuzmu zli dusi, a znamo da su tri najjača segmenta đavolskoga djelovanja: mistifikacija, poluistina i relativizacija. U tome se krije stvarna opasnost za kršćane, a ne u materijalnim i gospodarskim poteškoćama. Borba protiv ovakvih pojava nije laka i podrazumijeva veliki napor i spremnost čovjeka suočiti se sa svakojakim iskušenjima. U tome se razlikuju (samo) deklarirani kršćani od onih, koji su spremni svjedočiti svoju vjeru. Put pravog kršćanina je put na križ, s križem i do križa, a pri tomu nije dostatno samo ne činiti zlo, nego treba činiti dobro i drugima.

„Nitko, čini se, ne može biti izuzet iz općinstva trpljenja, osim onoga koji neće ili ne umije razumno, pravedno i pobožno živjeti u sadašnjem svijetu. A sačuvaj Bože, ako ste među onima čije su kuće na miru, u spokojstvu sigurne i nad kojima ne vitla šiba Gospodnja, te dobro provode dane svoje i u trenu se strovaljuju u pakao. Vaša čistoća i bogoljubnost zaslužuje i zahtijeva, jer ste mili i dragi Bogu, da se vaša besprijekornost čestim udarcima pročisti, te da doprete do najpotpunije čistoće...“ (sv. Rajmund Penjafortski, *Summa casuum*, 1219.). S takvim sam mislima otišao nedavno u bolnicu, na neizvjestan kirurški zahvat. Bio sam, začudo, potpuno miran i spreman na sve. Pred samu operaciju sjetio sam se riječi našeg blaženika, kada je bio u teškoj životnoj situaciji: „U Tebe se, Gospodine, pouzdajem!“, a sjetio sam se i mnogih plemenitih duša koje su mi na ovom križnom putu željele pomoći. „Ni drvu nije nada sva propala; posijećemo ga, ono opet prozeleni i mladice nove iz njega izbiju“ (Job 14,7). Izgleda jed-

nostavno, ali taj mir i pouzdanje čovjeku u teškim trenucima može dati samo Bog. Ipak, bez suradnje s Bogom u kreativnosti, sazrijevanju i ostvarenju ljubavi, čovjek ništa ne bi mogao postići.

U izgrađivanju i sazrijevanju vjere u čovjeku mogu se pojaviti prave i krive slike o Bogu. Od prave slike o Bogu neka napast nas može odvući prema slici koja je uvjetovana našim kompleksima, slabostima i nerazumijevanjem. Od Boga kojem se molimo i očekujemo uslišanja možemo stvoriti sliku magijskoga boga kojim hoćemo gospodariti. Hoćemo (nesvjesno) gospodariti i našim svecima i Majkom Božjom. Tako vjera postaje magija, što razara autentično kršćanstvo i tkivo same Crkve. Nemogućnost raspolaganja Bogom na neke ljude djeluje odbojno pa ga proglašavaju nedokučivim ili nepostojećim. Poznajem neke ljude, koji su, nakon gubitka nekog od svojih bližnjih, prestali ići u crkvu. Razočarali su se u Boga! Ima i drukčijih slučajeva – jedan poznanik mi je rekao da nema potrebe ići u crkvu na mise, jer Bog sve jednako voli i sve će nas ionako spasiti. Ima i onih koji nemaju vremena za crkvu, jer moraju raditi i skr-

biti se za obitelj! Tko su krivci za ovakvo stanje i smijemo li uprijeti prstom na njih? Radije bih postavio pitanje: vjerujemo li mi danas da je ljubav važnija od karijere i bogatstva? Da je Bog važniji od novca? Za pravoga kršćanina Bog je zasigurno važniji od svega toga, pa i od uspjeha, sreće, znanja i zdravlja. Jer, što će nam sve to ako Njega izgubimo? Umjesto penjanja do oholosti, bolje je spustiti se do Istine. „Najveća je tragedija kad šuti Bog, koji se ne očituje uvijek, koji se, kako se čini, pokušava sakriti u nebu, kao da mu se gade postupci čovječanstva“, rekao je Ivan Pavao II. govoreći o tajni života.

Korizma je prigoda da se sjetimo Kristove muke i patnje, ali i vlastitih patnji i bolova. I mi možemo prihvatiti križevu, kao što je to učinio naš Spasitelj, a križ koji nosimo isklesan je i skrojen po našoj mjeri, da bismo s njime mogli doći do uskrsnuća. Pri tome nastojmo olakšati i patnje drugih! Jer, u svim tjeskobama, tuzi, bolu, radosti s nama je i Isus. Možda će nam u ovom vremenu otuđenja, pomanjkanja ljubavi i zajedništva, pomoći molitva sv. Patrika:

**„Krist je u meni.
Krist je preda mnom.
Krist je iza mene.
Krist je iznad mene.
Krist je ispod mene.
Krist mi je s desna.
Krist mi je s lijeva.
Krist je u srcu svakog čovjeka
koji misli na me.
Krist je u svakom čovjeku
koji me gleda.
Krist je u svakom uhu
koje me čuje.“**

Svrha čovjekova postojanja nije, dakle, ni blagostanje, ni sreća, niti zdravlje, već Bog. Tako je razmišljao i veliki književnik Antun Gustav Matoš: „Cilj života nije ni znanje ni moć, već dobrota. Život je lijep samo zbog smrti, a smrt je lijepa nalazi li se preko groba misterij jednak suzi ljudske svete ljubavi.“

Opravdano povjerenje osnivača

„Povjerenje dobiveno od osnivača – Skupštine i Izvršnog vijeća Vojvodine, te Hrvatskog nacionalnog vijeća, u radu na očuvanju, unapređenju i razvoju kulture vojvođanskih Hrvata nastojali smo svjedočiti na najbolji način što smo znali i umjeli“, rekao je 2. veljače ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** u povodu prve obljetnice postojanja ove institucije. On je istaknuo kako je uvjeren da su, i pored samo tri zaposlena i četrdesetak suradnika, posljedice počele biti vidljive u mnogim područjima kulture Hrvata u Vojvodini.

Jučerašnjoj proslavi prisustvovao je i pokrajinski tajnik za kulturu **Milorad Đurić** koji je istaknuo kako je misija nacionalno manjinskih zavoda očuvanje vlastite kulturne baštine.

Predsjednik Upravnog odbora Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Dujo Runje** istaknuo je kako je ova institucija već za godinu dana postala „hram kulture Hrvata na ovim prostorima“.

Proslavi obljetnice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, među ostalim, prisustvovali su i predstavnici Veleposlanstva i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Beogradu i Subotici **Filip Damjanović** i **Ljerka Alajbeg**, gradonačelnik **Pero Horvacki**, predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća **Željko Pakledinac** i **Stanislava Stantić Prčić**, ostalih institucija kulture, Crkve itd.

Na kraju, ravnateljica Likovnog susreta **Olga Šram** otvorila je izložbu plakata docenta na novosadskoj Akademiji umjetnosti i suradnika Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **mr. Darka Vukovića**. /prema: **Zlatko Romić**, www.suboticadanas/

Okrugli stol „Kolebanja identiteta među Hrvatima u Vojvodini“

U organizaciji subotičkog ogranka Matice hrvatske i uz potporu Veleposlanstva i Generalnog konzulata Republike Hrvatske 28. i 29. siječnja u Gradskoj kući je održan dvodnevni okrugli stol na temu „Kolebanja identiteta među Hrvatima u Vojvodini“. Glavni motiv održavanja jest činjenica da se jedan dio naroda izjašnjava kao Hrvati, drugi kao Bunjevci, treći kao Jugoslaveni, a postoje i oni koji su neizjašnjeni, rekao je predsjednik Matice hrvatske u Subotici **Stipan Stantić**. Na skupu su govorili znanstvenici različitih profila iz Hrvatske, Mađarske i Vojvodine. /prema: **Zlatko Romić**, www.suboticadanas/

PRELA I BALOVI

Veliko prelo u Subotici

Veliko prelo okupilo je oko osamsto gostiju u subotu, 30. siječnja u Dvorani sportova u Subotici. Tijekom večeri gosti su za najljepšu prelju izabrali **Kristinu Ivković**, prva pratilja je **Vedrana Cvijin** a druga **Amalija Sabanov**. Posebni žiri izabrao je najljepšu „preljsku pismu“, pod naslovom „Vrime prela“ autorice **Nedeljke Šarčević**.

Veliko prelo je, na poziv predsjednika HKC „Bunjevačko kolo“ **Ivana Stipića**, otvorio gradonačelnik Subotice **Saša Vučinić**, a sama je manifestacija počela tradicionalnom pjesmom „Kolo igra, tamburica svira“ u izvedbi **Antonije Piu-ković** uz pratnju tamburaškog sastava **Hajo** koji je tijekom večeri zabavljao goste. Zvijezda večeri bio je popularni hrvatski pjevač **Boris Novković**. Uz voditeljski par, **Željku Vukov** i popularnog hrvatskog voditelja **Branka Uvodića**, posjetitelji su se zabavljali do ranih jutarnjih sati a neki su bili i sretno ruke na tomboli, gdje je glavni zgoditak bilo ljetovanje na Jadranskoj obali.

Velikom su prelu, među ostalima, nazočili i generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici **Ljerka Alajbeg**, zastupnik u Skupštini R. Srbije **Petar Kuntić**, načelnik Sjeverno-bačkog okruga **Zoran Prčić**, predstavnici AP Vojvodine i Vukovarsko-srijemske županije, kao i pomoćnik Hrvatske turističke zajednice **Milo Sršen**. /Zv/

Održano III. prelo Mladeži DSHV-a

Treće Prelo Mladeži DSHV-a okupilo je u petak, 15. siječnja u restoranu KTC-a više od 600 gostiju koji su došli iz cijele Vojvodine, kao i iz Hrvatske, Mađarske i Rumunjske. „Najplodniji, najzreliji, najvrjedniji i najradosniji plod naše stranke jest Mladež DSHV-a“, istaknuo je tom prigodom dopredsjednik DSHV-a i pokrajinski zastupnik **Dujo Runje**.

Uz mlade su bili i oni koji ih okupljaju i daju svoju potporu, predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić** dopredsjednik Podružnice DSHV-a Srijem **Zlatko Načev**, koji je i član Gradskog vijeća Srijemske Mitrovice zadužen za kulturu, obrazovanje i pitanja nacionalnih manjina, **Filip Damjanović** iz Veleposlanstva RH u Beogradu, predstavnici GK R. Hrvatske u Subotici, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** i mnogi drugi.

Goste su zabavljali tamburaški sastavi „Klas“, „Ravnica“, Ženski tamburaški sastav „Korona“ te tamburaški sastav „Žute dunje“ iz Križevaca. /Zv/

Drugi Gupčev bal u Tavankutu

U prostorijama Osnovne škole u Tavankutu, u subotu, 6. veljače, održano je drugo prelo u organizaciji Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva „Matija Gubec“ pod nazivom „Gupčev bal“, kojemu je nazočilo oko 250 mještana, uzvanika i gostiju iz drugih mjesta.

Tijekom večeri, pjevalo se i plesalo uz dva tamburaška sastava, domaći Tamburaški sastav HKPD „Matija Gubec“ i gostujući Tamburaški sastav „Grofovi“ iz Velike pokraj Požege. Oko ponoći upriličena je bogata tombola nakon koje su podijeljena specijalna priznanja za najljepše tjele, najširi i najuži struk, najljepše brkove, titulu najbolji budući Tavankutski zet, nagradu za najbolji stajling i mnoge druge.

Svaki je gost na dar dobio godišnjak Društva pod nazivom „Gupčeva lipa“ u kojem su zabilježene sve aktivnosti Društva u 2009. godini.

Balu su nazočili predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća **Branko Horvat**, **Anto Franjić**, konzul savjetnik GK R. Hrvatske u Subotici, **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a, **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, **Stanislava Stantić Prčić**, ravnateljica Osnovne škole „Matija Gubec“, **Marija Hećimović**, predstavnica Hrvatske matice iseljenika, **Franjo Ivanković**, mjesni župnik, predsjednik KUD-a „Ivan Goran Kovačić“ iz Velike, **Stanko Raguz**, predsjednik HKPD „Matija Gubec“ **Ladislav Suknović** i mnogi drugi. /Suzana Gagić/

„Deb' o četvrtak“ uz fanke u DSHV-u

Više stotina posjetitelja uživalo je 11. siječnja, tijekom „debelog četvrtka“ u izvanrednim „fankima“ ili krafnama, družeći se, razgovarajući i veseleći se u subotičkim prostorijama Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, koji je bio i organizator skupa. „Deb' o četvrtak“ dan je u sedmici koja prethodi početku korizme odnosno uskršnjem postu, kada se po običaju jede devet puta. /prema: **Siniša Jurić**, www.suboticadanas/

Održano četvrto „Književno prelo“ Hrvatske čitaonice

Četvrto po redu „Književno prelo“, „ni veliko ni malo“, održano u petak, 12. veljače, u HKC „Bunjevačko kolo“, u organizaciji „Hrvatske čitaonice“ okupilo je gotovo tradicionalno veliki broj posjetitelja. I ove je godine prelo održano u obliku „književne večeri“, tj. „hrane za dušu“. Na preljskom stolu predstavljene su dvije knjige: *Cviće i kamen* **Balinta Vujkova** i *Zimske mirakule* **Nedeljke Šarčević**.

Cviće i kamen, prvu autorsku bajku **Balinta Vujkova** predstavio je novinar i lektor ovoga izdanja **Zlatko Romić**. Tijekom večeri predstavljena je i knjiga **Nedeljke Šarčević** *Zimske mirakule*. Njezine knjige su, kako sama kaže, mali doprinos podsjećanju i očuvanju starih zimskih događaja i običaja. Deset je recitatora govorilo stihove, a **Katarina Čeliković** je čestitala autorici ali i ilustratorici **Ciliki Dulić** na uspješno realizirani knjigama. Kao šećer na kraju posjetitelji su imali prilike vidjeti predstavu **Marjana Kiša** „Novi doktor“, koju su igrali glumci *Male scene* Hrvatske čitaonice. /prema: **Siniša Jurić**, www.suboticadanas/

Kersko prelo humanitarnog karaktera

Obiteljski odjel župe Sv. Roka priredio je 13. veljače šesto po redu Kersko prelo, koje je zbog velikog odaziva, održano u školskoj sportskoj dvorani, a ne u pretijesnoj vjeronaučnoj dvorani. Na prelu se okupilo oko dvjesto gostiju gdje je radost bila veća zbog prisustva djece pa se osjetilo obiteljsko ozračje. Tijekom večeri goste je zabavljao tamburaški sastav *Hajo*, a svoj su doprinos dali domaći glumci izvevši igrokaz **Đule Milodanović** „Kad se radi po tuđoj pameti“.

Prelo je otvorio župnik **Andrija Anišić** zahvalivši svima koji su pomogli da se zajedničkim snagama priredi tako uspješno prelo, napose članovima organizacijskoga odbora te ravnatelju škole **Ivanu Stipiću**, koji je ustupio dvoranu. U ime organizacijskoga odbora goste je pozdravio **Lazar Cvijin** koji je tijekom večeri na zanimljiv način vodio bogatu tombolu. Program su lijepo vodile **Vedrana Cvijin**, **Elizabeta Nađ Kanas** i **Melita Bašić Palković**. Organizacijski odbor je uspio uz popularnu cijenu karte skupiti i 30.000 dinara za popravak vjeronaučne dvorane te tako pokazati da se uz vjeru i entuzijazam mogu stvarati velika djela. Na poziv župnika prelu su nazočili predsjednik subotičke podružnice DSHV-a **Martin Bačić** sa suprugom i **Vesna Prčić** kao savjetnica u projektu obnove župne kuće. /Zv/

Uredila: *Katarina Čeliković*

Dom dobrih djela

Zvonik vam stiže u korizmi, u vrijeme kada ste već odgovorili na najčešće pitanje koje ovih dana svi kršćani postavljaju: „Čega ste se u Korizmi odrekli“?

Odrasli se odriču hrane, cigareta, pića, kave, izlazaka, kupnje odjeće, i drugih osobnih prijatnih radnji, a djeca bombona, čokolade, gledanja televizije...

Čula sam nedavno da se moj prijatelj odrekao srditosti. A prijateljica je planirala biti darežljiva u korizmi. Napravila je plan odricanja i izračunala koliko će uštedjeti i to na Veliki četvrtak dati u crkvi za one koji imaju malo ili premalo. Ja sam se odlučila za više odricanja, a jako bih željela biti strpljiva.

Ako imate dobar plan, ako se držite odluka – možete postati bolji! A to je jedan od ciljeva korizmenog odricanja.

I još nešto važno – načinite svoj DOM ili kalendar korizmenog odricanja i dobrih djela – od papira, platna, kartona ili nekog drugog materijala. Može imati 40 „kućica“ u koju ćete svaki dan upisati ili staviti papirić s nekim dobrim djelom ili ćete zapisati čega ste se odrekli. Neka bude na vidljivom mjestu u vašem domu.

Razgovarajte s roditeljima što biste mogli raditi skupa, od molitve, spremanja kuće do neke humanitarne akcije

Blagoslov grla u vrtiću

(možete pomoći nekome u rodbini).

I evo zadatka o kojem možete razmišljati i sebi odgovoriti:

- * bez čega bih mogao/la živjeti, a bez čega bi mi bilo teško živjeti
- * kada nas je nešto jako zaboljelo, ili kada nam je bilo neugodno, kada smo se loše osjećali
- * o dobrim i lošim djelima (što mislite što je dobro/loše od onoga što ljudi rade).

Djeca mole Zlatnu kronicu

Ako ste ovo pažljivo čitali i donijeli neku odluku, bliži ste Isusu, vidjet ćete kako će Uskrs biti divan.

Želim vam svi-ma puno dobrih djela i molitve.

Vaša Zvončica

Proslava don Bosca u Sonti

„Don Bosco nauči nas, kako Boga ljubiti“ odjekivala je pjesma, koju su radosna srca pjevala djeca na svečanosti sv. misi u nedjelju 31. siječnja u župi Sv. Lovre u Sonti.

Djeca su ovaj dan sa nestrpljenjem iščekivala. U lijepom broju sudjelovala su na sv. misi a poslijepodne imala su „Don Boscovu zabavu“. Animatori su zajedno katehisticom Kristinom i župnikom **Dominikom** pripremili zanimljiv program. Bilo je pjesme, igre, plesova, tombole, film o don Boscu. Na kraju susreta župnik nam je podijelio blagoslov te smo razdragana srca svi pošli svojim kućama. Sveća don Bosca djeca i mladi naše župe polako upoznaju i zavoljeli su ga kao velikoga prijatelja. Sretni su što Crkva ima tako velikog sveća koji je brinuo za djecu i mlade. Danas njegovo djelo po cijelom svijetu nastavljaju salezijanci i salezijanke trudeći se u svom odgoju kroz igru i ljubav djeci i mladima približiti Boga. / **Kristina Ralbovsky** /

III. POKRAJINSKA SMOTRA RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU

Pohvale ustrajnim recitatorima i nastavnicima

U čitaonici subotičke Gradske knjižnice, 30. siječnja okupilo se sedamdesetak recitatora na osmu po redu Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku koju organizira Hrvatska čitaonica.

Na smotri je nastupilo sedamdesetak recitatora iz Vajske, Sonte, Svetozar Miletića, Bačkog Monoštor, Sombora, Starog Žednika, Tavankuta, Đurđina, Male Bosne, te iz subotičkih škola i Hrvatske čitaonice. Iako su svi recitatori u startu pobjednici, kako je to na početku rekla predsjednica Hrvatske čitaonice, **Katarina Čeliković**, smotra ima natjecateljski karakter kako bi se vidjelo tko ima taj poseban dar za javni nastup i kazivanje poezije. U prosudbenoj komisiji ove su godine bile: **Marija Šeremešić** iz Sombora, **Katarina Čović** i **Bernadica Ivanković** iz Subotice.

Recitatore i njihove nastavnike i roditelje srdačno su prije nastupa pozdravili dogradonačelnik Subotice **Pero Horvacki**, konzulica **Vesna Njikoš Pečkaj** te u ime Hrvatskoga nacionalnog vijeća **Stanislava Stantić Prčić**.

Smotru je i ove godine podržao Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine te Općina Subotica.

Kao i prethodnih godina, svi su recitatori dobili na dar knjigu, a dvadeset šest najboljih je nagrađeno pohvalnicom i izletom u Osijek gdje će posjetiti Franjevački samostan i Hrvatsko narodno kazalište 27. veljače. /Zv/

U Tavankutu održan Ekološki kviz „Lijepa naša“

Ekološki kviz „Lijepa naša“ održan je 12. 02. 2010. u Osnovnoj školi „Matija Gubec“ u Tavankutu. U kvizu su sudjelovale: OŠ „Matko Vuković“ i OŠ „Ivan Milutinović“ iz Subotice, OŠ „Vladimir Nazor“ iz Đurđina, „22 oktobar“ iz Bačkog Monoštor i domaćini – škola „Matija Gubec“ iz Tavan-

kuta. Otvorenju natjecanja prisustvovali su konzuli iz Generalnog konzulata RH **Vesna Njikoš Pečkaj** i **Anto Franjić**.

Natjecanje obuhvaća test znanja iz nekoliko nastavnih predmeta, pojašnjava Stanislava Stantić Prčić, te dodaje:

– Program se sastoji iz tri djela, prvi dio je pismeno natjecanje, pitanja su u obliku testa i imaju sadržaj iz prirode, zemljopisa, vjeronauka, povijesti i kemije, dok je drugi dio Power Point prezentacija istraživačkog rada u ekologiji i obrana tog rada, te usmeno odgovaranje iz nabrojanih područja. Najbolji učenici na ovom kvizu ići će u ožujku na državno natjecanje u Pulu, gdje će s nama po prvi puta ići i gimnazijalci hrvatskih odjela.

Povjerenstvo kviza dodijelilo je svim natjecateljima pohvalnice, mentorima priznanja, a školama zahvalnice za sudjelovanje i potporu natjecanju.

Nagrade za prvo, drugo i treće mjesto primile su sljedeće natjecateljske skupine (škole):

1. OŠ „Matija Gubec“ Tavankut, ekipa Čista soba
2. OŠ „Matija Gubec“ Tavankut, ekipa Slamnati šešir
3. OŠ „Matko Vuković“ Subotica

/prema: **Nela Skenderović**, [www.suboticadanas./](http://www.suboticadanas/)

Hrckov maskenbal

Veselo je bilo u subotu, 13. veljače u svečanoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“ na 7. po redu Hrckovom maskenbalu koji već sedmu godinu zaredom za djecu koja nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, organizira NIU „Hrvatska riječ“.

Umjesto planiranih 300 djece, zbog lošeg vremena, pole-dice i snijega, na maskenbalu je bilo oko 200 mališana iz subotičkih osnovnih škola „Ivan Milutinović“, „Matko Vuković“, „Sveti Sava“ i vrtića „Marija Petković Sunčica“, te iz osnovnih škola „Ivan Milutinović“ iz Male Bosne, „Matija Gubec“ iz Tavankuta, „Vladimir Nazor“ iz Đurđina i Župe Preslavnog Srca Isusova iz Šida.

U programu su sudjelovali veseli tamburaši mladog sastava „Klasovi“ pod ravnanjem profesorice **Mire Temunović**, a sve vile, princeze, Snjeguljice... princeve, ratnike, indijance... na početku je pozdravila konzulica Vesna Njikoš Pečkaj.

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici i ove je godine pomogao održavanje Hrckova maskenbal. Svi su maskirani dobili poklon paket.

Bernadica Ivanković

Dragi mladi,

ovoga tjedna započela je korizma, vrijeme osobitog promišljanja i nastojanja sjedinjenja s Bogom kroz žrtvu, post i molitvu. Vjerojatno ste već mnogo puta čuli ovu prvu rečenicu plus dodatne upute o onome što je

bitno da pr prati sve vaše odluke i pokore: otvoreno, ponizno i iskreno srce. Velika je opasnost našega vremena kada post postaje čin pomodarstva, kada se dijeta zbog nametnutih i željenih ideala isključuju, zavodljivih tijela skriva pod imenom posta. Što time njeguješ u svom srcu, bivaš li Bogu bliži i draži ako imaš manje kilograma, ili samo sebi i drugima (zbog nekih ne toliko plemenitih ciljeva)? Bog te voli baš takvog kakav jesi, a ti bi trebao željeti da mu budeš što bliži.

Stoga vas sve pozivam da na samom početku korizme postavite sebi pitanje *Bože, gdje si ti?* Ovo pitanje iziskuje da se nekoga postavi na optuženičku klupu. Može, treba. Neka malo na njoj sjedi Bog, malo tvoji bližnji, zatim tvoj svakidašnji život,

a predlažem i tvoje srce i razum. Dobro sve preispitaj – nije to lako. U kojem nepospremljenom kutku sobe si zaboravio Boga kada si išao u izlaske i na rođendane, na kojem kontrolnom je, možda, Bog ostao gluh na tvoje molbe? Nema glupih pitanja, samo glupih odgovora, zato sve dobro protresi i dva puta provjeri rezultate do kojih si došao.

Svaka odluka i optužba, pokora tj. „kazna“ ništa neće vrijediti ukoliko iza nje ne stoji čista suza i srce hrabro da prizna pogrešku i krene, ustane ponovno i ponovno, vođeno neodoljivom ljubavlju prema *bliskom* Bogu. Želim ti da budeš hrabar i temeljit kršćanin, da budeš neumoljiv pokajnik i ljubitelj bližnjega, da svakim danom, svakim tvojim postupkom iz tebe jače sja zrak Božjeg stvoriteljskog daha. To će se vidjeti, to se vidi kod otvorenog, poniznog i iskrenog srca! Neka post ne izostane, kao ni svakidašnja žrtva – materijalističko društvo u kojem živimo treba kršćanski krik koji spušta

materijalni svijet na nižu ljestvicu, ispod duhovnog. Stoga budi budniji i ustrajan u molitvi. Iskoristi ovu korizmu da postaneš bolji čovjek.

Nevena Mlinko

Obavijesti:

- ☛ **Omladinska emisija na Radio Mariji na 90,7 MhZ FM,** www.radiomarija-srbije.org i www.mariaradio.rs **nedjeljom u 14 sati i 45 min.** ... Slušaj i uključi se!
- ☛ **Vjeronauk mladih u Subotici u crkvi Sv. Roka, nedjeljom u 19 sati** nakon čega slijedi druženje ... Dođi, trebamo te!
- ☛ **Vjeronauk mladih u Novom Sadu** u biskupijskom Pastoralnom centru (Strossmayerova 20, Petrovaradin), **od 3. 03. 2010. i svake srijede s početkom u 20 sati** ... Dođi i dovedi prijatelje!
- ☛ **Tribina mladih** **Kada: u 19 sati** **Gdje: u Katoličkom krugu** **Predavač: vlč. Bože Radoš,** duhovnik na Teološkom fakultetu u Đakovu **Tema: Da li me itko čuje?** ... Dođi i saznaj!
- ☛ **Misa mladih** **5. 03. 2010. u crkvi Sv. Roka u Keru s početkom u 20 sati** ... Dođi, Krist te čeka!
- ☛ **Duhovna obnova za zaručnike i parove koji hodaju** održat će se **od 12. do 14. ožujka 2010. godine u zgradi Augustinianuma u Subotici.** Prijave u župi Marija Majka Crkve ili na telefon: 064/0327181 ... Dođi i pripravi se za budućnost!

Misa mladih za mir

Misa mladih za mir koja se redovito održava svakog prvog petka u mjesecu u čast pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu, održana je i u veljači, u župi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu. Misno slavlje je predvodio župnik **dr. Andrija Kopilović** koji je održao inspirativnu homiliju na temu strasti i vlasti, inspiriran čitanjem o Herodu i Herodijadi. Mladima je bilo predloženo kako neobuzdane strasti mogu prouzročiti velike pogreške, a pogotovo kada se pomiješaju s vlašću. Misno slavlje kojem je nazočilo više od 150 mladih, pjevanjem i sviranjem su uveličali mladi novoosnovanog benda **Apostoli Radio Marije** kojima je ovo ujedno bio i prvi službeni nastup. Također, kao i svakoga puta, postojala je mogućnost za svetu ispovijed i bilo je predivno vidjeti mlade kako ponizno odlaze na ispovijed kako bi čista srca mogli primiti Isusa u svetoj hostiji. Nakon mise, mladi župe Marije Majke Crkve su se potrudili velikodušno ugostiti svoje goste, te su im tom prigodom priredili mali domjenak, kako bi mladi nastavili svoje druženje.

David Anišić

Gdje si bio danas?

Bože, preumorna sam noćas za molitvu. Znaš da je ovo bio naporan dan. Sutra ću Ti posvetiti više vremena. Okrenula sam se prema zidu. Ušuškana u svoj topli krevet, pokušala sam ostaviti sve obveze, brige i misli današnjega dana. Iako sam se osjećala umorno, nisam mogla zaspati. Pred oči su mi dolazile slike današnjega dana. I tako se moja molitva ipak nastavila:

Gdje si bio danas, Bože? Jesi li se nasmijao kada sam se jutros probudila i iskočila iz kreveta misleći da kasnim u školu? Tek kasnije sam shvatila da imam još dragocjenih 10 minuta koje sam iskoristila za spavanje. Jesi li se ponadao ću ovaj dan (kako sam ti obećala sinoć) započeti s molitvom? Jesi li me to Ti probudio ranije? A sigurno se sjećaš kad sam prvi put danas pomislila na Tebe. Već sam sjedila u autobusu, a čovjek iza mene često je spominjao Tvoje ime. Nažalost, u psovkama. Da, sad znam. Onu ljubav koju sam prema Tebi u tom trenutku osjetila, zapalio si Ti, Bože. Moje prve riječi upućene Tebi bile su molitva za tog sirotog čovjeka. Kako si se osjećao dok je jedno Tvoje „ljubljeni dijete“ tako govorilo o Tebi? Da si onda sjedio kraj mene i zajedno sa mnom morao to slušati, sigurno bih Te zagrlila i rekla da te netko ipak voli. Ja Te volim!

A onda uobičajen školski dan. Sati su se smjenjivali, a s njima i profesori od kojih je svatko govorio svoju priču. Istina, samo pola od svega toga uspjela sam pohvatati. Nešto sam se svim silama trudila shvatiti, a od nečeg sam već i odustala. Da si Ti, koji si sam tvorac zakona fizike koje ja ne mogu dokučiti, bio u mojoj učionici, Tebi bih se obratila za

Bože, gdje si?

Koliko puta smo se našli u situaciji da smo postavili baš ovo pitanje: **Bože, gdje si?!** Neizvjesnost, strah i nevolja često napadaju našu vjeru, poljuljkuju naše stavove i narušavaju povjerenje u Boga. Kao mladi ljudi, davno smo već prerasli misao da će ti, ukoliko si kršćanin i imaš uz sebe Boga, biti lako u životu... Znamo da to baš nije tako jednostavno i jednoznačno. Život uz Boga i pouzdanje u Božju providnost i zaštitu daje sigurnost i smisao, ali ne i lak put do cilja. „Uđite na uska vrata! Jer široka su vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime idu. O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u Život i malo ih je koji ga nalaze!“ (usp. Mt 7,13-14).

Kada naiđu kušnje i poteškoće, postajemo duboko svjesni problematike jednog kršćanina... Stara izreka kaže: „Na mucu se poznaju junaci“. Kao što ne možemo biti sigurni u ljude koje nazivamo prijateljima dok ne naiđu krize u životu, pa shvatimo možemo li se na njih osloniti ili ne, tako ni naša vjera nije prava vjera ukoliko se ne temelji na iskustvu. Nemojmo se zavaravati da možemo biti istinski vjernici bez poteškoća i nevolja, bez kušnji i napasti, bez padova i ponovnih ustajanja. Kršćanstvo nije teorija, nego praksa. Isus jest propovijedao i pričao o kršćanstvu, ali On nije ostao na priči i teoriji, nego je svoje riječi proveo u djela.

Lako je biti vjernik u idealnim uvjetima, no nažalost, tak-

pomoć. Ali sa mnom u klupi sjedi prijateljica koja, kako se meni čini, sve zna i razumije. Jesi li mi, dok mi je ona pojašnjavala formule, govorio Ti? Bila sam joj zahvalna na strpljenju, jer meni sve treba „nacrtati“, a sada sam zahvalna i Tebi jer si mi dao živjeti s ljudima poput nje.

U svakom čovjeku mogu susresti Tebe. Ali sada mi na pamet pada još jedna scena iz filma „Današnji dan“. Ona ružna svađa sa sestrom. I to oko takve sitnice! Kad sam učinila da ona zbog mojih riječi bude tužna, i Tebe sam razalostila, Bože. A onih nekoliko minuta tišine kada ni jedna ni druga nismo htjele prve tražiti oprostaj i kada smo se povukle svaka u drugi kut sobe, bili su minuti u kojima nisam željela razgovarati ni s Tobom. Ipak, hvala Ti što to nije dugo potrajalo. Našim zagrljajem uništene su sve nesuglasice i izliječene ogrebotine nastale grubim riječima. Ovim oproštenjem ponovno pružam ruku i Tebi, a Ti mi daješ osjetiti Tvoju blizinu.

Ne mogu ne priznati da sam opet čula Tvoj glas dok sam prije nekoliko trenutaka kao začarana sjedila pred televizorom, ne mogavši

se odvojiti od serije iako sam znala da je već odavno vrijeme za spavanje i da ujutro neću moći ustati. Ah ta savjest! Čini mi se da je to Tvoj najoriginalniji izum i najbolji način da mi daš do znanja da si uvijek tu uz mene! Amen.

Ana Ivković

vih situacija je jako malo. Bit je u tomu da ostanemo snažni u vjeri kad naiđu oluje. Nije lako i često kada ne ispadne sve onako kako smo planirali i željeli, pa postav-

ljamo sebi pitanje – „Zašto baš ja?!“, a Bogu – „Gdje si sad kad te trebam? Zašto si me napustio?“.

„Isus Krist jučer i danas isti je – i uvijek.“ (usp. Heb 13,8). Vidimo da se Bog ne mijenja, On je isti i po sunčanom i olujnom danu. Dakle, ostaje jedino da je problem u nama. Malovjernost je velika boljka modernog kršćanina, jer društvo današnjice nudi „instant rješenja“ za svaki problem, pa čovjek postaje nestrpljiv, čak i s Bogom. No, nemojmo zaboraviti da je u pitanju naš Nebeski Otac, koji zna sve, koji nas je stvorio iz ljubavi i želi nam samo najbolje. On vidi vječnost, mi tek sutrašnjicu... Neka nas problemi ne odvuču od Gospodina, naprotiv, neka budu sredstvo koje će nas privući bliže Njemu. Predstoji nam korizmeno vrijeme, zagledajmo se u put Križa i učimo iz njega. Isus je išao teškim putem, padao je, ali je i ustajao, a jedino što nikad nije izgubio je pouzdanje u Oca nebeskog i to mu je bilo dovoljno. Neka po Njegovu primjeru i mi uspijemo ustajati na vlastitim križnim putovima, te i u nevolji uspijemo reći, „Bože, znam da me voliš i da si uz mene, neka bude volja Tvoja!“.

/V. L./

Fiziologija duha i vječna čežnja

Izišao je novi mega-hit film. Možda ste ga već i gledali? Riječ je o filmu Avatar. Na ovaj znanstveno-fantastični film osvrnuo se i filozof-superstar Slavoj Žižek u jednom internetskom članku. "Avatar je epska potraga za seksom"; "Fundamentalna nemogućnost koja određuje ljudsko stanje je nemogućnost seksualne veze. Nije stoga čudo da 'Avatar' slijedi hollywoodsku formulu proizvodnje pararezniranog bijelog heroja koji seks pronalazi tek među divljacima". Ono što je problem duha, kriza identiteta, biva riješeno u idealnoj seksualnoj vezi. Je li ovaj film toliko fantastičan? Ne baš. Sve ovo podsjeća na izvrsnu umjetničku refleksiju britanskog benda "The Clash" sa stihovima iz jedne pjesme: "I'm all lost in the supermarket, I can no longer shop happily//I came in here for that special offer, guaranteed personality" (Potpuno sam izgubljen u supermarketu, ne mogu više kupovati sretno. Došao sam ovdje zbog specijalne ponude, zagarantiranaposebnost). Današnje je vrijeme izraz svojevrsnog neokozmopolitizma u New age-erskom fazonu, u kojemu se osjećamo kao kupci jednog velikog supermarketa. U ponudi je sve. Duhovnost kakva baš vama odgovara, Bog, baš onako kao za vas skrojen! U svemu tome temelj našeg slobodarskog svijeta je nasilje. Pojam nasilja već je sam žrtva nasilne redukcije na domeni fizičkoga. No, ipak najrasprostranjenije je nasilje nefizičkog tipa. Ono na koje mi pristajemo da nas muče u svim medijima i u kojemu djeca najviše pate. Konstrukcija čovjeka svedenog na seksualno biće i biće shoppinga. Takvo društvo rađa "krasne" ljude! Tek im je dvadeset i dvije, a već su ostvareni ljudi! Do kraja života mogu samo štetiti svoje stomake i častiti se u požudama. Krasne li ostvarenosti! Ovakvo stanje rezultira nacijom duhovnih bogalja u identitetskoj oskudici.

Još bih se još zadržao na pitanju ostvarenosti. "Ti si ostvaren!" To bi trebalo biti najveća uvreda današnjice. Ove riječi kao teške sigurno prepoznaju pustinjaci novoga doba – umjetnici, i svi ljudi dječjeg srca koje žudi igrati se, saznavati, voljeti i biti voljeno. Ostvaren je onaj koji nema što više pružiti, nema što novo naučiti, ne zna kako se još igrati. Ostvarenost nije samo osobna i društvena instanca. Ona je ontološki okret našeg bića. Prelazak iz smrtnog života u životnu smrt. Zamrznutost života koji čeka da prođe, čiji dinamizam je zasićivanje fizioloških potreba i otkucaj sata. Prolazak onoga što je prošlo.

Gdje je Bog u našem koprcanju i batrganju u blatu. Zašto ono što je slabo ne nađe utočište u jakom, ono prolazno u vječnom, naivno u mudrom? Zašto prodajemo vječnu čežnju za mrvu zemnosti? Nije strašno što ne nalazim smisla u svemu u životu, što nisam siguran je li moj uspjeh vrijedan truda. Strašno je da moj pad, sramota i grijeh ostanu bez smisla. Smisla kao osvještjenja, promjene, podizanja. Predaja u ruke Bogu koji sve to može pretvoriti u dobro. Samo Bog! Tad, kad padneš najbliži je Bog, tad kad ne znaš i ne možeš. Povjeriti Bogu svoj život najpametnija je odluka! Svu snagu imati u Gospodinu. Temelj identiteta imati u Kristovu liku i životu trajne ljubavi kojom nas obdaruje, koja nikad ne prestaje ljubiti, nikad ne presušuje i uvijek iznova donosi plodove. "Blago čovjeku koji se uzda u Gospodina!"

Goran Gregorić

NATJEČAJ

Povodom biskupijskog Susreta mladih u Baču (15. 05. 2010.) otvaramo natječaj za najbolje radove s područja literarnih, likovnih, fotografskih i glazbenih ostvarenja na temu:

**„Život vječni“ i
“Mladi katolici u suvremenom svijetu”**

LITERARNI RADOVI: Ovi radovi podrazumijevaju pisane tekstove u prozi i poeziji. Dužina teksta nije određena, jedino mora biti na temu susreta.

LIKOVNI RADOVI: Ovi radovi podrazumijevaju crtane radove na temu susreta, a mogu prikazivati i život katolika u suvremenom svijetu. Maksimalna veličina rada neka ne bude veća od A0 tj. veličine hamer papira, a ukoliko se radi o manjim radovima tj. minijaturama, potrebno ih je pričvrstiti na neku čvršću podlogu. Napomena: molimo da se radovi ne šalju savijeni, kako se ne bi oštetili.

FOTOGRAFSKI RADOVI: Fotografije je potrebno napraviti na temu susreta ili na temu: katolici u suvremenom svijetu. Naime, fotografije je potrebno poslati u izrađenoj formi (ne e-mailom u digitalnoj formi). Dimenzije nisu određene, a broj fotografija je ograničen na dvije fotografije po autoru.

GLAZBENI RADOVI: Dužina pjesme i stil pjesme nisu zadani, jedino se treba držati teme susreta. Pjesmu je potrebno snimiti i poslati na cd-u sa svim podacima ovim redoslijedom:

NAZIV PJESME/IZVOĐAČ/TEKST/GLAZBA. Molimo da kvaliteta pjesme bude što bolja, međutim, nije presudna u ocjenjivanju.

Natječaj je otvoren do **03. 05. 2010.** – Najbolji radovi bit će nagrađeni na samom susretu, a radove će ocjenjivati stručni žiri. Očekuju vas veoma vrijedne nagrade. Budite kreativni. Upotrijebite svoje talente Bogu na slavu, na dobrobit i radost svojih bližnjih, a bit će to i vama na korist.

Svoje radove pošaljite ili dostavite na adresu:

**Župni ured Sv. Roka
Beogradski put 52
24 000 Subotica
S naznakom NATJEČAJ ZA SUSRET MLADIH U BAČU 2010.**

Za dodatne informacije obratite nam se na e-mail: **susret.mladih.bac@gmail.com**

NAPOMENA: Ove godine će se održavati pripremne kateheze za Susret mladih! Stoga, budite pripravn!

Misterij patnje

Život je misterija, prepuna sigurnih iznenađenja, ozbiljno je mislila Kristina. Ako imaš svoj plan, više je nego sigurno da će se dogoditi ono što ne očekuješ. Ovo je iskusila nebrojeno puta ali nije pridavala veću važnost dok joj se život nije okrenuo naopačke.

Od djetinjstva je važila za ozbiljnu i odgovornu osobu, u crkvi je bila „sve i sva“. Znala je da želi postati osoba na koju će se drugi moći osloniti. I tako je planirala svoje obrazovanje, tako se ponašala u školi, u obitelji. I važila je za pobožnu djevojku, omiljenu u crkvenim krugovima ali na granici poželjne u vršnjačkom društvu. Njezino je prisustvo u nekima izazivalo radost, neki su šutjeli jer su se osjećali neugodno budući da se pred njom nije psovalo, a neki su je proglašavali prilično staromodnom. Ove je ocjene o sebi saznala dosta kasno. Kad je već otišla iz svoga zavičaja.

Svoju veliku ljubav, i prvoga momka, upoznala je kasnije neko njezine prijateljice. A kad se zaljubila, to je već bilo ozbiljno. Sebe je vidjela pred oltarom s čovjekom koga joj je Bog poslao. Kao da su se planovi ostvarivali. I prvo je dijete dobila, kako to biva, krstila ga, sve po Božjem zakonu. No, vrijeme iznenađenja je tek slijedilo. Vjerovala je u punu kuću djece i nadala se dječjem smijehu, romantičnim uspavlivanjima, pjesmi i molitvi pred spavanje. A Bog joj je pripremio nešto drukčiji život.

Radost koja prati prvo dijete bila je neizmjerljiva. „Neplanski“, ubrzo je iskusila gubitak drugog djeteta i to teško podnijela. Tugu je ipak izbrisao sin koji je postao druga velika radost. A onda je ono, tako željeno – treće dijete – izgubila prije nego se stigla obradovati novom životu. Sve se to smjenjivalo, poput sunca i oblaka, jedna je tuga zamijenjena radošću novog života, a radosti su pamćene kao dar Neba. Napokon, treće je dijete rođeno. Dugo čekano, dugo moljeno, prije rođenja voljeno. A rođeno je bolesno. Rođeno na kratak život. Prije nego ga je ugledala, čula je da ga neće stići voljeti, neće mu stići dati svu onu ljubav koju je čuvala. Sad se počela pitati o životnom planu i Božjoj volji. Dok je srce jedva preživljavalo neočekivane traume, suze su očima davale beznađan izraz. Htjela je vrisnuti, trčati za onim životom kojem se nadala, kojeg je imala zacrtanog. Iza glasa pusti krik pitanja svome Bogu.

Ej, Bože, pa to sam ti ja! Kristina! Tvoja vjerna Kristina! Zar si zaboravio da sam se stalno molila, da sam u molitvenim zajednicama godinama bila ustrajna i pobožna, pjevala, spremala crkvu, išla na misu? Zar nisi vidio koliko se svi u obitelji radujemo ovom djetetu, skoro najželjenijem! Kako si mi mogao to učiniti?

Bio joj je poznat primjer pravednog Joba, iskušavanog brojnim patnjama bez ikakve svoje krivnje. Sve je izgubio – imetak, sinove i kćeri, i na kraju i sam doživio bolest. U tom strašnoj situaciji njegovi su ga bližnji uvjerali da je njegova patnja sigurno posljedica nekog teškog grijeha. I njoj se pred očima život počeo vrtjeti a pitanja gomilati. Jesam li te, Bože, ikada zatajila, jesam li sebična u želji za trećim djetetom, jesam li doista kažnjena za neko svoje djelo? I onda se sjeti Jobova odbijanja prijateljevih tvrdnji o Božjoj kazni i njegovoj uvjerenosti da nevin pati. Ako je pravedni Job svoju patnju vidio kao misterij koji ne može proniknuti, kako onda ona ne bi prihvatila od Boga i ovo što je sada primila – bolesno dijete. Ako je sve što je do sada primila bilo dobro, neka i ovo bude kušnja u kojoj će tražiti plan, ali više ne svoj, nego Božji. Potpuno slobodno prihvatila je još nepoznanica koje je čekaju u životu.

Nakon prvotnog odbijanja povjerovati da se rodilo bolesno dijete, Kristina je obrisala suze, pogled usmjerila prema križu koji je svakoga jutro i ve-

čeri bio pred njezinim očima na zidu, i donijela odluku. Ona, njezin muž, njezina djeca, učinit će sve da ovo, po mnogima nekorisno dijete, bude sretno. Gledali su ga svakodnevno kao anđela. On im je uzvraćao. Patnja fizička nije nestala, ona je podsjećala na kratkoću života koji je upisan u Božjem dlanu za ovo dijete. Dijete je patilo fizički, tjelesno, a ukućani psihički. Teško im je bilo gledati kako se njihova beba muči, kako teško diše. Činili su moguće i nemoguće kako bi mu pokazali koliko ga vole.

A prijatelji u crkvi su molili. Nisu ovu obitelj ostavljali samu. Sve se činilo da ljubav i trpljenje sasvim prirodno idu skupa. I kad je bol bila jaka, ljubav se širila i dovodila nove ljude s novim pitanjima u ovu kuću u kojoj je kraljevalo povjerenje u Božji plan i Božju ljubav. Ono što je Kristina nekada govorila, sada je svjedočila. Nije morala glumiti da vjeruje u Božji plan. Ona je to živjela. U takav su plan povjerovali još neki kojima je došla slična životna kušnja. I primjer patnje koja se pretvorila u ljubav beskrajnu bio je spas za još jednu bolesnu dušu. Kristina nije stigla čuti od svog miljenika riječ – mama – ali je druga mama tu riječ nebrojeno puta čula. Neki su joj dobronamjerni savjetovali da se beba stavi u neku od ustanova za bolesnu djecu, kako bi, želeći samo dobro, poštedjeli drugu djecu. Neki su njezina bolesnog sina i previše zagledali kako bi ustanovili što na njemu ne valja. A ona je to trpjela bez gunđanja, shvaćajući da ti je srce toliko koliko možeš trpjeti. Srce njezina sina je sve teže kucalo, ona je željela za njega disati, za njega patiti. U tom, divljenja punom životu, shvatila je da je život njezina sina bio na njezinu izgradnju, na izgradnju svih koji uđu u život ovoga malog djeteta. Poput koncentričnih krugova širila se ljubav i duboka vjera da je život dan od Boga kao misterij, pun iznenađenja, pun pitanja a da ćemo odgovore dobiti u pravo vrijeme.

Neki su odgovori i Kristini nenađano stigli. Njezin je anđeo otišao ne pokvarivši i ne slomivši ništa od posebnih veza ljubavi, stvorenih za njegovu kratka života na zemlji. Da veza ne bi blijedjela, Bog joj je, uz pomoć njezina anđela, pripremio još jedno iznenađenje – poslao joj je zdravu i živahnu djevojčicu! Ako je ono bila patnja, u čemu se ona ne bi složila, nagrada je mnogo veća. A time i patnja nije bila beskorisna. Sada se njezin život opet okrenuo, plan se ostvaruje po Božjoj zamisli. Misterij života je u Božjim rukama.

K. Č.

Korizma s Isusom

Dragi čitatelji! Dobre plodove, primljene milosti i uslišanja molitve ZLATNE KRUNICE po obiteljima još nismo (sve) ni otkrili ni potrošili, a već je novo VRIJEME MILOSTI, VRIJEME SPASA – pred nama. Kako živjeti ovu Korizmu? Naša djeca i mladi već tjedan dana ranije misle i planiraju – čega ću se odreći, što bih mogao/la raditi, moliti? To je sigurno plod njihova dobrog odgoja i života u vjeri, jer ne bi se sami sjetili da to ne žive sami svake Korizme i da ih – možda u usputnom razgovoru – malo ne potaknemo. Ideja ima puno – koliko i ljudi! – ali ne zaboravimo jedno: živimo s Isusom! Imamo li boljeg suputnika u postu, milostinji i molitvi i bolji primjer u kušnjama nego što je naš Gospodin i brat – Isus? Hodimo s Njim – gdje god išli... (Ivh)

riječ stručnjaka

Pravila „savršenog“ odgoja

Preuzmite glavnu riječ – Jednostavno sebi dopustite da imate glavnu riječ i da počnete očekivati od djece da vas slušaju. Na tako zdravim osnovama sagradit ćete sa svojom djecom odnos pun ljubavi i povjerenja, moći ćete ih voditi u zrelost s vrijednostima, znanjem i životnim vještinama kakve im može dati samo roditelj.

Recite im, nemojte ih moliti – Česta pogreška koju roditelji čine jest da djecu mole, umjesto da im kažu da nešto učine. Riječi koje izaberete odredit će hoće li dijete vaše traženje shvatiti kao da je to nešto što može, ali i ne mora učiniti. (Nešto što se može i ne mora napraviti: Bilo bi lijepo kad bi netko pospremio dnevnu sobu. Nešto što je obvezno: Mario, molim te, odnesi sve igračke u dječju sobu. Ana, pokupi sve suđe i stavi ga u sudoper.)

Kad nešto kažete, to i mislite, i to već prvi put. – Djeca imaju „radar“ koji im točno govori kad odrasli uistinu misle ono što kažu, a i kad nije tako. Neki roditelji uistinu nešto misle tek nakon što su njihovi zahtjevi nekoliko puta zanemareni. Recite odmah odlučno što želite, bez čekanja da se djeca usprotive.

Obecajte da ćete uvijek misliti ono što kažete – Ako, primjerice, zovete dijete da dođe iz dvorišta, a ono se odmah ne odazove, morat ćete uložiti dodatan trud i otići u dvorište, primiti ga za ruku i reći: „Kad te pozovem, očekujem od tebe

da dođeš!“ Ljepota takva pristupa jest u tome što morate samo jedanput ili dvaput dokazati da mislite ozbiljno.

Budite dosljedni – Djeca će naučiti vjerovati da kad nešto kažete, to uistinu i mislite. Ostanite pri tome.

Budite kratki i određeni – Među roditeljima se širi bolest koja se zove prodiko – blebetitis. Najočitiji simptom je uzrujana rečenica koja teče bez prestanka. Primjer: Pošaljete djecu u sobu uz ljubaznu molbu da se spremite za spavanje i nakon pola sata otkrijete da se tuku jastucima. Roditelj zaražen „prodiko – blebetitisom“ kaže: „Poslao sam vas u sobu

prije trideset minuta da se spremite za spavanje, a nitko se još nije niti počeo spremati, a već je prošlo osam sati i sutra je škola – vrtić i zašto se to mora ponavljati iz večeri u večer, ne možete li se bar jedanput spremiti za spavanje a da me ne naljutite i zašto je u ovoj sobi opet takav nered, zar nikad ne možete...“ Za ovu bolest postoji lijek: nastojite govoriti manje, a kazati više, budite određeni u opisima, ali upotrijebite što manje riječi: „Djeco sad je 8,30. U pidžame.

Odmah.“ Kao što vidite, to je kratko i jasno, to je lako razumjeti.

Nemojte popustiti pred prigovaranjem, cmizdrengom i pritiscima! – Mnogi roditelji dobro počnu, ali ih nevjerojatno uporna djeca skrenu s pravog puta, izgleda kao da udruže svoje sposobnosti da roditelje pogode u slabu točku. Ako dobro radite svoj posao, često se vaše odluke djetetu neće svidjeti. Vaš najvažniji cilj, kao roditelja, nije da kratkoročno usrećite svoju djecu. Vaš je cilj da odgojite sposobne i odgovorne ljude. (Prema: Elizabeth Pantley “Savršeno roditeljstvo”)

jedna slika - jedna priča

Kad bi Isus došao danas

Bi li se presvukao prije nego Ga pustiš unutra ili bi sakrio neke časopise i postavio Bibliju na njihovo mjesto? Bi li sklonio svoju svjetovnu glazbu, a izvadio crkvenu pjesmaricu? Bi li mu mogao dopustiti da uđe odmah ili bi ga zavlacio naokolo? Razmišljam... kada bi Spasitelj bio s tobom dan-dva, bi li ti nastavio raditi stvari koje redovito radiš? Bi li nastavio govoriti ono što uvijek govoriš? Bi li se tvoj život nastavio kao što živiš svih drugih dana? Bi li poveo Isusa sa sobom

svugdje gdje ideš ili bi možda promijenio svoje planove tih dana? Bi li ti bilo drago upoznati ga sa svim svojim prijateljima ili bi se ponadao da neki od njih neće doći dok On ne završi posjet? Bi li ti bilo drago da On ostane s tobom za stalno ili bi odahnuo kada konačno ode? Možda bi bilo zanimljivo znati što bi ti stvarno radio kad bi Isus došao danas kao osoba biti neko vrijeme s tobom...

(nepoznati autor)

male mudrosti

ZATO JER TE VOLIM...

Kad si se jutros probudio, promatrao sam te i nadao se da ćeš mi se obratiti, uputiti mi makar koju riječ, pitajući me za mišljenje ili zahvaljujući mi za nešto dobro što ti se jučer dogodilo, ali primijetio sam da si bio jako zauzet traženjem robe koju ćeš obući za posao. Nastavio sam čekati dok si još trčao po kući oblačeći se i spremajući, znao sam da bi imao vremena tek da se na trenutak zauzaviš i kažeš mi: "Bok!"; ali bio si prezauzet. Zato sam za tebe osvijetlio nebo, ispunio ga bojama i pjevom ptica da vidim hoćeš li me barem tako čuti, ali ni na to se nisi osvrtao.

Promatrao sam te dok si se spremao na posao i strpljivo sam čekao čitav dan. Pretpostavljam da si, zbog mnogih stvari koje si trebao napraviti, bio previše zauzet da mi išta kažeš.

Kad si se vratio kući, vidio sam umor na tvome licu i pomislio sam da te malo osvježim blagom kišom koja će odagnati taj umor. To je bio moj dar, ali ti si se naljutio i uvrijedio moje ime.

Toliko sam želio da mi pričaš... Ima još toliko vremena, mislio sam. Poslije si uključio televizor. Ja sam te strpljivo čekao dok si gledao televiziju. Večerao si, i uro-nivši u svoj svijet, ti si ponovno zaboravio popričati sa mnom. Primijetio sam da si umoran i razumio sam tvoju želju za tišinom. Zato sam spustio sunce i na njegovo mjesto postavio zvjezdani pokrivač. A u njegovom središtu sam upalio jednu svijeću: bio je to prekrasan prizor! Ali ti ništa od toga nisi primjetio.

Kad si išao spavati, poželio si laku noć svojoj obitelji i, kako si legao, gotovo isti trenutak si zaspao. Pratio sam tvoj san glazbom i blagim mislima, a moji anđeli su bdjeli nad tobom. Ali nije važno, jer vjerojatno ni ne primjećuješ da sam uvijek tu s tobom. Imam više strpljenja nego što misliš i bilo bi mi drago da te makar naučim da ti imaš strpljenja s drugima.

(nepoznati autor)

za život: Najzdravije ZIMSKE namirnice!

Pravilan izbor namirnica u zimskom periodu i njihova primjena u ishrani mogu značajno utjecati na prevenciju gripe i drugih bolesti.

BUNDEVA – Sadrži niz dragocjenih sastojaka: bogata je vitaminima (A, C, B1, B2, B6, PP), mineralima (K, P, Fe, Ca), pektinom, celulozom i dr. biljnim vlaknima. Upotrebljava se kuhana i pečena ili kao dodatak džemovima, kolačima, sokovima. Preporučuje se protiv umora, za regeneraciju kože i kose, liječenje reume, artritisa, psorijaze. Odlična je dijetalna hrana za dijabetičare i gojazne osobe, pod uvjetom da se ne koristi sa zaslađivačima. Pomaže kod problema s bubrezima i mjehurom.

ČIČOKA – Čičoka se priprema slično kao krumpir. Sadrži bjelančevine, vrlo malo škroba i inulin koji kuhanjem prelazi u fruktozu, te je potrebna u prehrani dijabetičara. Bogata je K, Fe, P, vitaminima A, B1, B2, Di (u manjoj mjeri) C. U kulinarstvu se koristi za kuhanje i pečenje, juhe, salate, slatke namaze. Korisna je u terapiji hipertenzije i dijabetesa. Naribanu čičoku začiniti preljevom od sitno sjeckanog luka, naranče ili jabuke, žlice limunovog soka, 1 dl vrhnja i žlice ulja. Pojesti odmah jer čičoka brzo oksidira.

KLICE – Klice sadrže vitamine i fermente neophodne za razvoj sjemena, a sastojci poput bjelančevina, škroba i masnoća prelaze u znatno jednostavnije sastojke za čiju probavu je potrebno mnogo manje vremena i energije. Mogu se koristiti kao poseban obrok ili pak kao dodatak jelima. Dokazano je da su dobra preventiva protiv kancera, oboljenja srca i krvnih žila, dijabetesa, problema s kralježnicom i zglobovima, potiču liječenje migrene, reguliraju metabolizam i jačaju imunitet. U porciju klica (lucerke, pšenice ili nekih drugih, po želji) naribati komad bundeve i jabuku, pa dodati mljevene orahe, vrhnje, malo meda i soka od limuna.

CITRUSNO VOĆE – Obiluje vitaminom C, ali oni ublažavaju i reumu i imaju antibiotsko djelovanje, snižavaju kolesterol u krvi i sprječavaju upale. Naranče i grejpfrut sadrže pektin koji pomaže organizmu u oslobađanju toksina iz alkohola, kave i cigareta, upijajući ih i transportirajući preko crijeva. Naranča sadrži balastne tvari koje su potrebne za normalnu probavu. Mandarina je puna važnih hranljivih tvari koje sprječavaju bol u mišićima i zglobovima. (www.lepotaizdravlje.rs)

protiv života: Pušenje vas čini starijim 10 godina!

Osim što skraćuje životni vijek, pušenje i znatno utječe na kvalitetu života, tvrdi nova studija objavljena u Finskoj.

Istraživanje je provedeno tijekom 26 godina, među 1.658 muškaraca, sličnog socijalno-ekonomskog statusa i dobrog zdravlja. Rezultati su pokazali da su ispitanici koji nisu nikad pušili živjeli u prosjeku 10 godina duže od „teških“ pušača (više od 20 cigareta dnevno). Od ukupnog broja ispitanika, njih 372 je umrlo. Najveće razlike pojavile su se između ispitanika koji nikad nisu pušili i teških pušača, posebno u kategorijama fizičke spreme i teškoćama zbog zdravstvenih problema.

Sombor pao pod županijsku vlast

Piše: *Stjepan Beretić*

Kad je već razvojačena Potiska graničarska oblast (Potiski šanac), Somborci su se dali u borbu da se njihovo trgovište proglasi slobodnim kraljevskim gradom. Tome se protivila županija. Već 1691. godine je jedno somborsko povjerenstvo bilo u Beču sa zahtjevom da Beč prisili županijske vlasti na povrat novca, koji su na ime poreza nepravedno ubrale od Somboraca i Subotičana. O tome piše **Radivoj Plavšić** na 11. stranici svoje knjige *Fragmenti iz prošlosti Sombora* (Sombor, 1956.). Kako je vrijeme odmicalo, županijske su vlasti sve žešće nastojale okrnjiti povlastice, koje su somborski graničari uživali. To je bio razlog zašto su Somborci tako složno prionuli uz borbu za proglašenjem Sombora slobodnim kraljevskim gradom. U povjerenstvo koje je u Beču pregovaralo ušli su još i **Stevan Karalić**, **Abraham Bokerović** i **Jovan Damjanović** (Muhi 108-109, o tome piše i Radivoj Plavšić na 12. stranici navedenoga djela). Za vrijeme dok je somborsko povjerenstvo pregovaralo u Beču, županija je, u namjeri da omete proglašenje Sombora slobodnim kraljevskim gradom, neumorno slala optužbe protiv Sombora i njegovih građana. Čak će nazvati Sombor razbojnicima i bezbožnicima. **Mijo Bokerović** je molio Somborce da se ne obaziru na klevete županijskih vlasti. Iz Beča su gradonačelniku **Martinu Parčetiću** često stizala izvješća o napretku pregovora. I konačno, 21. ožujka 1747. godine kraljica i carica **Marija Terezija** je potpisala povelju o proglašenju Sombora slobodnim kraljevskim gradom. Grad je tom poveljom dobio pustare: Bukovac, Čičovi, Gradina, Ivanovo Selo, Šaponje, Bilić, Nenadić, Karakoria, Rančevo, Pračević i Piperos (Muhi 113).

Cijeli se grad zadužio

Premda su Somborci morali namaknuti 150.000 forinti, vijest, da je kraljica Marija Terezija potpisala dokument, izazvala je u gradu veliku radost. Županija je 22. veljače 1748. izabrala opunomoćenike: gradskog suca, Marka Parčetića, Stevana Karalića i **Atanasija Stojšića**, i opunomoćila ih, da podignu zajam u visini od 150 – 200.000 forinti. Kad su ta trojica u Beču predala traženi novac, kraljica Marija Terezija je 17. veljače 1749. godine potpisala svečanu po-

velju, pa su je predstavnici Somboraca mogli sa sobom ponijeti (Muhi, 114-115). Somboru je pozajmicom pomogao grad Halas (Kiskunhalas) s 15.000 i Szabadszálás s 3.000 forinti, dok je preostali novac Somborcima posudio barun Josef Palm u Beču. (Trencsény Károly, Zombor, Bács-Bodrog Vármegye, I, Budapest, 1909, 215. str.)

Proglašenje kraljevskih povlastica

Za doček povelje sa povlasticama slobodnog kraljevskog gradu su Somborci 27. ožujka 1749. godine ustanovili svečani banderij od 40 konjanika, kojemu je na čelu bio **Nikola Parčetić** zajedno sa župnicima obiju vjera. Banderij je otišao do Budima, odakle je zajedno s dvorskim savjetnikom **Johannesom Stefanom Kollerom** došao u Sombor. Konačno je 22. travnja 1749. godine povelja stigla u Sombor. Kraljevski je savjetnik odsjeo u franjevačkom samostanu. Sve su se sjednice gradskog poglavarstva u to vrijeme održavale u blagovaonici franjevačkog samostana. U samostanskoj blagovaonici održano je 23. travnja 1749. godine vijećanje o predstojećoj svečanosti. Nakon vijećanja generalni lektor svetoga bogoslovja iz Budima **fra Jerko Lipovčević Požežanin**, služio je svetu misu za uspjeh svečanosti.

Franjevački samostan veliki svjedok prošlosti

Svečanost je započela narednog dana, 24. travnja 1749. godine u 8 sati. U svečanom ophodu uz pratnju truba i bubnjeva pronijela se gradom povelja koju je nosio Nikola Parčetić, da bi se postavila u samostanskoj blagovaonici. Njega su pratili ugledniji građani kao i naoružani vojnici. Zatim je slijedio zaziv Duhu Svetoga u staroj župnoj crkvi, pa svečana zavjetna sveta misa o Duhu Svetom, koju je služio **fra Luka Čilić**, generalni lektor budimske teologije. Pjevanje himna Duhu Svetom su građani i vojnici popratili pucnjavom iz pušaka. Pred crkvom je bilo mnoštvo vjernika Katoličke i Pravoslavne crkve. Svečanosti proglašenja slobodnog kraljevskog grada Sombora nazočio je i pravoslavni bački biskup **Visarion Pavlović** iz Novog Sada, kalački kanonik **Antun Knežević**, somborski prota Veselin Beljanski sa svojih 15 svećenika. U to je vri-

jeme somborskom župom upravljao fra Antun od Pečuha. Na slavlju je bio i bivši somborski vojni kapelan fra Antun Dežević i mnogi drugi franjevci, ali i županijski i kraljevski službenici. Slavlje se nastavilo u samostanskoj blagovaonici, gdje je latinski i hrvatski pročitana povelja. Svečani govor je održao Johannes Stefan Koller, koji je svoj govor zaključio sardačnom čestitkom u obliku kronostiha: **VIVat! PerennIs aVe! DIV In posterIs fLoreat InsIgnIta IstIs prIVILegIIIs CiVitas Ista ZoMborIensIs.** (Živio! Zauvijek: zdravo! Neka dugo cvjeta u potomcima ovim povlasticama odlikovani taj Sombor grad!). Zbroj istaknutih slova 5+1+5+1+5+500+1+5+1+1+50+1+1+1+1+1+5+1+50+1+1+100+5+1+1000+1+1) daje godinu 1747, kad je Marija Terezija potpisala povelju slobodnog kraljevskog grada Sombora. Tada su gradski oci položili prisegu. Svečana zvonjava zvona i velika pucnjava samo je povećala veselje okupljenog puka. Svoj drugi govor završio je Johannes Stefan Koller još jednim kronostihom: **Caeterum faXIt DeVs Vt CaepTae gLorIae Vestrae eXpost aequVe gratVLarI possIM.** (Dao Bog, da na vašoj započetoj slavi i kasnije mogu ovako čestitati). Na sjednici gradskog poglavarstva, 25. travnja 1749. godine, za gradonačelnika je izabran Martin Parčetić. Tada su izabrani i ostali članovi poglavarstva, kao i bilježnik, komornik, pučki tribun, blagajnik i prefekt. Uzalud je Kraljevska komora ponudila gradu Somboru osim darovanih pustara još i Sivac, Apatin, Bezdan, Kupusinu, Doroslovo, Čonoplju, Staru Moravicu, Kruševlje, Pačir i Gakovo za samo 800 forinti. Gradska blagajna je bila pod velikim dugovima, pa se grad morao odreći širokogrudne ponude (fra Bono Mihalović, *Oppidum privilegium Zombor in Liberram ac Regiam Civitatem promulgatur, ac installatur Anno Dni 1749.*, Extractus Protocolli Conventus L. R. Civitatis Zomboriensis P. P. Ordinis Minorum Observantiae Provinciae olim Bosnae Argentianae s. Crucis nunc vero Divi Iasonis a Capistrano ab Anno 1717 useque ad Annum 1787. (rukopis). Slavlje proglašenja povelje s povlasticama završeno je 30. travnja 1749. godine u 4 sata, kad je kraljevski povjerenik krenuo put Požuna (Bratislave). Na ispraćaju su bili brojni građani, gradsko poglavarstvo, katolički i pravoslavni župnik, te pravoslavni biskup bački Visarion Pavlović. Ispraćaj je popraćen pucnjavom iz pušaka i glazbom.

Česta ispovijed istih grijeha

Odgovara: Andrija Kopilović

Molim se Bogu. Redovito idem svake nedjelje na svetu misu. Ispovijedam se mjesečno uz milost Božju. Čuvam se i najmanjeg grijeha. Pitam se na sljedećoj ispovijedi hoću li opet kazati iste grijehe? Čitao sam da su se mnogi sveci ispovijedali često. Sveti Ljudevit se ispovijedao čak svakog tjedna. Pitam se kako su se ispovijedali i što su ispovijedali. Hvala na odgovoru.

Š. M., Subotica

Zahvaljujem vam na povjerenju što ste svoj tako osobni problem ili pitanje stavili na raspolaganje čitateljima *Zvonika*. Često se oko sakramenta pokore, to jest ispovijedi, javljaju uvijek nova i nova pitanja, a i stara ne prolaze. Ovaj dio koji ste vi dotaknuli samo je jedno od mnogih pitanja oko ovoga sakramenta koji je zasigurno jedan od najvećih Božjih darova. Zašto? Ponajprije stoga što nas je Isus od grijeha oslobodio svojom smrću i uskrsnućem te kao novi Adam, istim otajstvom, stekao svoj novi narod. Ono što bismo mi negdje u dnu duše tako jako voljeli je ovakvo razmišljanje. Ako je Isus novi Adam, a jest, i ako je ta novina novoga čovjeka tako značajna da je otkupljenje savršeni čin od samoga stvaranja, onda nam se javlja pitanje zašto nam nije čin otkupljenja promijenio i narav? Naime, Adam je prije grijeha imao drukčiju narav. Stanje grijeha dovelo ga je u napuknutu i ranjivu narav. Krist je uskrsnućem obnovio novoga čovjeka i dao „pomirnicu za grijehe naše“, te se pitamo zašto nam nije onda dao i novu narav. Pri tome zaboravljamo da nam jest dao novu narav. Ta se nova narav prima u sakramentima inicijacije, napose krštenja, kada na sebe – kako kaže Pavao – oblačimo novoga čovjeka. E, taj novi čovjek je „zagrljen milošću“ i stvarno je, kako kaže isti Pavao, „zamilovan u ljubljeno“, ali mu je ostala trajna prisutnost kušnje, kakvu je uostalom

Adam imao prije grijeha. U čemu je poruka? Isus je, znajući da vrši volju Očevu i da nas je izveo na novi put milosti, kao najveći dar svoga uskrsnuća podijelio učenicima – ljudima upravo svoju Božansku vlast – da u njegovo ime uništavaju grijeh, to jest odrješuju i ne zadržavaju. Uskrsnućem je pobijedio ili uništio grijeh i njegovu moć, a darom uskrsnuća – vlašću odrješivanja – dao je apostolima svoju vlast da to u njegovo ime čine do konca svijeta. Tako zapravo u kršćanima ne vlada grijeh nego milost. I zato ne možemo govoriti o grijehnom svijetu nego o svijetu pozvanu na milost – na suradnju. Što je onda problem? Prvi problem je napast koja nas navodi da mislimo kako možemo svojim djelima opravdati sebe ili prisiliti Boga da nas učini bezgrje-

jehe. Jasno. Naša narav, kako sam rekao, ostaje nepromijenjena. Svaka narav ima svoje svijetle i tamne strane. Svakog od nas na ispovijed prati redovito naša *vlastita sjena*. Dok god sam ja „ja“, uvijek ću imati tu narav više-manje popravljenu ali još uvijek ljudsku, a onda i sjenovitu. To su te naše česte ispovijedi na kojima stalno vidimo i svoju sjenu. Ako se u neku sobu uopće ne ulazi, ipak treba dosta često brisati prašinu da se ne zanemari. Tako je česta ispovijed brisanje prašine. Jasno, uvijek iste ali uvijek nove.

Treća opasnost je upravo pitanje o svecima. Razumljiva je u ovom kontekstu i naša želja da budemo sveti. Sveca poistovjećujemo s pojmom bezgrješnoga. To je krivo. Svetac je čovjek koji je milošću Božjom

Što su bliže suncu – Bogu – više vide svoje sjene, te ih ispovijedaju, jer ispovijedu slave i veličaju Božje milosrđe. Da vas utješim, sveti Leopold Mandić ispovijedao se svaki dan, a sveti Franjo Asiški čak i više puta na dan.

šnima. To je pokušao već Pavao. Dobio je odgovor: dosta ti je moja milost. Dakle, prvu poteškoću moramo ukloniti tako da svoje molitve, dobra djela i sve ostale žrtve, a napose borbu protiv grijeha, objedinimo kao način suradnje s Božjom milošću za naše spasenje. Ali zapamtite, duhovni život nije u uspjesima, pa ni bezgrješnosti nego je njegova veličina u *nastojanju*! Mi nastojimo „iz petnih žila“ surađivati, a Božji je put da nas vodi makar i trnovitim putovima. Dobro je što se čuvate grijeha, tako treba, ali nemojte biti nerasploženi ako dragi Bog dopušta poniženje po kojem si svjestan da si malen. I Pavao je zapisao: kad sam slab, onda sam jak.

Druga poteškoća je napast straha da često ispovijedamo iste gri-

i vlastitim nastojanjem postigao herojski stupanj kreposti. Mučenik je dao svoj život. Ako prenesete dlan svoje ruke pod jako svjetlo, a pogotovo pod povećalo ili mikroskop, vidjet ćete da je dlan prljav. Tako i sveci. Što su bliže suncu – Bogu – više vide svoje sjene, te ih ispovijedaju, jer ispovijedu slave i veličaju Božje milosrđe. Da vas utješim, sveti Leopold Mandić ispovijedao se svaki dan, a sveti Franjo Asiški čak i više puta na dan. Jasno da to nije preporuka, tek utjeha da vidite da je to vaše pitanje problem i svetaca. Jao kršćaninu kome stanje duše ne bi bio predmet pažnje ili čak problem. Dakle, ispovijedajte se redovito i dalje svjesni da Bog čini da se po vašoj poniznosti uvećava njegova milost.

**KRIŽNI PUT NA
SUBOTIČKOJ KALVARIJI**

14. 03. Križni put djece
u 15 sati na hrvatskom jeziku
u 16 sati na mađarskom jeziku

21. 03. Križni put mladih
u 15 sati na hrvatskom jeziku
u 16 sati na mađarskom jeziku

28. 03. Križni put odraslih
u 15 sati na hrvatskom jeziku
u 16 sati na mađarskom jeziku

2. 04. Križni put
u 9 sati na mađarskom jeziku
u 10 sati na hrvatskom jeziku

Misa za biskupa Budanovića

16. 03. u 17,30 sati
u župnoj crkvi Sv. Roka

**FESTIVAL HRVATSKIH
DUHOVNIH PJSAMA
„HOSANAFEST”**

raspisuje
NATJEČAJ

za prijem skladbi za Hosanafest
Natječaj je otvoren od 1. 02.
i traje do 1. 04. 2010.

Potrebne informacije potražite na:
www.hosanafest.suboticka-biskupija.info
Rezultati natječaja bit će objavljeni
20. 04. na internetskoj stranici Hosana-
Festa, a moći će se naći i u drugim me-
dijima.

Radove slati ili dostaviti na adresu:
„HOSANAFEST”
Gajeva 2
24000 SUBOTICA
+381(0)25/482-496
e-mail: hosanafest@yahoo.com

Festival hrvatskih duhovnih pje-
sama – „Hosanafest” održava se u prvu

nedjelju u rujnu mjesecu u Subotici.

HRVATSKA ČITAONICA i
Katolički institut za kulturu, povijest
i duhovnost
“Ivan Antunović” – S u b o t i c a
upućuju

**POZIV NA OSMI SUSRET
PJSNIKA
“LIRA NAIVA 2010.”**

Sudjeluju: pjesnici iz Srijema, Po-
dunavlja, Sombora i Subotice

Uvjet: svaki pjesnik dužan je po-
slati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pi-
sane standardnim hrvatskim jezikom ili
ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom)
a bit će objavljene u zbirci

Pjesme i prijavu poslati do 15. 05.
2010. (oni koji se prijavljuju prvi put tre-
baju poslati i kraću biografiju te jednu
fotografiju /portret) na adresu:

Hrvatska čitaonica,
Bele Gabrića 21, 24000 Subotica
ili E-mail:
katarina.celikovic@gmail.com

Osmi susret pjesnika održat će se
u SVETOZAR MILETIĆU
u subotu, 26. 06. 2010.
Detaljnije informacije na mobtel:
064 211 31 86

**IV. Škola animatora 2009./10.
Župa Sv. Lovre – Sonta
26.-28. 02. 2010.**

Tema: "Ljubav i zdrava spolnost"
Voditeljica: **Katarina Ralbovsky,**
Centar za duhovnu pomoć – Zagreb

Sve informacije i prijave:
Župni ured Sv. Lovre – Sonta,
Vojvođanska 60
Vlč. **Dominik Ralbovsky**
tel: 063 754 07 66
Kristina Ralbovski
tel: 063 159 89 14

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI-SAD

Hirvivo
Katalikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

www.suboticka-biskupija.info

**Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info,
Hrvatska riječ**

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: **1450 din**

- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković,
Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s nazna-
kom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na
ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode
12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozem-
stva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski
ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subo-
tica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

HIDROIZOLACNA VLAŽNIH KUĆA

MAŠINSKO PRESECANJE ZIDOVA

Dijamantskom sajmom vršimo
presecanje i hidroizolaciju
sa plastičnim šinama.

Presecamo zidove debljine do 10 m
(KAPITALNI OBJEKTI: CRKVE, ŠKOLE, MANASTIRI...)

"Hidro-MD" Sombor 20 god. ISKUSTVA
vl. Majić Dragan www.hidromd.com
tel-fax: 025/ 431-740 , mob: 063/ 806-11-35

MONOLIT GRADNJA

DOO ZA GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKÉ RADÓVE

- JEDNOČLANO DRUŠTVO - BD. 181752/2006

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10. Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TEK. RAČ.: BANKA 170-7844-53, AGRÓBANKA 245-0263402101453-37

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte
s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

**Dacia porodica na okupu!
Koji je Vaš izbor?**

Dacia Logan
već od **6.990 €**

Dacia Logan MCV
već od **8.200 €**

Dacia Logan Van
već od **6.900 €**
bez pdv-a

Dacia Logan Pick Up
već od **7.300 €**
bez pdv-a

Dacia Sandero
već od **6.990 €**

3 GODINE
GARANCIJE III
100 000 km*

www.dacia.rs Think big

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, SUBOTICA

Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA
NA INTERNETU
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

ADSL TIPPNET Dial-Up
Wireless

registracija domena
web hosting & design
prodaja i
servis
računara

www.tippnet.rs
support@tippnet.rs

Subotica,
Karadorđev put 2.
tel: 024 / 555-765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

bane
SUBOTICA

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Župno prelo u Keru

Književno prelo u HKC Bunjevačko kolo

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG
ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

21000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

Klanjamo ti se, Kriste,
i blagoslivljamo Te,
jer si po svojem svetom križu
otkupio svijet.

